

Poletni festival AlterSLO - 13. - 14. 07. '13 - od 10. do 22. ure
GRAD ŠTANJEL (SLO) - Promocija domačih izvirmih izdelkov in storitev
Na petih lokacijah se bo s svojimi storitvami, izdelki, predavanji in delavnicami predstavilo 30 razstavljalcev iz Slovenije in tujine.
★ Sobota ob 13. uri razrez rolade velikanske
★ Sobota ob 21. uri koncert Vasko Atansovski trio
PROST VSTOP za razstavnice del. Posamezni dogodki pa so plačljivi s predhodnimi prijavi.
Info: ALKIMIJA, Nataša Benedejčič s.p. www.alkimija.eu

Primorski dnevnik

Št. 157 (20.785) leto LXIX.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Gocvi pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

SOBOTA, 6. JULIJA 2013

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI
Spedizione in abbonamento postale 45%
Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,20 €

9 771124 666007

Celo med poroko nismo vsi enaki

POLJANKA DOLHAR

Mislila sem, da je poroka eden tistih trenutkov, ko smo vsi enaki in pred matičarja, občinskega svetnika ali duhovnika stopimo z enakimi pravicami in dolžnostmi. Naivnica. Dekret 574/1988 predsednika italijanske republike določa, da imajo samo pripadniki nemške skupnosti pravico do dvojezičnih poročnih dokumentov. Osupljivo se mi še zlasti zdi, da v pravilniku javne uprave izrecno piše, da te pravice ni mogoče razširiti med pripadnike ostalih manjšinskih skupnosti. Nekateri italijanski državljani so očitno »bolj enaki kot drugi«. Kar me v resnici ne bi smelo presenetiti, saj še vrabci na strelji vedo, da so Nemci v Italiji neprimerno bolj zaščiteni kot mi. Da ne bo nesporazumov: tako visoko stopnjo zaščite jim iskreno privoščim, ne razumem pa, zakaj moramo mi (in Francozi in sploh vse uradno priznane manjšine) vedno igrati vlogo »revnejših bratov«.

Zato pa me je prijetno presenetila zgodba mladih Tržačanov Julije in Elie, ki sta po večmesečnem vztrajanju dosegla, da bo njuna današnja poroka potekala izključno v slovenskem jeziku. Njuno vztrajanje, združeno s poslušanjem, ki ga je za njuno željo pokazala občinska uprava Roberta Cosolinija, je obrodila uradno mnenje italijanskega notranjega ministrstva: poročni obred lahko, če mu prisostvuje tolmač - garant, v celoti poteka samo v slovenskem jeziku. Seveda pa se bosta morala v poročni matični knjigi podpisati pod italijansko besedilo. Tako pač predvideva pravilnik javne uprave.

Kaj pa naš zaščitni zakon? Naivnica.

EGIPT - V streljanju včeraj ubitih najmanj 17 demonstrantov

Mursijevi privrženci množično na ulicah

KAIRO - Na ulicah egiptovskih mest so se včeraj zbrali podporniki odstavljene predsednika Mohameda Mursija, da bi izrazili nasprotovanje državnemu udaru, ki ga je v sredo izvedla vojska. Pred sedežem republikanske garde, kjer vojska zadržuje Mursija, je izbruhnilo nasilje. Ubitih naj bi bilo najmanj 17 protestnikov, več je bilo ranjenih. Več deset tisoč privrženecv Muslimanske bratovščine se je včeraj zbralo na množičnih protestih v Kairu in drugih mestih po Egiptu, kjer so izrazili nestrinjanje z odstavitvijo Mursija. »Naj Bog postavi Mursija nazaj na oblast!« in »Naj Bog konča spor med nami in vojsko!« je na zborovanju pred mošejo Raba al Adavija v kairski soseski Nasr City med drugim vzklikal imam, ki je tam vodil včerajšnje tradicionalne molitve.

Na 11. strani

KULTURA - Med 12. in 21. julijem

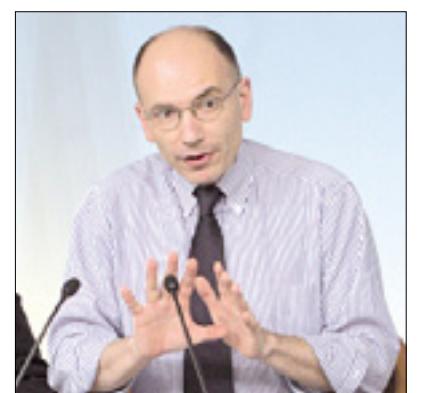
Postaja Topolove tudi letos zanimiva

ITALIJA - Napoved premierja Enrica Lette Ustavni zakon za črtanje besede »pokrajine« iz ustave

RIM - Kot je včeraj na tiskovni konferenci povedal predsednik vlade Enrico Letta je ministrski svet napovedal ustavni zakonski usnutek, s katerim bodo iz besedila ustave črtali besedo »pokrajine« in jih tako dejansko ukinili. Ukrep je vlada morala sprejeti, potem ko je ustavno sodišče razsodilo, da je reforma, ki ukinja pokrajine neustavna. Tako je bil proces ukinitve pokrajinskega blokirana. Letta pa je dejal, da bo s predlogom ustavnega zakona ukinitve pokrajinske pospešena.

Na 18. strani

BRIŠČIKI - Festival balkanske glasbe

Legendarni Goran Bregović sinoči uvedel Gučo na Krasu

TRST - Goran Bregović je sinoči odprl novo izvedbo Guče na Krasu, enega od najbolj uveljavljenih festivalov balkanske glasbe, s ciganskimi prizvoki koncerta z Orkestrom za poroke in pogrebe (foto Kroma). Danes pa bo za adrenalinsko vzdušje na nekdanjem letališču pri Briščkih poskrbel dvojni koncertni dogodek. Na oder bo najprej stopil Magnifico, najbolj originalen, nekonvencionalen in izzivalen slovenski pevec. Drugi del dolge balkanske noči se bo nadaljeval s koncertom bosanske skupine Dubioza kolektiv. Ob tej priložnosti smo jih vprašali za intervju.

Na 6. strani

Debora Serracchiani je sprejela Rupla

Na 3. strani

Trst: steklo ostaja v središču prepovedano

Na 4. strani

Dolina: odobrili tarife davka Tares

Na 5. strani

Trgovci poživili goriške in tržiške ulice

Na 12. strani

Na Jazbinah trpljenje in potlačitev

Na 14. strani

ARODEN 13
LONJER 1.7 - 6.7.

SLOVENIJA - HRVAŠKA - Baselska banka naj bi pomagala glede reševanja prenesenih vlog

Erjavec in Pusićeva uskladila pismo za Basel

CERKLJE NA GORENJSKEM - Zunanja ministra Slovenije in Hrvaške, Karl Erjavec in Vesna Pusić, sta na srečanju na gradu Strmol včeraj uskladila vsebino skupnega pisma za Banko za mednarodne poravnave (BIS) v Baslu, v katerem bosta banko zaprosila za podporo pri nadaljevanju pogajanj držav naslednic o vprašanju prevzema jamstev SFRJ za stare devizne vloge v okviru nasledstva. Slovenija in Hrvaška sta pripravili vsaka svoj predlog besedila, včeraj pa sta ministra na srečanju, na katerem sta bila tudi finančna strokovnjaka Zdravko Rogič in France Arhar, skupno pismo podpisala.

Kot je povedal Erjavec, sta se v skladu z memorandumom o reševanju vprašanja LB dogovorila, da v Basel pošljeta pismo, v katerem bosta BIS zaprosila za podporo zlasti v zvezi z reševanjem prenesenih vlog LB. Ob tem sta v pismu poudarila, da pričakujeta pomoč Arharja in Rogiča, ki bosta tudi pomagala pri razrešitvi te problematike. Erjavec je še povedal, da bo sam poslal pismo zunanjim ministrom držav naslednic, v katerem jih bo pozval k nadaljevanju postopkov v zvezi z re-

Vesna Pusić in Karl Erjavec na enem od lanskih srečanj

ARHIV

ševanjem nasledstvenih vprašanj v okviru priloge C sporazuma o nasledstvu.

Na vprašanje STA, kako to, da pismo ne bo skupno, kot je bilo napovedovano, je Erjavec dejal, da si želi, da bi čim več držav sodelovalo pri tem pismu. Kot je dodal, je stališče Slovenije, da je sporazum o nasledstvu edini dokument, ki ustrezno ureja ta vpra-

šanja in je zato treba dati pobudo, da se znova začnejo pogajanja.

Pusićeva dejala, da memorandum zadeva le prenesene devizne vloge, ki po njenih besedah obstajajo le na Hrvaškem. »Vprašanje ostalih oblik vlog, ki sicer deloma obstajajo tudi na Hrvaškem, v celoti pa v drugih naslednicah, kjer ni prenesenih vlog,

pa je posebno vprašanje, ki ne izhaja iz memoranduma,« je dodala.

Oba ministra sta na novinarsko vprašanje tudi zatrčila, da sedaj, ko je Hrvaška članica EU, kjer velja prost pretok blaga in storitev, ni več ovir, da NLB ne bi vstopila na hrvaški trg.

Hrvaška ministrica je na novinarsko vprašanje tudi potrdila, da hrvaška vlada pooblastil bankama za tožbe proti LB in NLB na hrvaških sodiščih ne bo umaknila. Po besedah Pusićeve je memorandum odprl možnost, da v kolikor obe stranki v postopku to zahtevata, se postopki ustavijo. »V tem primeru obstaja prostor, da se reši problem prenesenih vlog pod okriljem BIS. Če se uspe rešiti pod okriljem BIS, v kar sem prepričana, potem bodo sodni postopki postali brezpredmetni,« je dodala.

Erjavec pa je dejal, da po razumevanju Slovenije memorandum določa mirovanje tožb proti LB in NLB na hrvaških sodiščih do končne rešitve. Ob tem je izrazil prepričanje, da bo do končne rešitve kmalu prišlo in da so vprašanja sposobni rešiti pod okriljem BIS. (STA)

Od ponedeljka mednarodni delovni tabor Soline 2013

PIRAN - Tudi letos, Pomorski muzej - Museo del mare Sergej Mašera Piran-Pirano v sodelovanju z zavodom za prostovoljno delo Voluntariat, ki je slovenska podružnica mednarodne organizacije SCI (Service Civil International), v Sečoveljskih solinah med 8. in 18. julijem organizira mednarodni etnološko - renovacijski delovni tabor Soline - Salt pans.

Letos bo na taboru 5 prostovoljcev in prostovoljk iz Španije, Avstrije, Romunije, Bolgarije in Finske. Prostovoljci iz različnih držav že nekaj let vsako poletje na mednarodnih delovnih taborih aktivno pomagajo pri delu v muzeju solinarstva na opuščnem predelu Sečoveljskih solin, imenovanem Fontanigge. Letos bodo prostovoljci opravljali le vzdrževalna in urejevalna dela na območju Muzeja solinarstva-kulturnega spomenika državnega pomena. Soli ne bodo mogli pridelovati (kot je bilo običajno v preteklih letih) zaradi spremenjenega načrta upravljanja Krajinskega parka Sečoveljske soline. Koordinator letošnjega tabora je sodelavec Pomorskega muzeja Peter Guštin pod mentorstvom kustosa mag. Flavia Bonina.

Praznik Izole

IZOLA - Občina Izola 11. julija praznuje občinski praznik v spomin na množičen odhod Izolanov v partizane leta 1944. Slovesna proslava bo danes ob 20.30 na Manziolijevem trgu, ko bodo podelili tudi priznanja Občine Izola in naziv Častni občan Občine Izola ter razglasili Županovo vino 2013. Kulturni program bodo popestrili Pihalni orkester Izola in Štajerskih sedem.

Naziv častnega občana bo prejel Silvano Sau za izjemno strokovno, civilno in politično angažiranost pri širjenju izolske kulture, zgodovine in tradicij, za ohranjanje in varstvo posebnih pravic pripadnikov italijanske narodne skupnosti in za zgedno zavemanje za spoštovanje in širjenje vrednot sožitja in strpnosti, nagrada Občine Izola pa letos pripada Uredništvu tednika Mandrač ob izidu 1000. številke ter za dolgoletno pomembno oblikovanje identitete Izole, ohranjanje pričevanj o vsakdanjem življenju njenih ljudi in razvijanje večkulturne odprtosti.

V torek pa Združenje borcev za vrednote NOB Izola prireja tradicionalno srečanje ob občinskem prazniku z začetkom ob 19. uri pred restavracijo Riviera Srednje šole Izola. Slavnostni govornik bo Jože Pirjevec, zgodovinar in član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Prireditelj bo povezoval gledališki igralec, režiser in publicist Andrej Jelačin.

LJUBLJANA - Na festivalu Dobrodošli doma utrjevanje vezi med Slovenci iz domovine in sveta

Vrsta najrazličnejših prireditev

Včeraj z gledališko igro nastopili dijaki DTTZG Žiga Zois iz Trsta, danes beneški bend Blue Fingers - Na večernih koncertih tudi znana imena slovenske glasbe

LJUBLJANA - V Ljubljani in Mariboru se danes zaključuje dnevni festival Dobrodošli doma. Tokratni tretji festival, ki na ogled prinaša številne prireditve, koncerte, delavnice, športna srečanja ter razstave, je namenjen utrjevanju vezi med slovenskimi zamejci, izseljenci, zdomci in njihovimi rojaki v domovini. Rdeča nit letošnje prireditve so mladi, tako tisti iz domovine, kot tisti iz zamejstva in sveta.

V letošnjem letu je v ospredju sodelovanje in povezovanje različnih mladinskih organizacij, ki delujejo v Republiki Sloveniji, in skupnosti mladih Slovencev in njihovih potomcev, ki živijo v sosednjih državah ter drugod po svetu. Festivala se udeležuje več kot 300 nastopajočih iz Hrvaške, Srbije, Bosne in Hercegovine, Italije, Makedonije, Madžarske in Argentine, ki se skupaj s slovenskimi rojaki predstavljajo na več kot 30 prireditvah. Osrednja prireditev letošnje izdaje Dobrodošli doma je včeraj potekala na Kongresnem trgu v Ljubljani, kjer so se v popoldanskem in večernem času, na odru in pod njim, predstavili številni gledališčniki, glasbeniki in plesalci.

Z gledališko predstavo »Ena, dva, tri... HOP!« in v režiji Jasmine Gruđen so se ljubljanski publiko predstavili tudi dijaki DTTZG Žiga Zois »Teater iz zaliva« iz Trsta. V večernem času pa so na odru nastopila številna znana imena slovenske glasbene scene, med katerimi naj izpostavimo verjetno najuspešnejšega domačega reperja Trkaja, harmonikarja, skladatelja, multiinstrumentalista in člana zasedbe zasedbe Terrafolk Janeza Dovča ter Vesno Zornik, karizmatično pevko skupine Katalena.

Prireditelj se danes zaključuje z gledališko predstavo Slovenskega centra Skopje »Strip strup- denarja kup«, koncertom slovenske glasbene skupine »Blue Fingers« iz Benečije, plesnim nastopom Studia Dansa z naslovom Tržačan, z nastopom skupine »Zlatorock« iz Buenos Airesa, kon-

certom Hamo & Tribute 2 love z gostom, kitaristom in pevcem istrskih ljudskih viž Rudijem Bučarjem ter koncertom Obalne zasedbe Sixtynine .

V Kinoteki si je bilo včeraj mogoče ogledati še slovenski film Gremo mi po svoje, Jakopičeva galerija pa je poskrbela za vodeni ogled razstave o slovenskem filmu. V Narodni univerzitetni knjižnici je na ogled razstava V objemu dveh svetov: Slovenci v Argentini. V Zavodu sv. Stanislava pa bo dan po zaključku srečanja potekala okrogla miza z obetajočim naslovom Zakaj ostati v Sloveniji?.

Prizorišči v Ljubljani in Mariboru sta v dveh poletnih dneh poskrbeli za pestro stičišče številnih nastopajočih in obiskovalcev, Slovencev iz domovine ter tistih, ki jih je življenje poneslo po domala celem svetu.

Roša

Dijaki DTTZG Žiga Zois so se predstavili z gledališko igro

ROŠA

KRIŽ PRI TOMAJU - Celovečerni koncert združenega MePZ Repentabor

Uspel zaključek sezone

KRIŽ PRI TOMAJU - Pred kratkim je bil v vašem domu v Križu pri Tomaju letni koncert Združenega MePZ Repentabor, ki ga je pripravilo Razvojno združenje Repentabor v sodelovanju z Razvojnim društvom Gmajnca iz Križa. Šlo je tudi za dobrodelni koncert, saj so zbrane prostovoljne prispevke namenili za Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana, ki je denar porabilo za letovanje otrok iz socialno šibkih družin.

Repentabski zbor, pod strokovnim vodstvom Saše Prinčiča, je za celovečerni koncert pripravil kar 14 pesmi. Repertoar so sestavljale predvsem domoljubne, ter ljubezenske, vinske in druge ljudske pesmi. Eden od viškov koncerta je bil solo nastop pevke Darie Ivne Vitez, ki je ob klavirski spremljavi Silvia Sirsexa zapela tri pesmi. Program je povezoval Danilo Ravbar.

Koncert je pomenil vrhunec zelo uspešne sezone, v kateri se je zvrstilo 12 nastopov. Med njimi so tudi nastopi na večjih pevskih revijah, kot so Območna revija pevskih zborov v Sežani, Primorska poje ter revija »Pevski zbori kresni noči« v Škocjanu.

Pravzaprav bo za zbor počitka bolj malo, saj že avgusta planira dva nastopa, pa tudi za naslednjo sezono planirajo bogat pevski program in vabijo nove pevke in pevce, da se jim pridružijo. (DR)

Združeni MePZ Repentabor z zborovodjem Sašom Prinčičem

NR

DEŽELA - Dimitrij Rupel pri Debori Serracchiani

V ospredju slovenska manjšina in usoda čezmejnih projektov

Generalni konzul opozoril na probleme PD in dvojezične šole - Pismo Beltramijevi glede slovenščine

TRST - Položaj slovenske manjšine in usoda čezmejnih projektov sta bili v središču pozornosti včerajšnjega srečanja med predsednico Furlanije-Juljske krajine Deboro Serracchiani in slovenskim generalnim konzulom Dimitrijem Ruplom. Izhodišče za srečanje je bil obisk predsednice Serracchianijeve v Ljubljani, kjer se bo v sredo, 10. julija, srečala s predsednikom države Borutom Pahorjem, zunanjim ministrom Karlom Erjavcem ter ministrom za zdravstvo Tomažem Ganjarjem. Predsednica Dežele bo na obisku spremljala odbornica za zdravstvo Maria Sandra Telesca.

Rupel se je zahvalil gostiteljici za pozornost, ki jo namenja dobrim odnosom s Slovenijo in tudi reševanju težav Slovencev v Italiji. S tem v zvezi je generalni konzul opozoril na probleme Primorskega dnevnika in dvojezične šole v Špetru v Beneški Sloveniji. Serracchianijeva je navedena problema, ki ju dobro pozna, označila kot tehnične in ne politične narave.

V zvezi s slovenskim šolstvom v Italiji je Rupel včeraj pisal voditeljici deželnega šolskega urada Danieli Beltrame. »Generalni konzulat Republike Slovenije je bil obvešččen, da je bil nedavno objavljen razpis za izbor upravnega osebja z znanjem slovenščine, ki bo delovalo v sklopu deželnega šolskega urada. Opozorjeni smo bili, da so bili podatki o razpisu sicer objavljeni tako v italijanskem kot v slovenskem jeziku, vlogo za sodelovanje na razpisu pa je bilo potrebno izpolniti izključno v italijanskem jeziku. Tudi obrazec vloge je bil napisan le v italijanskem jeziku, čeprav je bil na spletni strani v slovenščini označen "vzorec vloge",« piše Rupel v pismu Beltramijevi.

Ob tej priložnosti generalni konzulat izraža pričakovanje, da bodo v prihodnosti v zadevah, ki se nanašajo na delovanje urada za slovenski jezik, spoštovane pravne norme na nacionalni in deželni ravni, ki urejajo uporabo slovenskega jezika v javnih službah.

Generalni konzul Slovenije Dimitrij Rupel in predsednica FJK Debora Serracchiani

FJK - Volitve spomladi Deželni odbor razpustil občinski svet Podutane

PODUTANA - Na predlog odbornika za krajevno avtonomijo Paola Panontina je včeraj deželni odbor Furlanije-Juljske krajine razpustil občinski svet v Podutani (Sv. Lenart), ker je župan Giuseppe Sibau, ki je tudi deželni svetnik, 4. junija letos odstopil. O Sibauu je bilo v zadnjem času precej govora, saj je bil istočasno župan v Podutani, izredni komisar gorske skupnosti in deželni svetnik.

Zaradi njegovega odstopa, pa preneha mandat tudi občinskemu svetu in občinskemu odboru, ki pa bosta svoje delo v skladu z deželnim zakonom št. 10/1999 opravljala do izvolitve novega župana in novega občinskega sveta. Predčasne volitve v Podutani bodo med 15. aprilom in 15. junijem prihodnjega leta, do takrat pa bo župansko funkcijo opravljala Teresa Terlicher. Prvotno bi moral Sibau zamenjati podžupan Ettore Crucil, ki pa položaja ni hotel prevzeti. Večina je nato izbrala Martino Marcuzzi, ki pa ni mogla prevzeti funkcije, ker ni več članica občinskega sveta. Šele nato je prišla na vrsto Terlicherjeva, pri kateri pa ni bilo nobenih ovir.

POSTAJA TOPOLOVE - Festival, nekoliko krajši, tudi letos kljub zmanjšanju prispevkov

Živahna reakcija kulturnikov

Letošnja Postaja Topolove bo na sporedu med 12. in 21. julijem, ko bodo slikovito beneško vasico spet preplavili umetniki

ARHIV

bodo predvajali film Vlada Škafarja »De-klica in drevo«.

Kar zadeva glasbeni del bodo letos med protagonisti Postaje norveški vsestranski glasbenik Espen Sommer Eide, angleški »zbiralec skritih zvokov« Jez Riley French (ki je pred kratkim nastopil tudi v Tate Gallery v Londonu) in Norberth Math z Dunaja z nočno zvočno instalacijo v topolovških gozdovih. Enrico Malatesta bo vodil glasbeno delavnico, kot po navadi pa bodo na Postaji sodelovali tudi Les Tambours de Topolò. Na sporedu je tudi koncert Accordion Orchestra 4-8-8-16 Aleksandra Ipavca. Posebno zanimiva sta še druga dva projekta. Prvi je posvečen zvonovom in zvonarjem, za katerega bo poskrbel eden največjih strokovnjakov s tega področja, etnomuzikolog iz Emilije Claudio Montanari. Na Postaji Topolove pa se bo začel tour »Piano piano on the road«, rimske pianistke Alessandre Celletti, ki bo prepotovala vso Italijo vse do Trapanija v kombiju, v katerem bo prevažala tudi svoj klavir in nato prirejela večerne koncerte v za to neobičajnih krajih. Tu bo še okrepljena Topolovska Orkestra, prvič pa bo nastopil TRIon3.

Glasovi iz čakalnice, literarni del Postaje, bo letos med drugim predstavil zadnja pesniško zbirko Marka Kravosa »Sol na jezik / Sale sulla lingua«. Z avtorjem bosta sodelovala tržaški pesnik Roberto Dedenaro in pevka Tinkara, ki je uglasbila nekatere pesmi iz te zbirke. Srečanje bo v sredo, 17. julija. Tudi letos Postaja sodeluje s festivalom Acque di acqua, v okviru katerega bo v četrtek, 18. julija, pesniško branje. Sodelovali bodo Monika Lazar (Slovenija), Laura Di Corcia (Švica), Vincenzo Martines in Maurizio Mattiuzza.

V soboto, 13. julija, pa bo predstavitev letošnje publikacije v zbirki Koderjana. Gre za kratko novelo, ki jo je napisal pisatelj Marko Sosič in ki bo izšla v dvojezičnem naslovu »Onkray drees / Al di là degli alberi«. Isti večer bo Matjaž Pika-lo predstavil dokumentarec Zverinice prijateljice, ki ga je v zadnjih mesecih posnela RTV Slovenija.

Celoten program letošnje Postaje je objavljen na spletni strani www.stazione-ditopolo.it. (NM)

TOLMIN - V spomin na tristoletnico tolminskega punta

Ob svečanem odprtju puntarskih dni tudi zanimiva puntarska povorka

TOLMIN - Letošnji puntarski dnevi, s katerimi obeležujejo 300. obletnico tolminskega punta, so včeraj dočakali tudi uradno odprtje, ki ga je zaznamovala puntarska povorka. Obiskovalci so včeraj lahko obiskali tudi tržnico lokalnih pridelkov in izdelkov domače obrti ter si ogledali postavitev lesenih skulptur, nastalih v počastitev obletnice punta. Tridnevna prireditev se je sicer začela že v četrtek z odprtjem razstave izdelkov istoimenske mednarodne likovne kolonije in recitalom poezije Alojza Gradnika.

Za obiskovalce Tolmina pa so včeraj popoldne v samem mestnem jedru najprej pripravili tržnico lokalnih pridelkov in dobrot, gastronomije, rokodelstva in domače obrti Festival krog, ob 18. uri pa je sledilo svečano odprtje prireditve. Zbrane je nagovoril tolminski župan Uroš Brežan, poleg puntarske povorke pa sta nastopila še mešani pevski zbor Canto Ergo Sum ter Tminska puštna muzika.

Ko se je celotno dogajanje prevesilo v večerne ure, so obiskovalci na Puntarski večerji lahko okusili jedi tradicionalne kuhinje ter prisluhnili zvokom skupin Mirko & Breakbeat Brass Band ter Valterap.

Današnje dogajanje pa bo prepleteno z dogodki, ki

bodo prikazovali življenje v času pred puntom in razloge za začetek upora kmetov. Puntarski dnevi so osrednja turistična prireditev ob letošnji 300. obletnici tolminskega punta. Občina Tolmin je prireditev pripravila s partnerji ter različnimi društvi in ustanovami v občini, sofinanciran pa je s pomočjo Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja.

Praznovanje v spomin na 300-letnico Tolminskega punta se je pričelo že lani z različnimi strokovnimi predavanji v Tolminskem muzeju, nadaljevalo z osrednjo prireditvijo 24. marca letos, različnimi predavanji in razstavami ter predstavitev spominske poštne znamke. V jesenskem času pripravljajo še dva koncerta ter mednarodni simpozij o tolminskem puntu.

Veliki tolminski punt je bil zadnji večji kmečki punt na Slovenskem, začel se je 27. marca 1713. Upor, ki je zajel Tolminsko, Goriško in nekaj malega Kranjske, se je začel zaradi zvišanja državnih davkov na prodajo mesa in vina, uperjen pa je bil proti cesarju oz. državnim organom. Punt je zatrla najemniška vojska, enajst voditeljev pa so obsodili na smrt in usmrtili med 20. in 23. aprilom 1714 v Gorici. (STA)

TOPOLOVO - Postaja Topolove bo kljub zmanjšanju prispevkov kulturnim dejavnostim, za katerega se je odločila prejšnja deželna vlada in ki je postavilo pod vprašaj njen obstoj, zaživela tudi letos. Po zaslugi živahne in odločne reakcije kulturnikov, uspešnega zbiranja sredstev preko interneta s sistemom »crowdfunding«, pobude Topolò's day v Gradcu, dražbe grafiki, ki sta jo promovirala Guido Scarabottolo (v Italiji in na mednarodni ravni poznan grafik) in milanska galerija L'Affiche, bodo slikovito beneško vasico v občini Grmek spet preplavili umetniki. Originalni festival umetnosti, za usodo katerega sta bila v zadnjem obdobju v skrbeh tudi novo deželno odborništvo za kulturo in gorska skupnost, bo letos v skrajšani obliki potekal od 12. do 21. julija.

Kot običajno bo posebno bogat filmski del Postaje. Alina Marazzi bo v Nadiških dolinah predstavila svoj film »Tutto parla di te«, predzadnji dan Postaje si bo mogoče ogledati tudi grozljivko »Oltre il guado« Lorenza Bianchinija, ki je bila delno posneta tudi v Topolovem, med njegovimi protagonisti pa sta tudi Benečana Renzo Gariup in Lidia Zabrieszsch. Kratkometražni film je v Topolovem snemal tudi režiser Gregor Božič, na letošnji Postaji pa si bo mogoče ogledati tudi nov dokumentarec Anje Medved. Prvič v Italiji

OBČINA TRST - Notranje ministrstvo potrdilo pravico do slovenskega civilnega obreda

Prva uradna poroka v slovenščini

Vsaka poroka je za osebi, ki se zanjo odločita, velik dogodek. Nekatere poroke pa dobijo tudi širši družbeni pomen. Vse kaže, da med te spada tudi današnji »usodni da« med Julijo Kjuder in Elio Hrovatinom. Kajti čeprav zveni skoraj paradoksalno, bomo v Trstu šele danes pričali civilnemu poročnemu obredu izključno v slovenskem jeziku. Ali bolj pravilno: leta 1974 je na županstvu že potekala »slovenska poroka«, a so se zaradi nje ljudje morali zagovarjati na sodišču (glej sosednji članek). Današnja bo imela uradno privoljenje italijanskega notranjega ministrstva. Vpis v poročno matično knjigo pa bo kljub temu izključno v italijanskem jeziku. Tako pač predvideva pravilnik javne uprave.

A pojdemo po vrsti.

Novembra lani sta se Julija in Elia podala v občinski poročni urad, da bi se informirala, kako naj se pripravita na poroko. Med raznimi vprašanji, ki sta jih postavila funkcionarjem, je bilo tudi to: se lahko poročiva v svojem materinem jeziku? Odgovor je bil zelo jasn: v tržaški občini poroke v slovenskem jeziku niso predvidene, če želita slovenski obred, se morata obrniti na eno od okoliških dvojezičnih občin. »Odgovor me je zelo presenetil,« nam je včeraj zaupala Julija, ki je kljub temu, da smo jo zmotili dan pred poroko, prijazno odgovarjala na naša vprašanja. »Absurdno in nedopustno se mi je zdelo, da se ne moreva poročiti v slovenščini.«

Julija in Elia sta zato pisala županu Robertu Cosoliniju, »ki nama je zelo hitro odgovoril in sporočil, da je najino prošnjo posredoval pristojnemu odborniku Emilianu Ederi. Ta naju je kmalu poklical na razgovor in nama pojasnil, da obred lahko poteka v slovenščini, pristojne člene iz civilnega zakonika pa je treba prebrati v italijanščini. Prav tako morajo biti uradni dokumenti izpolnjeni samo v italijanščini.« Odgovor je mlada zaročenca le delno zadovoljil, odbornika sta vprašala, kje tiči ovira, zakaj mora del obreda potekati samo v italijanščini. Opozorila sta tudi, da je pripadnikom nemške manjšine ta pravica zagotovljena in da 8. člen zaščitnega zakona za slovensko manjšino predvideva možnost uporabe slovenskega jezika z jav-

nimi upravami in dvojezičnih javnih dokumentov. Zakaj naj bi bila poroka iz vzeta? Odgovora nista dobila, a se nista vdala.

Edera je medtem zapustil občinski odbor, »s primerom Kjuder-Hrovatin« se je začela ukvarjati Fabiana Martini in za uradno mnenje zaprosila vladno izpostavo v Trstu - prefekturo. »Zanimalo me je, ali lahko ustreženo želji ženinina in neveste, da bi ves obred potekal v slovenščini,« nam je pojasnila podžupanja, »čeprav nam je bilo jasno, da morajo biti dokumenti izpolnjeni izključno v italijanščini. Edino izjemo predstavlja nemška manjšina, saj v ministrskem pravilniku izrecno piše, da te pravice ni mogoče prenesti na ostale manjšine.«

4. julija (dva dni pred poroko!) je podžupa-

Zgoraj podžupanja Fabiana Martini, desno dekleta, ki so včeraj v Lonjerju pripravljala okraske za poročni slavolok

KROMA

nja sporočila Juliji in Eli, da je bila njuna prošnja končno uslišana. »Notranje ministrstvo, kateremu je prefektura posredovala naš dopis, je izreklo pozitivno mnenje: obred bo lahko potekal v slovenskem jeziku, tudi končni dokument bo lahko prebran v slovenščini, obredu pa bo moral prisostvovati tolmač in potrditi, da se slovenska in italijanska verzija ujemata. Končni poročni akt, ki bo napisan v italijanščini, bo zato podpisal tudi on.«

Tako podžupanja kot nevesta sta bili včeraj zelo zadovoljni. »Kljub temu, da se je vsa zadeva neverjetno zavlekla, me veseli, da smo lahko končno ugodili želji, ki je mislim skupna številna našim someščanom,« je dejala Fabiana Martini. »Res pa je, da uspeh ni popoln: tak bi bil, če bi lahko bili tudi poročni dokumenti dvojezični.«

Zadovoljna in vztrajna nevesta Julija pa upa, da bodo »v poročnem uradu Občine Trst odslej nudili bolj korektno informacije in da se bodo te osnovne pravice poslužili tudi drugi pari«.

Ona in Elia sta svoje naredila, sedaj so na vrsti drugi. Srečno, obojim!

Poljanka Dolhar

OBČINA - Leta 1974

Kazenska ovadba zaradi slovenščine, poroka pa je veljala

Neke vrste fotokopija današnje poroke med Julijo Kjuder in Elio Hrovatinom se je na tržaškem županstvu zgodila daljnega leta 1974, ko je bila v mestu na oblasti levosredinska uprava župana Marcella Spaccinija. Bojana Brezigarja in ženo Viviano je izključno v slovenskem jeziku poročil takratni občinski odbornik Rafko Dolhar, v italijanščini je bil le priloženi uradni dokument, ki velja kot matično potrdilo o poroki. Matičarja ni bilo zraven, kot javni funkcionar je itak nastopil Dolhar.

Do zapleta je prišlo nekaj dni po poroki, ko je podžupan Gianni Giuricin (pripadal je socialistični stranki PSI) kazensko ovadil Dolharja zaradi poroke izključno v slovenščini. Zanimivo, da je upravitelja iz vrst stranke Slovenske skupnosti tožilstvu prijavil Giuricin in ne župan Marcello Spaccini iz vrst Krščanske demokracije, ki je bil takrat uradno na dopustu (kdo ve, če je bil res ...).

In kaj je razsodilo sodišče o Brezigarjevi poroki? Po zaslišanju novoporočencev so sodniki ugotovili, da sta bila »kljub slovenščini« zakonca v popolnoma dobri veri, zato je bila s tega vidika njuna poroka povsem veljavna. Dolhar je sicer po mnenju sodišča ravnal v nasprotju z zakonom, ker ni upošteval italijanščine kot uradnega jezika v uradnih aktih, med katere sodi civilna poroka. Občinski odbornik pa si, kljub domnevni kršitvi zakona, ni prislužil nobene kazni, ker takratni zakonik za takšen »prekršek« ni določal nobene kazni ali globe. Dolhar je torej ostal brez vsakršnih kazenskih ali drugih posledic, poroka Brezigarjevih pa je bila redno vpisana v matično knjigo Občine Trst.

Mestna uprava bo danes pravno priznala to, kar sta »de facto« pred 39 leti dosegla zakonca Brezigar. Bolje pozno kot nikoli.

S.T.

TRŽAŠKA OBČINA - Včeraj stopila v veljavo nova odredba

Steklo ostaja prepovedano, župan poziva k odgovornosti

Omogočiti mladim, da »živijo« mestno središče in se tu počutijo doma: tudi ponoči, tudi med srebanjem pijače. Omogočiti upraviteljem javnih lokalov, da čim bolj zaslužijo in tako kljubujejo krizi. Omogočiti vsem, ki bi radi spali, da nemoteno počivajo.

Je združitev teh želja možna, ali gre za kvadrato kroga? Občinska uprava Roberta Cosolinija se je začela soočati s temi vprašanji, kar je nedvomno prvi razveseljiv korak, pot do rešitve, ki bi zadovoljila vse omenjene kategorije, pa bo najbrž dolga in strma.

Včeraj je stopila v veljavo nova županova odredba, ki začasno ureja vprašanje nočnega miru in čistoče. V ponedeljek bo namreč uprava razpravljala o novem občinskem pravilniku, ki bo po odobritvi »romal« v rajonske svete in nato še v občinski svet, kjer naj bi ga dokončno odobrili še pred počitnicami. Pravilnik naj bi predvideval tudi jasnejše norme glede omejitve hrupa in take globe, ki bi se višale, če bi se kršitev pravilnika ponavljala.

Nova odredba delno spreminja (in izboljšuje) prejšnjo, ki je stopila v veljavo konec maja in sprožila nekaj slabe krvi. V strogem mestnem središču po novem pločevinke ne bodo več prepovedane, prepoved prodaje steklenic in točenja pijač v steklene kozarce pa bo začela veljati ob polnoči (in

ne več ob 23. uri). Trgovci, ki ne bodo upoštevali prepovedi, bodo morali za globo odšteti od 100 do 600 evrov, stranke, ki bodo na Velikem trgu ali bližnjih ulicah pile iz steklenih kozarcev ali steklenic pa od 25 do 150€.

Na tiskovni konferenci, ki je včeraj potekala na županstvu, so sodelovali tudi podžupanja Fabiana Martini, odbornik za razvoj in ekonomske dejavnosti Edi Kraus ter poveljnik mes-

tnih redarjev Sergio Abbate. Kraus je opozoril, da je odredba sad plodnega sodelovanja s stanovsko organizacijo upraviteljev javnih lokalov (Fipe), ki so jo večinoma lepo sprejeli. Župan Cosolini je zatrdil, da se z Abbatejem strinja, naj bodo redarji, ki skrbijo za spoštovanje omenjene odredbe, kolikor se da razumevajoči ... predvsem do mladih, ki jo prvič kršijo. Privoščil pa si je tudi nekaj iskrih kritik na račun opozicije, ki mu očita, da nič hudega slutečim državljanom krati svobodo, saj prav vsem prepoveduje pitje iz steklenih kozarcev. Župan je dejal, da ne sprejema kritik »s strani tistih, ki se med desetletnim upravljanjem občine niso zmenili za te probleme, ki so skupni vsem modernim mestom. Sprejeli so samo en ukrep: uvedbo glob v višini 500€ za tiste, ki lulajo na prostem, ne glede na to, če gre za zrelega odraslega ali 16-letnega fanta«.

Cosolinijeva uprava je ubrala drugačno pot: vsak petek bodo ob stopnišče pod cerkvijo sv. Marije Velike postavili kemična stranišča, ki jih bodo vsak ponedeljek odpeljali. Poleg tega bodo namestili tudi več novih smetnjakov.

Kdor želi, se lahko obnaša odgovorno, je prepričan župan. V upanju, da se bomo vsi potrudili in izkazali večje spoštovanje do mesta in njegovih prebivalcev. (pd)

Gradbeništvo je največja žrtev hude krize

Gradbeništvo je sektor, ki v tem trenutku najbrž plačuje najhujši davek splošni gospodarski krizi. Zaradi pomanjkanja denarja in negotovosti pred prihodnostjo se povsod manj gradi, hude težave pa so tudi s končnimi plačili že izvedenih del. To velja za zasebnike, predvsem pa za javne uprave, ki jih duši t.i. pakt o finančni stabilnosti. O vse hujših težavah gradbeništva je tekla beseda na včerajšnjem posvetu, ki ga je sindikalna zveza CGIL priredila v dvorani Tessitori deželne svete. Poleg sindikalistov so govorili zastopniki gradbenih stanovskih organizacij ter zbornic in številni javni upravitelji.

Direktor skrbstvenega zavoda gradbincev (Cassa edile) Armando Ricotta sicer ni omenjal števil, pač pa je dejal, da je v zadnjih mesecih izgubilo delo kar precej gradbincev iz naše pokrajine. Gre za Tržačane in za delavce srbskega rodu, ki živijo pri nas. Podjetja iz drugih italijanskih dežel, ki dobijo v zakup gradbena dela v naši pokrajini, prihajajo k nam s svojimi delavci (v glavnem gre za tujce, med katerimi je vse več delavcev iz severne Afrike), ki ostajajo tukaj le med izvedbo del.

Podpredsednik pokrajinske uprave Igor Dolenc je izpostavil pomen povezave med gradbenimi podjetji in lokalno stvarnostjo, ki je v zadnjih letih močno zrahljana. Trst je itak mesto, ki se ustraši vsakršne težave in ovire (v tržaškem narečju: no se pol ...), da ne govorimo o kronični težavi pomanjkanja kapitalov ter podjetniške iznajdljivosti, je dejal Dolenc. Zavzel se je tudi za aktivnejšo vlogo deželne uprave v boju proti vsesplošni gospodarski in družbeni krizi.

Danes stavkajo uslužbenci parkirišč družbe Saba

Danes bodo ves dan stavkali uslužbenci mestnih parkirišč, ki jih upravlja rimsko podjetje Saba Italia. Delavci protestirajo zaradi napovedanih odpuštov, saj namerava Saba Italia, kot sporoča sindikat FLT-CGIL, odpustiti devet uslužbencev na skupnih 27, kolikor je zaposlenih uslužbencev v našem mestu. Saba Italia upravlja vsa podzemna parkirišča v središču mesta.

Občina Trst napoveduje boj nasilju med mladimi

Mestna uprava je napovedala boj proti nasilju, ki je vse bolj razširjeno med mladimi. Ne gre samo za pobalinstvo, temveč tudi za mnogo resnejša nasilna dejanja, katerim se morajo, poleg družin in sil javnega reda, aktivneje zoperstaviti tudi javne uprave. Gre za pobudo z naslovom »Il Bullismo ... ti taglia le ali« (Nasilje ti odreže peruti), pri kateri bo pomembno vlogo igralo združenje Villaggio del Fanciullo.

DOLINSKA OBČINA - Občinski svet z glasovi levosredinske večine odobril tarife novega davka na odpadke

Davek Tares po meri občanov

Davek Tares v Dolini

Gospodinjstva		
Družina	Stalni delež (€ na kv.m. letno)	Spremenljivi delež (€ letno)
1 član	0,50	17,73
2 člana	0,58	35,46
3 člani	0,65	45,43
4 člani	0,71	57,62
5 članov	0,76	72,03
6 ali več članov	0,81	83,11

Novi davek na odpadke Tares ne bo vampirsko izsesal denarnice občanov dolinske občine. Levosredinska občinska uprava se je »potrudila«, da bi novo dajatev ohranila na ravni lanskega davka Tarsu. Čudežev ni mogla storiti, saj je bil v okvir letošnjega davka z državnim zakonom vključen »prispevek« v višini 0,30 evra na kvadratni meter površine za kritje stroškov za javno razsvetlavo.

Županja Fulvia Premolin je med včerajšnjo občinsko sejo, na kateri je skupščina odobrila pravilnik in tarife novega davka, s primerom nakazala, koliko bo letošnji davek Tares višji od lanskega davka Tarsu za gospodinjstva.

Tričlanska družina s 100 kvadratnih metrov obsežnim stanovanjem in z zabojnikom za kompost je lani plačala 124,34 evra davka Tarsu, letos pa bo plačala 132,88 evra davka Tares (z vključenim 0,30 evra na kvadratni meter za plačilo javne razsvetljave). To je nekaj več kot 8 evrov več.

Tričlanska družina s 100 kvadratnih metrov obsežnim stanovanjem, a brez zabojnika za kompost, je leta 2012 plačala 141,29 evra davka Tarsu, letos pa bo plačala 147,26 evra davka Tares (ali slabih 6 evrov več).

Zanimiva je primerjava z davkom Tares, ki ga načrtuje tržaška občina. V Trstu bo tričlanska družina s 100 kvadratnih metrov prostornim stanovanjem (brez zabojnika za kompost) plačala 266,72 evra. To je 119,46 evra manj (!) kot v dolinski občini. Razlike so očitne tudi za družine z drugačno sestavo članstva. Tako bo v dolinski občini posameznik, bivajoč v 50 kvadratnih metrov prostornem stanovanju, plačal 42,73 evra davka Tares, v tržaški občini pa 97,74 evra. To je več kot dvakrat več! Iz gornjih tabel je jasno razvidno, kako velike so razlike med obdavčitvijo gospodinjstev v dolinski in v tržaški občini.

Podobno velja tudi za davek na odpadke Tares za gospodarske in druge dejavnosti. Tako bodo v dolinski občini lastniki restavracij, gostiln, picerij, menz in pubov plačali 19,89 evra na kvadratni meter površine, v tržaški občini pa 24,17 evra; lastniki barov, kavarn in slaščičarn bodo v Dolini plačali 13,41 evra na kvadratni meter, v Trstu pa 17,18 evra; lastniki supermarketov, pekarn, mesnic, delikates in jestvin bodo v Dolini plačali 6,25 evra na kvadratni meter, v Trstu pa 8,77 evra; lastniki trgovin s sadjem in zelenjavo, ribarnic in cvetličarn bodo v Dolini plačali 24,14 evra na kvadratni meter površine, v Trstu pa 31,11 evra.

Davek Tares bo navrgel občini skupno 812 tisoč evrov. Ob predstavitvi pravilnika novega davka je županja Fulvia Premolin izrecno poudarila, da si je občinska uprava prizadevala za čim nižjo obdavčitev, saj se zaveda, da bodo jeseni družine »tarča« drugih obremenjujočih dajatev. Omenila je pravilno izbiro uprave, ki se je že pred leti odločila z uvedbo zbiranja odpadkov od vrat do vrat za okrepitev ločenega zbiranja odpadkov. Na ta na-

čin je prej kot druge občine dosegla samostojno kritje stroškov za odvoz odpadkov, tako je lahko razlika med dosedanjim davkom Tarsu in novim davkom Tares minimalna (vedno v primerjavi z drugimi občinami, predvsem tržaško).

Pravilnik o uvedbi novega davka Tares je bil odobren z glasovi levosredinske večine, medtem ko se je pet svetnikov opozicije vzdržalo. Nove tarife davka Tares so pred dnevi na srečanju vodij skupin izzvale »živahno« razpravo. Na občinski seji so bili posegi predstavnikov opozicije zelo

umirjeni. Odlok o tarifah davka Tares je bil odobren z glasovi levosredinske večine, štirje svetniki desnosredinske opozicije so glasovali proti, medtem ko se je svetnik Zelenih-Italije vrednot Rossano Bibalo vzdržal.

Na včerajšnji seji je občinska skupščina z glasovi levosredinske večine odobrila tudi proračun 2013 in seznam javnih del za triletje 2013-2015, soglasno pa je bilo odobreno po-bratenje s slovensko občino Hrpelje-Kozina in hrvaško občino Lanišče. O obeh odlokih bomo še poročali.

M.K.

Davek Tares v Trstu

Gospodinjstva		
Družina	Stalni delež (€ na kv.m. letno)	Spremenljivi delež (€ letno)
1 član	1,41	27,24
2 člana	1,66	63,56
3 člani	1,85	81,72
4 člani	2,01	99,88
5 članov	2,17	131,66
6 ali več članov	2,29	154,37

DOLINA - Narodnozabavni praznik na Gorici

Manin in Avsenik (60 let pozneje ...)

Dolinska Gorica že desetletja ni bila tako polna ljudi kot preteklo soboto ob velikem jubilejnim koncertu ob 5. obletnici Tria Manin, je včeraj ocenjevala dolinska občinska odbor-nica za kulturo Tatjana Turco. Harmonikar Marko Manin in Hišni ansambel Avsenik so s prijatelji glasbeniki in pevci ustvarili pravcato narodno-zabavno vzdušje, podobno tistemu, ki ga je ob svojem prihodu na dolinski konec pred šestimi desetletji znal pričarati takratni mladenič Slavko Avsenik s svojim prvim zgodovinskim ansamblom, kot se je spomnila napovedovalka tistega koncerta Nerina Švab.

Slavko Avsenik je vsekakor z videoposnetkom pozdravil praznik v Dolini, ki so ga ob triu Marka Manina in Hišnem ansamblu Avsenik in povezovanju Francija Černeta soustvarili pevec Nace Junkar, avstrijski ansambel Burggräfler Buam, avstrijski harmonikarski duo Martin & Andreas, humoristki Rita & Helena in godba na pihala Breg.

Vse protagoniste so zasluženo nagradile huronske salve aplavzov.

DOLINA - Praznovanje vaškega in občinskega zavetnika

Škof Uran ob sv. Urhu

Nekdanji ljubljanski nadškof in slovenski metropolit vodil slovesno bogoslužje

Dolina je v četrtek s slovesnim mašnim obredom počastila svojega vaškega zavetnika svetega Urha. Ta je tudi patron celotne občine, zato so bili vsi javni uradi zaprti.

Osrednja svečanost je bila v dolinski cerkvi, posvečeni svetemu Urhu, kjer je slovesno mašo daroval nekdanji ljubljanski nadškof in slovenski metropolit msgr. Alojz Uran, ob njem pa je somaševal tudi letošnji zlatomašnik Franc Vončina, ki je dolgo let služboval v dolinski občini.

Mašnega obreda se je - ob županji Fulvii Premolin - udeležilo veliko število občanov, ne samo Dolinčanov, temveč tudi iz Mačkolj, Ricmanj, Boljunca in drugih vasi, saj ljudje čutijo svetega Urha kot pravega občinskega patrona.

Na podvečer se je slavje domačemu zavetniku na čast nadaljevalo na prireditvenem prostoru Majence, kjer je pihalni orkester Breg s koncertom poskrbel za plemenit kulturni utrinek.

ODKRITJE

Masažni center nudil tudi druge »usluge«

Policisti letечеlega oddelka tržaške kvesture so v središču mesta znova odkrili masažni center, v katerem so dekleta, poleg masaž, po želji in seveda proti plačilu nudila obiskovalcem tudi spolne usluge. Po nalogu namestnika državnega tožilca Federica Frezze so kriminalisti tokrat takšen center odkrili v Ulici Timeus.

Preiskovalci so ugotovili, da so »maseerke« dekleta kitajske narodnosti. Kitajka je tudi lastnica strukture, proti kateri so vložili kazensko ovadbo. Center so do nadaljnjega zaplenili, deklet pa niso kazensko ovadili, tako da se bo na sodišču zaradi izkoriščanja prostitucije morala najbrž zagovarjati le lastnica strukture. Za spolne usluge so moški, ki so jih policisti sicer zaslišali, plačevali od petdeset do sto evrov.

ČRNA KRONIKA

Policija vztrajno nadaljuje preiskavo o primeru pedofilije

ARRIGO RAVENNA

Državni tožilec Massimo De Bortoli je pooblastil policijo, da posreduje javnosti fotografijo Arriga Ravenna, ki je obtožen pedofilije. Na videz neoporečnega bančnega uradnika so, kot smo poročali včeraj, aretirali na osnovi prijave dveh obupanih staršev, katerih mladoletna sinova (15 in 17 let) sta imela spolne odnose z neznanecem. Kriminalisti so ugotovili, da je šlo za Ravenna.

ČRNA KRONIKA - Obalna cesta

Prerezali so mu gumo in ukradli 600 evrov

To, kar se že nekaj časa dogaja na avtocestah v Sloveniji, se je pri nas zgodilo na Obalni cesti. Moškemu, ki se je peljal proti Trstu, je počila pnevmatika avtomobila, ustavil je vozilo in zamenjal poškodovano gumo. Ko je to opravil, je vstopil v avto in čez nekaj minut odkril, da mu je nekdo iz vozila sunil torbico, v kateri je, poleg osebnih dokumentov, imel tudi 600 evrov. Vrnil se je na kraj, kjer je zamenjal poškodovano pnevmatiko, tam mu je neka ženska povedala, da se je njegovemu avtu, ko je menjal gumo, približal moški. Očitno človek, ki mu je iz avta sunil torbico z denarjem.

Oškodovanec je tedaj ugotovil, da mu je nekdo prerezal gumo in ga prisilil, da se ustavi. Policistom, katerim je prijavil krajo, je pozneje tudi povedal, da se mu je med postankom v Sesljanu približala dvojica v avtu ter ga sumljivo opazovala. Očitno je šlo za nepridiprava, ki sta mu prerezala pnevmatiko ter ga nato okradla. Kvestura poziva vse avtomobiliste, naj bodo v takšnih primerih skrajno pozorni in naj med zamenjavo pnevmatike predhodno zaklenejo avtomobil. Podobno pozornost svetujejo tudi pred goljufi, ki hlinijo poškodbo avtomobila (v glavnem stranskega ogledala) ter potem izsiljujejo avtomobilista.

Nočna tatvina v piceriji pri Sv. Andreju

Prijatelji tuje lastnice so preteklo noč vdrli v picerijo Campi Elisi pri Sv. Andreju ter iz igralnih avtomatov ukradli približno tri tisoč evrov. Ker jim to ni zado-stovalo, so iz blagajne lokala odnesli še 200 evrov. Tatvino je ob odprtju picerije odkril lastnik, ki je krajo takoj prijavil policiji. Slednja je ugotovila, da so tatovi vdrli v lokal skozi stranska vrata.

GUČA NA KRASU - Pogovor s skupino, ki drevo nastopi pri Briščikih

Dubiozin Apsurdistan

Po sinočnjem otvoritvenem koncertu Gorana Bregovića bo danes zvečer na Guči na Krasu pri Briščikih nastopil slovenski zvezdnik Magnifico, ki bo poleg starih uspešnic prav gotovo predstavil kak nov komad. Svojo novo ploščo *Apsurdistan* pa bo nočjo predstavila bosanska zasedba Dubioza kolektiv. O novem albumu in še marsičem smo se pogovorili z njenimi člani.

Apsurdistan je že sedmi album v samih desetih letih vaše glasbene kariere. Očitno je, da vam glasbene kreativnosti ne manjka! V čem se nova plošča *Apsurdistan* razlikuje od prejšnjih?

Pri vsaki plošči si izberemo nek koncept, okoli katerega zgradimo zgodbo. Nato se posvetimo desetim komadam, ki morajo seveda biti povezani s konceptom albuma. Po drugi strani se ne radi omejujemo z glasbenim stilom oziroma zvrstmi in raje pustimo, da nas pesem sama vodi. Na tak način se je v teh letih razvil pravi mik, ki je danes že razpoznaven kot originalen sound Dubioza kolektiva.

Kaj pravzaprav pomeni *Apsurdistan*? Je to realna država?

Apsurdistan ni izključno balkanska država in ni niti metafora za kako drugo državo. Gre namreč zgolj za stanje, v katerem začenja subjekt sprejemati absurde in nore situacije, s katerimi se srečuje, in jih v bistvu asimilira kot normalne. Na Balkanu so te absurde situacije pogosto institucionalne narave in popolnoma vključene v državni sistem. Zaradi tega je na plošči predstavljena taka izmišljena država.

V predzadnji plošči *Wild Wild East* ste besedila pisali v angleščini. Zakaj ste se v *Apsurdistanu* spet odločili za domači jezik?

Očitno je, da ima naš bend rahlo shizofrenično glasbeno kariero ... Prvi dve plošči sta v angleščini, tretja in četrta v bosanščini, *Wild Wild East* spet v angleškem jeziku in sedaj *Apsurdistan* ponovno v bosanščini. Enostavno uživamo pri spremi-

njanju jezika, saj nam to omogoča sprejembo perspektive obravnavanih tematik. Zanimivo je, da delujejo iste zgodbe na enak način tako na področju bivše Jugoslavije kot okrog po svetu. Zavedamo se, da je globalizacija tako uniformirala družbo, da je danes v glavnem pet problematik, ki muči večino prebivalcev našega planeta.

Danes nastopate na najboljših evropskih in tudi svetovnih festivalih. Kako so se stvari spremenile v zadnjih desetih letih na poti do slave?

Spremenilo se je res veliko stvari. Najbolj pogosto pa smo zamenjali olje, filtre in kolesa našega kombija. »Slavni« ljudje morajo namreč veliko več k mehaniku ...

Že od vsega začetka ste privrženci filozofije DIY (Do It Yourself). Tudi promocijo *Apsurdistana* ste opravili sami. Zakaj?

Nadzor nad celotno »zgodbo« želim imeti v svojih rokah. Enostavno menimo, da je DIY najboljši pristop za razvijanje benda. Vse odločitve in ideje prinašamo in sprejemamo sami, z druge strani pa mislimo, da je v tem trenutku najbolj

pošteno, da vsak sam plača svoje račune.

Pogosto ste bili kritični do družbenega in političnega položaja v BiH. Kako se lahko stvari spremenijo?

Ravno DIY je eden izmed načinov, s katerim bi lahko spremenili stanje v BiH in tudi na vsem območju bivše Jugoslavije. Preveliko ljudi čaka, da jih država ali kdo drug pokliče in reče »tu imaš delo«. Tale način zaposlovanja ustvarja ogromno maso ljudi, ki je direktno odvisna od sistema, od tega sistema pa na perfiden način imajo korist predvsem politične stranke. Na tak način postanejo ljudje neke vrste zasebni volivci političnih strank. Ta vrsta odvisnosti posameznika do sistema je eden izmed največjih problemov za vse države te naše regije.

Kateri je smisel pesmi *Brijuni (Apsurdistan)*? Politika je kurba?

Za nekatere je smisel te pesmi promocija jadranskega turizma, za druge je to nostalgična pesem, za tretje pa je sporočilo to, da je politika res kurba. Odvisno je od tega, kdo te plača, v katero stranko si vpisan in kateremu družbenemu sloju pripadaš.

R.D.

Včeraj danes

Danes, SOBOTA, 6. julija 2013

BOGOMILA

Sonce vzide ob 5.23 in zatone ob 20.56 - Dolžina dneva 15.33 - Luna vzide ob 3.58 in zatone ob 19.22

Jutri, NEDELJA, 7. julija 2013

SV. CIRIL IN METOD

VREME VČERAJ: temperatura zraka 25 stopinj C, zračni tlak 1020,1 mb raste, vlaga 54-odstotna, vzhodnik 11 km/h, nebo rahlo oblačno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 23,6 stopinj C.

Lekarne

Od ponedeljka, 1., do sobote, 6. julija 2013
Običajni urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00
in od 16.00 do 19.30
Lekarne odprte tudi
od 13.00 do 16.00

Ul. Giulia 14 - 040 572015, Ul. Costalunga 318/A - 040 813268, Milje - Ul. Mazzini 1/A - 040 271124, Prosek - 040 225141 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Ul. Giulia 14, Ul. Costalunga 318/A, Ul. Dante 7, Milje - Ul. Mazzini 1/A, Prosek - 040 225141 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Dante 7 - 040 630213.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, pred-

GUČA NA KRASU SUL CARSO 6. JULIJ 2013 BRIŠČIKI-TRST

ob 18:00: odprtje blagajne
ob 18:30: odprtje enogastronomskih kioskov z balkanskimi specialitetami na žaru
ob 19:00: začetek glasbenega programa

in še:
ORKESTAR ZLATNA JABUKA,
ORKESTAR ELVIS BAJRAMOVIĆ,
BALKAN BEAT-1

MAGNIFICO (slo)
DUBIOZA KOLEKTIV (bih)
Cena vstopnice: 9€

www.glasbabezmeja.com
www.musicasenzacofnini.eu
info: +39 346 5231127

Šolske vesti

OTROŠKE JASLI MAJA, v prijetnem naravnem okolju, pod vodstvom strokovnega osebja, vabijo malčke do 3. leta. Tel. št.: 040-327522, 340-4022209.

RAVNATELJI SLOVENSkih VIŠJIH SREDNIH ŠOL vabijo nove dijake, da potrdijo vpis v prve razrede do 12. julija 2013.

SLOV.I.K. - poletne dejavnosti za dijake od 26. avgusta dalje. »Trening« pred začetkom šolskega leta: slovenščina, angleščina in matematika, po izbiri še latinščina, grščina ali nemščina. Program in prijavnica na www.slovik.org. Izpolnjene prijavnice zbiramo na info@slovik.org do 15. julija. Informacije: info@slovik.org ali tel. 0481-530412 (tor-čet, 10.00-12.00).

URAD ZA SLOVENSKE ŠOLE sporoča, da je z ministrskimi dopisoma AO-ODGPER 6604 bil objavljen ministriški odlok št. 572 z dne 28. junija 2013. Učno osebje, ki je že pogojno vključeno v pokrajinske lestvice in do predvidenega roka za predstavitev vloge pridobi predvideno habilitacijo oz. naslov podpornega učitelja ali profesorja, lahko vloži prošnjo za polnopravno vključitev v pokrajinske lestvice oz. sezname. Vse prošnje mora zainteresirano učno osebje vložiti preko procedure »Istanze on line« na spletni strani ministrstva za šolstvo do 14. ure dne 17. julija.

NA DTZ ŽIGE ZOISA bodo v poletnih mesecih uradi zaprti ob sobotah in v petek, 16. avgusta. Urnik tajništva: 8.30-12.30.

RAVNATELJSTVO LICEJA FRANCETA PREŠERNA sporoča, da bo šola med poletjem zaprta vse sobote ter v petek, 16. avgusta.

RAVNATELJSTVO LICEJA A.M. SLOMŠKA obvešča, da bo šola zaprta vse sobote do 31. avgusta.

SLOV.I.K. razpis in prijavnica za programe 2013-14, namenjene dijakom in študentom, sta objavljena na www.slovik.org. Izpolnjene prijavnice zbiramo na info@slovik.org do 15. septembra. Informacije: info@slovik.org ali tel. 0481-530412 (tor-čet, 10.00-12.00).

Prispevki

V spomin na drago Marijo Jazbec darujeta Jadranka in Edi 30,00 evrov za Sklad Mitja Čuk.

Ob 20. obletnici smrti Marije Grgič (Nendetove) darujejo sinovi Ivan, Silvester in Karlo z družinami 60,00 evrov za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Bazovici.

Ob obletnici smrti Radota Kravanja daruje družina 25,00 evrov za VZPI-ANPI iz Nabežine.

Namesto cvetja na grob Marije Korošec darujeta bratranca Dušan in Florijan z družinama 60,00 evrov za AŠD Breg.

V Nabežini začeli prazniti cisterno pod trgom

Civilna zaščita Občine Devin-Nabežina je včeraj popoldne pod vodstvom načelnika Danila Antonija (na sliki Kroma) začela prazniti vodno cisterno pod osrednjim trgom v Nabežini. Globila vode je približno tri metre, v prvem posegu so jo znižali za približno pol metra. Začetku akcije sta prisostvovala župan Vladimir Kukanja in pristojni odbornik Andrej Cunja. Izpraznitev cisterne sodi v sklop del za urbanistično preureditev nabežinskega »placa«, poseg pa je zanimiv tudi iz okoljskega in zgodovinskega zornega kota, saj predstavlja cisterna pod trgom dejansko še neraziskano, predvsem pa nepoznano vaško bogastvo.

Izleti

KRU.T obvešča, da so se sprostila zadnja štiri mesta za avtobusni izlet v Pariz, od 20. do 25. julija, z vodenim ogledom znamenitosti francoske prestolnice, obiskom Versaillesa in na povratku postanek s krajšim ogledom savojškega Chambéry. Termin za prijavo: ponedeljek, 8. julija, dopoldne na sedežu v ul. Cicerone 8, tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it.

OMPZ BARAGA vabi v ponedeljek, 8. julija, na romarski izlet na Sv. Višar-

je in Belopeška jezera. Vpis in informacije na tel. št.: 347-9322123.

PETDESETLETNIKI (1950) občine Dolina in vzhodnega ter zahodnega Krasa organizirajo v nedeljo, 14. julija, enodnevni izlet v Istro (avtobus in ladja). Informacije na tel.: 333-1157815 (Ladi) ali 339-7064120 (Milan).

DRUŠTVO PRIJATELJEV NANOS organizira izlet v Bolgarijo od 2. do 9. avgusta. Ogledali si bomo veliko zanimivosti. Informacije in prijave na tel. 00386-70407923 ali dusan.pavlica@siol.net.

ARTEDEEN - Plesalka Daša Grgič na mednarodni umetniški delavnici

Ambivalentnost telesa

Kdor misli, da je sodobni ples nekaj abstraktnega, težko dojemljivega oziroma nedostopnega za »navadne« ljudi, lahko dobi na Artednu nasproten dokaz. V današnji zahodni družbi, kot je opozorila plesalka in koreografinja Daša Grgič, se poudarja zlasti pomen razuma. Ta pa nikoli ne bo uspel sistematizirati telesa, t.j. »kraja« polnega simbolov, ki odreažira iskreno na čustva in dogajanje ter nas vabi, da vidimo stvari iz različnih perspektiv.

Telo in njegova ambivalentnost se nahajata v ospredju Dašinega koreografskega dela BodyunTitled. Slednji predstavlja sad letošnjega Dance project festivala, posvečenega liku svetovno znane pisateljice Jamesa Joyca. S plesom lahko torej podoživimo občutek totalnosti. V črno oblečena plesalka, z narobe oblečenim jopičem, pokritim obrazom (torej Islam) in klobučkom v stilu angleške mode (zahodni svet) lahko tako ponazarja potrebo po sobivanju dveh kultur, dveh različnih načinov dojemanja sveta. Hkrati pa nas vabi, da na vsako stvar pogledamo iz različne perspektive in se prepustimo lastnim percepcijam.

Z videoklipom, ki ponazarja ta nastop, sodeluje Daša na spletnem festivalu Side by side, s katerim se je uspela povzpeti v deseterico finalistov. Do konca meseca lahko na spletu glasujete zanjo in ji tako pripomorete, da nastopi z lastno predstavo v prestižnem gledališču Tanzhaus nrw v Düsseldorfu. Nagrada bi predstavljala enkratno nadgradnjo dolgoletnega študija. V plesnih tehnikah in pedagogiki se je mdr. izobraževala v Bologni, Firencah in Vidmu. Zlasti pomembno pa je bilo zanjo izpopolnjevanje s priznano koreografinjo Carolyn Carlson.

Nastop Daše Grgič v Lonjerju

KROMA

Sicer pa Daša Grgič o sebi pravi, da se učenje nikdar ne zaključuje, saj se vedno odpirajo nove možnosti. Ena izmed teh je nedvomno v skupnem delu z njenimi plesalkami združene skupine za sodobni ples Vrtojba – Trst. »Članice sem povezala v eno samo čezmejno skupino, in to kar brez pomoči kateregakoli evropskega projekta,« je z mešanico pretanjene ironije povedala Grgičeva. Udeleženci četrtkovnega večera so lahko tudi na lastne oči prisostvovali nastopu njenih učenek, ki so se pomerile v sodobni izvedbi Lepe Vide. Prepričali pa so se lahko tudi, da ples ni nekaj omejenega na pešično nadarjenih ljudi, temveč da lahko vsak izmed nas pleše

in se torej približa sporočilom svojega telesa. Daša je namreč po zaključnem nastopu »presenetila« prisotne in jih povabila, naj se prerazporedijo po telovadnici. Oseba na desni strani vsakogar je postala plesni partner in ob melodiji valčka so se vsi (no, skoraj vsi) sproščeno zavrteli.

Letošnji Arteden je torej ob vizualnih uspešno odprl vrata tudi performativnim vrstam umetnosti.

V četrtek smo v Lonjerju prisluhnili tudi predavanju profesorice in umetnostne kritičarke Jasne Merku o utrinkih in vtisih iz letošnjega beneškega bienala, pri katerem letos sodeluje 88 držav za nacionalna predstavništva. S pomočjo

skrbno izdelanega powerpointa je umešnica po predstavitvi zgodovinskega in kulturnega pomena priznane manifestacije publiko približala dela umetnikov, ki so se ji najbolj zapisali v spomin. Aktivno sodelovanje in vprašanja publike pričajo o naraščajočem zanimanju za dogodek in za umetniško ustvarjanje nasploh.

Nikakor ne gre torej zamuditi nočnejšega večera. Ob 20. bodo letošnji udeleženci Artedna - plesalka Daša Grgič, pesnik Roberto Dedenaro, saksofonist Tomaž Nedoh, slikar Zoran Rožič in fotografinja Yoshimi Yokoyama - v lonjerskem športno-kulturnem centru predstavili rezultate svojega skupnega dela. Pustimo se presenetiti! (vpa)

TRST - 12. International talent support

Tekmovanje mladih modnih oblikovalcev

Fizika kreativnosti je tema letošnje izdaje mednarodnega modnega natečaja ITS (International Talent Support), ki bo doživel že 12. izvedbo. Podrobnosti dogodka, ki predstavlja odlično vzletišče talentov v svetlo prihodnost, je na večerajšnji novinarski konferenci v deželni palači predstavila njegova idejna snovateljica in direktorica Barbara Franchin, ki je izpostavila, da tekmovanje poleg mladih modnih oblikovalcev v žarišče postavlja tudi naše mesto. Po njenem prepričanju Trst ostaja še naprej protagonist celotnega dogodka, ki mu je v zadnjih dvanajstih letih sledilo nekaj več kot tisoč novinarjev iz dvajsetih različnih držav, ki so o tekmovanju in Trstu napisali skoraj 2500 člankov. Poleg teh števil pa je direktorica modnega natečaja predstavila tudi podatke, ki govorijo v prid tezi, da bi Trst potreboval še več podobnih dogodkov.

Prizadevnost in vztrajnost Franchinove sta včeraj pohvalila tudi tržaški župan Roberto Cosolini in predsednica Dežele Debora Serracchiani. Župan je spomnil, da gre za enkratno tekmovanje, ki je v zadnjih letih pridobilo veliko zanimanja s strani medijev, ob tem pa je tudi izkoristil priložnost in se zahvalil predsednici Dežele, ker je sklenila aktivno podpreti ITS 2013.

V nadaljevanju smo še slišali, da se bo tekmovanje mladih modnih oblikovalcev, ki obiskujejo prestižne modne akademije širom po svetu, začelo prihodnji četrtek, ko bo njihove projekte začela ocenjevati mednarodna žirija. Mladi oblikovalci se bodo pomerili v treh kategorijah: Fashion (moda), Accessories (modni dodatki) in Jewelry (nakit). 30 projektov, za katere velja, kot je dejala Barbara Franchin, da so zelo metafizični, bodo ocenjevali ugledni žirantje, ki bo-

do mladim pomagali skočiti v svet modne industrije. Tako kot vsako leto bodo tudi letos nagrade zelo prestižne, saj si bodo tekmovalci poleg denarnih nagrad priskrbeli tudi kopico čudovitih priložnosti za promocijo svojega dela. O razsežnosti projekta pa priča tudi dejstvo, da je k projektu letos pristopilo tudi podjetje Swatch (poleg že uveljavljenih partnerjev: Diesel, YKK; Swarovski Elements).

Finalni večer bo na sporedu v soboto, 13. julija, ko bo izbrana družba povabljenih gostov lahko občudovala, kam vse nas lahko odpelje kreativnost. Letošnje stvaritve bodo vizualno premenjene v znanstveno obarvan svet domišljije, z njimi pa bodo oblikovalci v ospredje postavili tudi ugled, ki ga na znanstvenem področju uživa Trst. Dvanajsti ITS bo torej odražal kreativno sodelovanje s celotnim mestom, so napovedali glavni akterji ambicioznega projekta. (sč)

Gledališka pobuda Pridite na čaj k nam

Predsednica pokrajinske uprave Maria Teresa Bassa Poropat je včeraj predstavila javnosti gledališko pobudo z naslovom Pridite k nam na čaj, ki se bo odvijala od 14. septembra. Glavni namen teh prireditev je zlasti ovrednotenje območja nekdanje umobolnice pri Sv. Ivanu, vloga protagonista pa pripada pokojnemu Francu Basagliu in njegovim reformi psihiatričnega sistema v Italiji. Na sporedu bodo tudi filmi in umetniške razstave, v sklopu pobud se bodo ne nazadnje spomnili nedavno preminule Margherite Hack. Prva prireditev je bila na sporedu že včeraj v Skladu idej, kjer so odprli priložnostno razstavo.

Kulturno združenje Dotart vabi v Cadore

Umetnostno-kulturno združenje Dotart prireja konec tega meseca (točneje v soboto, 27. in v nedeljo, 28. julija) fotografski potep v Cadoreju v Venetu. Vodil ga bo Stefano Fiore. Vse informacije nudijo na številki 040-3720617.

VERDIJEVO GLEDALIŠČE - 24. julija

Koncert zvezd v spomin na Margherito Hack

Izpolniti zadnjo željo pred kratkim preminule znanstvenice Margherite Hack in opozoriti mesto na pomen razvoja znanstvenih središč je skupna namera opernega gledališča Verdi, Tržaškega astronomskega observatorija, ustanove Urania Carsica in organizacije Televita, ki prirejajo Koncert zvezd. Pri realizaciji tega večera, na katerem bodo nabirali sredstva za obnovitev observatorija Urania Carsica v Bazovici, je v prvi fazi sodelovala tudi Hackova; po njeni smrti se je delo nadaljevalo in glasbeni večer bo zazvenel v podporo temu projektu, a tudi Hackovi v hvaležen in prisrčen spomin.

Predstavitve koncerta na tiskovni konferenci, katere se je udeležila tudi predsednica Pokrajine Maria Teresa Bassa Poropat, je spontano spodbudila val spominov, saj so vsi predstavniki sodelujočih ustanov imeli neposredne, v nekaterih primerih dolgoletne in tesne stike s priljubljenim znanstvenikom. »Ko bom umrla, bom pravzaprav drugače živa,« je rekla nekoč sodelavki organizacije Televita, ki se ukvarja z aktivno vključitvijo starejših oseb v družbeno življenje in katere je bila znanstvenica podpornica. Ravnatelj Tržaškega observatorija Stefano Borgani je poudaril njene prodorne komunikacijske sposobnosti, ki so pri znanstvenikih redka lastnost in so ji omogočile, da je približala širšemu občinstvu znanstvene tematike in problematike.

Odgovorni za Uranio Carsico Conrad Böhm je podprl te besede s primerom središča, ki je dedič 150-letne povezave med Trstom in astronomsko vedo, s katero se Trst ukvarja s pomembnimi projekti od časa stare Avstrije in kateremu je Hackova podarila mednarodni ugled. Claudio Orazi je podčrtal vlogo gledališča Verdi, ki je angažiral dvesto uslužbencev za realizacijo tega koncerta s hišnim orkestrom in zborom pod taktirko Marca Boemija. Na sporedu bosta suita Zvezde poletne noči Edwarda Elgarja in znana suita Planeti Gustava Holsta. Gosta večera bosta Teddy Reno in Moni Ovadia, napovedovalec pa televizijski obraz Michele Mirabella.

Nastopil bo tudi imitator Hackove Andro Merku, ki bo po lastni odločitvi opustil kabaret in nastopil v nekoliko resnejšem stilu z branjem poezij o vesolju (a s posnemanjem glasov znamenitih osebosti). Koncert zvezd za Uranio Carsico bo v sredo, 24. julija, ob 19. uriv gledališču Verdi v Trstu.

ROP

Staro pristanišče: prenovljeno skladišče št. 42

Pristaniška ustanova je v začetku julija predala podjetju Trieste terminal passeggeri prenovljeno skladišče št. 42 v tržaškem Starem pristanišču. Urejeni sta bili tudi dve dvorani, ki ju bodo poimenovali po dveh ladjah dvojčicah, Dionei in Ambriabelli, ki so ju v šestdesetih letih preteklega stoletja zgradili v miljski ladjedelnici Felszegy.

Staro pristanišče: v enem letu nad 10 tisoč obiskovalcev

Hidrodinamična centrala je s svojimi razstavami in zasedanji v enem letu privabila v tržaško Staro pristanišče več kot 120 tisoč obiskovalcev. Predsednik tržaškega zavoda za pomorsko-pristaniško kulturo ICMP Alfonso M. Rossi je izrazil zadovoljstvo nad tem dosežkom.

Raziskave o odnosu med okusom in možgani

Nemški raziskovalni zavod Farschungszentrum Juelich in Fundacija Ernesto Illy sta podpisala dogovor o petletnem sodelovanju. Nemški zavod bo vodil raziskavo o odnosu med okusom in možgani, da bi ugotovil, kako okus kave vpliva na človeka.

Obisk veleposlanika iz Kazahstana

Kazahstanski veleposlanik v Italiji Andrian Yelemessov se je včeraj mudil v Trstu. Na županstvu ga je sprejel tržaški župan Roberto Cosolini. Prav v teh dneh se v mestu nahaja košarkarska reprezentanca Kazahstana, ki jo vodi Tržačan Matteo Bonicioli.

Srečanje o pridelkih Krasa

V okviru revije Okusi med morjem in Krasom, ki jo prireja Pokrajina Trst, bo danes ob 11.30 in ob 17. uri v središču nekdanje turistične ustanove Aiat v Sesljanu srečanje na temo Kraški pridelki in toleranca jestvin.

Jutri na Padričah opasilo

V nedeljo bodo na Padričah praznovali vaška zavetnika svetega Cirila in Metoda. Ob priliki opasila bo v padriški cerkvi ob 11. uri maševal domači župnik Zarko Škrli. Po maši bo druženje. Padričarji bodo poskrbeli tudi za pogostitev.

Nagrajevanje Maremetraggio

V okviru tržaških poletnih prireditev bo danes ob 20. uri na Trgu Verdi nagrajevanje 14. mednarodnega festivala kratkometražcev in prvencev Maremetraggio. Sledil bo (ob 21.30) koncert glasbe iz šestdesetih let preteklega stoletja.

Trst v gledališču 1913

V okviru odprtja razstave Trst v gledališču 1913 bo danes ob 18. uri v opernem gledališču Verdi simfonični koncert pod vodstvom dirigenta Alvisa Casellatija. Na sporedu bodo skladbe Verdija, Ponchiellija, Donizettija in Wagnerja. Samo razstavo bodo odprli ob 19.30 v palači Gopčević.

Potapljanje za otroke

Krožek tržaških potapljačev bo danes priredil dan potapljanja za otroke od 8. do 14. leta starosti. Potapljanje pod nadzorom izvedenih potapljačev bo potekal na zaščitenem območju miramarskega morskega parka.

SLOVENIJA TA TEDEN

Izbrisani na državnem poligonu poniglavosti

DARJA KOČBEK

Izbrisani, ljudje, ki so bili rojeni v drugih republikah nekdanje Jugoslavije in jih je slovenska država kmalu po osamosvojitvi nezakonito izbrisala iz stalnega registra prebivalcev, čeprav so bili zakoniti prebivalci Slovenije, več kot 20 let po izbrisu še vedno čakajo na izpolnitev sodbe velikega senata Evropskega sodišča za človekove pravice. Ta je lani oblastem v Sloveniji določil enoletni rok (iztekel se je 26. junija), v katerem bi morale vzpostaviti sistemski pravni okvir za odpravo posledic izbrisa.

Ministrstvo za notranje zadeve in javno upravo je najprej za mesec dni izbrisa ponudilo 30 evrov odškodnine, v novem predlogu zakona o povračilu škode pa predlaga 40 evrov odškodnine. Minister za notranje zadeve v sedanji levosredinski vladi Gregor Virant pravi, da se enega novega predloga ne bo, saj bi z višjimi odškodninami vlada prevzela preveliko tveganje za javne finance. Če bi upoštevali vse zahteve izbrisanih, bi bile finančne posledice za državo okrog milijardo evrov, »kar je žal nesprejemljivo, tega denarja pač ne moremo zagotoviti,« pojasnjuje minister. Prepričan je, da bodo poslanci državnega zbora predlagani zakon sprejeli, po njegovi oceni bodo z njim zadovoljni tudi na Evropskem sodišču za človekove pravice.

V Civilni iniciativi izbrisanih prebivalcev pojasnjujejo, da tudi nov predlog zakona ne rešuje ničesar in niti ne ureja statusov, hkrati pa so napovedali, da problema odškodnin ne bodo več reševali s slovenskimi oblastmi, ampak pred evropskim sodiščem prek odvetnikov iz Rima. Kot žaljiv so predlog zakona zavrni-

li tudi v Zvezi izbrisanih Slovenije in Društvu izbrisanih prebivalcev Slovenije.

Očitno pa zastopniki izbrisanih niso več enotni. V Civilni iniciativi izbrisanih prebivalcev se namreč ograjujejo od nekdanjega ustavnega sodnika Matevža Krivica, ki izbrisane zastopa v imenu Društva izbrisanih prebivalcev Slovenije. »Matevž Krivic nikakor ne predstavlja izbrisanih in ni in ne more biti naš zastopnik. Civilna iniciativa izbrisanih prebivalcev se odločno ograjuje od njegovih izjav in dejanj,« so napisali v sporočilu za javnost.

Krivic je za nov predlog zakona dejal, da je to »samo novo norčevanje iz prava in zdravega razuma«. »Če Slovenija tudi po 21 letih še vedno ni pripravljena dojeti razsežnosti krivic, ki jih je povzročila, in jih popraviti v skladu s svojo ustavo ne samo sodbo evropskega sodišča (ne takoj, v tej krizi, ampak v skladu z ekonomskimi možnostmi), potem je z njeno vlado vsaka nadaljnja beseda zgolj izguba časa in nasedanje na njene zavlačevalne manevre,« pravi Krivic. Zaradi tega bo odškodnine določilo pač Evropsko sodišče za človekove pravice v Strasbourgu, kar bo Slovenijo stalo neprimerno več.

Dimitar Anakiev iz Zveze izbrisanih Slovenije prav tako pravi, da levosredinska vlada Alenke Bratušek »s takšnimi neresnimi predlogi« nadaljuje »praktiko segregacije in politiko šovinizma«. Ker se slovenske institucije obnašajo, kot da se ni nič zgodilo, Anakiev meni, da je odločitev najbolje prepustiti sodišču v Strasbourgu.

Vseh, ki so bili v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja izbrisi-

sani, je bilo 25.671, do priprave predloga zakona si je uredilo svoj status 10.046 izbrisanih oseb, od tega jih je 7239 pridobilo državljanstvo, 2807 pa ima veljavno dovoljenje za stalno prebivanje. V državnih proračunih od leta 2014 do 2018 in morda še kakšno leto več bo treba za odškodnine za izbrisane zagotoviti okoli 75,6 milijona evrov. K navedenemu znesku bo treba prišteti še sredstva za plačilo drugih oblik pravičnega zadoščanja, ki bodo imele finančne posledice, a višine teh sredstev ni mogoče oceniti, razlagajo na ministrstvu. Evropsko sodišče za človekove pravice je lani šestim pritožnikom v zadevi Kurić in drugi določilo po 20 tisoč evrov odškodnine za nepremoženjsko škodo.

Dolžina trajanja izbrisa bi se štela od 26. februarja 1992, ko je osebam, ki niso pridobile državljanstva, prenehalo veljati dovoljenje za stalno prebivanje, pa do dne, ko so znova pridobili dovoljenje ali državljanstvo. Ljudje, ki jih je ministrstvo za notranje zadeve takrat izbrisalo iz registra stalnih prebivalcev Slovenije, so izgubili vse socialne in ekonomske pravice, ki jih zagotavlja status stalnega prebivalca, med drugim zdravstveno zavarovanje in pravico do šolanja otrok in do zaposlitve. Po ugotovitvah slovenskega ustavnega sodišča in Evropskega sodišča za človekove pravice za izbris ni obstajala pravna podlaga v veljavni zakonodaji. Nihče od odgovornih za izbris ni doslej prevzel odgovornosti, še več, edino opravičilo, ki ga je bila država doslej sposobna, je izrekla nekdanja notranja ministrica Katarina Kresal, ki je pred štirimi leti končno začela urediti odločbo ustavnega sodišča.

JEZIK NA OBROBJU

Večkrat se v našem tisku pojavljajo neustrezni izrazi, ki jih naši pisci kljub opozarjanju ne opustijo. Mednje spada tudi nesprejemljivo prozorno poslovanje, ki je v Sloveniji pregledno ali transparentno. Ko nam Italija včasih tudi z večletno zamudo nakaže prispevke, jih v tisku razglasimo za vnaprej plačane predujme.

Tako kot glagol predstavljati, o katerem sem pisala prejšnji teden, uporabljamo v slovenščini za akontacijo kar šest izrazov. Poleg te tujke so v rabi še predplačilo, naplačilo, ara, predujem in avans. Med njimi ima predujem pomensko najbolj omejeno rabo. Smemo ga uporabljati samo v treh primerih.

1) Dati, izplačati ali dobiti predujem (ali akontacijo) na plačo, pomeni, da dobimo znesek pred rokom, torej vnaprej; ker smo plačo prehitro zapravili, prosimo za predujem.

2) Predujem je akontacija za literarno delo ob podpisu pogodbe z založnikom. Določa ga predujemski pogodbena med piscem in založnikom. Razliko prejme avtor ob izidu dela.

3) V slovenskem juridičnem jeziku je predujem znesek, ki ga založi stranka za stroške, ki nastanejo (kar pomeni, da bodo nastali) v dokaznem postopku. Po pomenu je podoben predplačilu ali v ekonomiji rabljenemu avansu.

Predplačilo ali akontacija je predhodno plačilo za nakup česa (npr. avtomobila, ki ga kupec plača vnaprej, pred prejemom naročenega blaga). Vnaprej plačamo tudi predplačilno vozovnico (za vlak, avtobus). V kriznih časih da predplačnik predplačilo, s katerim priskoči na pomoč trgovcu v stiski.

Naplačilo je akontacija, ki jo kdo naplača za nakup česa, naplačilo pa je tudi znesek (v nasprotju s predplačilom), ki ga dobi prodajalec za kaj prodanega. Naplačilo je torej dokaz, s katerim naplačnik potrjuje sklenjeno pogodbo in na njen račun

(na)plača dogovorjeno akontacijo.

Ara je podobna naplačilu, je znesek, ki se plača vnaprej kot dokaz, da je pogodba sklenjena. Velja tako za kupca kot prodajalca; ara damo, plačamo ali vzamemo. Če kupec odpove nakup, izgubi plačano ara. Če razdre pogodbo prodajalec, mora kupcu vrniti dvojno ara. Za dajanje are imamo v slovenščini tudi glagol zaarati; tako npr. lahko s plačilom are zaaramo njivo, s čimer si obe strani tudi finančno zagotovita nakup, kupec z izgubo are, prodajalec z vračilom dvojne are.

Avans je akontacija, naplačilo ali predujem, ki se v slovenskem pravnem jeziku uporablja predvsem v ekonomiji. Avans je znesek, ki ga npr. investitor plača gradbenemu podjetju na začetku gradbenih del. Višina avansa je v investicijski pogodbi točno določena.

Avans sem pred leti uporabila z italijansko ritenuta d'acconto v slovenskih obrazcih za davčne prijave. Zdel se mi je najustreznejši glede na to, da si država pridržuje to akontacijo vzporedno z dospelostjo prejemkov, ne pa vnaprej, enako kot daje investitor avans vzporedno z začetkom del. Poznejši prevajalci te podrobnosti niso upoštevali.

Želim si, da bi ta pojasnila odplavila iz naših medijev neustrezne predujme, s katerimi se državi »zahvaljujemo« za prepozno izplačane prispevke. Država nam še nikdar ni nakazala ne predujma, ne akontacije, pač pa nam z zamudo nakazuje obroke zakasnelih prispevkov.

Lelja Rehar Sancin

SKLAD MITJA ČUK SVETUJE

Biti odgovoren

Neka bralka se je v italijanskem tisku spraševala, ali imajo sedanjí otroci in mladi ljudje sploh možnost biti odgovorni in imeti občutek za dolžnost, ko pa jih vzgajamo tako, da je prednost le to, kar je njim všeč. Živimo v času, ko občutek odgovornosti velja za nekaj zastarelega. Vse je zapisano načelu »kruha in iger«. Vsi imajo do nečesa pravico, si privoščijo ali si jemljejo za nekaj svobodo. Starša ima ta pravico skrbeti za svojega otroka, ko pa se v paru nekaj zalomi, se za to pravico celo med seboj bojuje. O dolžnosti se bolj malo govori, zanj se potegujejo redki posamezniki. Ko se v mladi družini rodi novorojenček, je za mater pravica do otroka nekaj najlepšega: igraje uživa v skrbi za novega družinskega člana. Tudi oče ima to pravico, večkrat pa jo prejema le po kapljicah in materino ljubosumje ga včasih odrija od novorojenčka. Na nek način se oče sprijazni z usodo in sprejema svojo očetovsko skrbniško vlogo le posredno skozi mater.

Raziskave kažejo, da se po rojstvu otroka pojavi upad kvalitete intimnega razmerja med možem in ženo (ali partnerjema), saj novopečeni oče ni več prijatelj in ljubimec, pač pa je podpora, (če ni izključen tudi iz te vloge), razmerju mati-otrok. Izvedenci govorijo o velikem številu zunajzakonskih (partnerskih) razmerij mladih očetov, ki so izgubili svojo vlogo v zakonski postelji. Včasih se celo zgodi, da postanejo očetje ljubosumni na novorojeno bitje.

Ko pa se igrivost prvih materinih vtisov poleže in čar biti mati zbledi, postane vsakodnevna skrb za novorojenčka ali dojenčka materi vse večja obremenitev in obveza. Večkrat to vpliva tudi na (ne)odločitev o drugem otroku. Nekaterim materam postane službeno mesto zatočišče pred začasno ali stalno dolžnostjo skrbeti za otroke. Ameriške raziskave so odkrile, da se matere počutijo na delovnem mestu bolje kot v svoji družini, saj so tam zadolžitve bolj obvladljive, uravnavajo jih pravila in osebna storilnost dobi nagrado v denarju, kar ženske dela neodvisne. Vse več mater si želi, ko je otrok že nekoliko starejši, da bi svojo skrb zanj delile še z drugo osebo; v zakonski ali partnerski zvezi si zaželijo imeti ob sebi moža ali partnerja.

Vprašanje pravice in dolžnosti do skrbništva se takrat zastavi na novo. Večinoma se sedaj tudi očetje radi potegujejo za to pravico in se tako navdušeno učijo z otrokom igrati, se vesti razposajeno in se valjati, kakor da bi se tudi sami vrnili v svoja otroška leta. Pri tem včasih pozabijo, da je skrb za otroka tudi dolžnost in ne le pravica in užitek ter prepuščajo odvratnejša opravila materam. Te morajo z bolnim otrokom k zdravniku, ko je potreba, same previjajo dojenčka in podobno, saj jim to dolžnost največkrat očetje prepustijo češ: »Ti znaš to boljše storiti.« Lažna pohvala za to, da se izogonejo neprijetnemu opravilu za ceno, da priznajo svojo nesposobnost. Zdi se kakor da bi se nekateri moderni

očetje radi vrnili v patriarhalno razumevanje svoje vloge, v čas, ko je finančna skrb za družino in njena ekonomska odvisnost dajala očetu vse pravice, tudi vzgojno strogost do otrok. Materam seveda to ne more biti po godu in če se situacija ne spremeni in si mati zaman pričakuje več sodelovanja pri vzgoji in skrbi za otroka, se lahko naenkrat v družini nekaj zalomi in mati se sprijazni z dejstvom, da bo postala samohranilka.

Zadovoljliva zakonska ali partnerska zveza je pravzaprav osnovna pravica obeh, tako v dobrih kot v slabih dneh. Tako vsakodnevno vzajemno zvestobo mnogi pari pogrešajo šele po ločitvi. Morebiti ne takoj v začetku, ko zaradi znova pridobljene »svobode« kar letijo v nebo, vendar zagotovo takrat, ko jih resničnost znova trešči na tla. Tako ni čudno, da nekatere matere ali očetje ugotovijo, da je bila ločitev njihova največja napaka. Prav zaradi tega je pomembno, da o pravicah in dolžnostih do otrok v družini oba starša razmisli in se pogovorita bolj poglobljeno še pravočasno.

Cilj in želja novih očetov naj bi bila skupna skrb za otroka z materjo. Veliko lahko preberemo o ločenih očetih, ki se združujejo v družstva za pravico do skrbi za svojega otroka, čeprav je v celoti gledano očetov samohranilcev odločna manjšina. Rešitev problema pravice do skrbi za otroka je lahko v tem, da se zlasti mladi očetje posvetijo svojemu otroku že takoj od rojstva na način, ki hkrati omogoča intenzivno intimno vez z otrokom. Tudi

rezultati najnovejših raziskav kažejo, da nad 90 odstotkov očetov ne vidi več svoje vloge samo v proizvajalcu dohodkov in plačilni osebi, in ne namerava več dovoliti, da bi bili potisnjeni v to vlogo in izključeni iz skrbi za otroka. Raziskave namreč kažejo, da zlasti ločeni očetje nimajo šanse izvajati očetovstva zaradi nekaterih osnovnih dejstev. Omenili bi dve. Mati, ki živi v novi partnerski zvezi, hoče to zvezo čim bolj zaščititi in otežuje družjenje svojih otrok z biološkim očetom. Ločeni oče je običajno tudi zakonsko obravnavan kot neporočen moški in torej nima posebnih pravic, ki bi mu omogočale imeti več prostega časa za svoje otroke.

Kultura mladih generacij se je spremenila. Izvedenci so mnenja, da je osnovna značilnost sodobnih mladih ljudi pragmatizem. Med njimi Bernhard Heinzlmaier, ki je na Dunaju soustanovitelj Zavoda za raziskovanje kulture mladih. Pred dvema letoma je ta zavod izvedel v Avstriji pomembno raziskavo med mladimi od 14. do 29. leta. Večina teh meni, da se sodobna družba ne bo spremenila. Na svoje življenje gleda na osnovi omejenih raziskave kar 64% mladih optimistično, o družbi pa nima najboljšega mnenja in pričakovanj. Možnost pa, da se pridružijo skupnim akcijam le z enostavnim pritiskom na gumb, medtem ko udobno sedijo pred računalnikom, manjša njihovo željo, da bi bili neposredno soudeleženi pri pobudah.

Neoliberalno ideologijo, ki se širi, so ponotranjili in tako ne vidi več veliko pozitivnih priložnosti

v skupnosti in družbi, pač pa le stvari, ki bi jih lahko prizadele. Tako postanejo na nek način egocentrični, ker jih je to, kar so spoznali o družbi, razočaralo. Dobre priljubljenosti so po njihovem mnenju le tiste, za katerimi stojijo sami. Če so mladi ob koncu šestdesetih let hodili živeti v komuno, se današnji mladi raje ukvarjajo individualno sami s seboj, morebiti celo s pomočjo psihoterapevta. Avstrijski raziskovalec Bernhard Heinzlmaier je prepričan, da je jedro sodobne skupnosti individualno računanje na koristnost nečesa (networking) in nič več emocijska želja po pripadnosti. Prav zaradi tega gleda na facebook kot na velikanski ego-stroj. Tisti, ki se mu pridružijo, si od kontaktov pričakujejo neko korist. Kljub visokemu odstotku mladinske brezposelnosti pa so mladi optimisti, saj se jim zdi sistem zaradi potrošniških in razvojnih možnosti privlačen in o sebi ne mislijo, da jim ne bo uspelo, prepričani so, da bodo uspešni. Zaradi tega je Heinzlmaierjevo mnenje, da se bodo tudi protivladni protesti po Evropi poglobili, brž ko bodo mladi dobili to, kar hočejo: službo. (jec)

ZGODOVINA - Razstava Prekomorci v Muzeju novejšje zgodovine Slovenije

»Vi, ki ste cvet in seme naroda«

V prostorih Muzeja novejšje zgodovine Slovenije v Ljubljani je na ogled razstava Prekomorci. Predstavljene so fotografije, orožje, uniforme, predmeti iz osebnih zapuščin, likovna dela ter dokumentarno gradivo, ki nazorno prikazuje tragično zgodbo slovenskih fantov, povečini rojenih pod Italijo v prvih desetletjih 20. stoletja. Ogladati si je mogoče filmske posnetke, na katerih je med drugim mogoče prisluhniti spominom še zadnjih živih prekomorcev.

V uvodnem delu razstave so orisani ključni momenti tistih slovenskih fantov, ki so bili kot vojni obvezniki vključeni v nemško oziroma italijansko vojsko.

»Fantje, vi ste naša kri, skrbite, da ta kri ne zvedeni, da se ne zmeša s tujo, da se ne pokvari. Isto kri in isto srce prinese nazaj, kot ga imate s seboj! Vi, ki ste cvet in seme našega naroda, ostanite zdravi, pošteni, verni in narodni, zvesto vdani svojemu narodu, ki vas čuva tudi v tujini in vam kliče ob odhodu: Bog z vami! Na srečno svidenje!«, je na razstavi izpostavljen napotek slovenskim fantom, ki so bili vpoklicani na služenje italijanskega vojaškega roka; objavljen v Goriški straži, 27.9.1922.

Podrobno je predstavljena zgodba prekomorcev, ki se je začela z raznarodovalnim projektom fašistične Italije, v času pred uradnim začetkom druge svetovne vojne, ko so Slovenci v Kraljevini Jugoslaviji živeli še v miru, številni Primorci pa so v uniformi fašistične Italije na ra-

zličnih frontah od Etiopije do Grčije že izgubljali svoja življenja. Število padlih Slovencev pred drugo svetovno vojno še danes ni poznano, med leti 1940 in 1943 pa je ubitih slovenskih fantov v vojski fašistične Italije krepko presežilo 8500. Na razstavi se je mogoče seznaniti s ključnimi vojnimi področji med afriško puščavo in sibirskimi tundrami, kjer so se slovenski fantje borili pod tujo zastavo in tam v najstrditeljnih in ključnih spopadih druge svetovne vojne puščali svoja življenja.

Sledi prikaz internacije in formiranja prvih prekomorskih bataljonov, s podporo v prvi vrsti Britancev. Predstavlj-

na je njihova pot »preko morja« v Jugoslavijo, kjer so v zadnjem letu in pol vojne močno okrepili partizansko gibanje. Osrednji del razstave prikazuje dela nekaterih posameznikov, ki so med prekomorci odigrali posebej pomembno vlogo. Posebna pozornost je namenjena prof. Ivanu Rudolfu, ki je v Afriki, med itali-

janskimi ujetniki, zbiral primorske rojake. Z vrhovnim poveljnikom angleške vojske na Bližnjem vzhodu, generalom Wawelom, je v imenu Jugoslovanskega odbora iz Italije (predsednik je bil Lonjerčan Čok, tajnik pa Ivan Rudolf) podpisal pogodbo, na podlagi katere je lahko obiskal taborišča italijanskih ujetnikov in

tam zbiral primorske fante. Od leta 1941 do 1944 je s člani odbora prepotoval celotno Afriko in uspešno rekrutiral med 4000 in 4500 prostovoljcev, ki so se večinoma pridružili partizanom. Rudolf je med drugim v Kairu izdal tudi časnik s pomenljivim naslovom Bazovica, ki je skrbel za visoko moralo slovenskih fantov in jih seznanjal z razmerami na svetovnih bojiščih. Med drugim naj omenimo, da je posebej izpostavljen tudi prispevek njegovega sodelavca Ivana Marije Čoka, ki je zaradi fašističnega preganjanja koncem dvajsetih letih prebegnil iz Trsta v Jugoslavijo in tam pričel sodelovati z Rudolfom.

Zaključni del razstave je namenjen podrobnemu prikazu delovanja vseh petih prekomorskih brigad in tragične usode prekomorcev po osvoboditvi. V Jugoslaviji so bili namreč vrsto let obravnavani kot drugorazredni partizani, nekatere pa so, kot potencialne agente britanskih obveščevalnih služb celo likvidirali.

Razstava je na ogled do junija 2014, dopolnjuje pa jo tudi bogat pedagoški program, namenjen v prvi vrsti šolski mladini.

Roša

DOLINA - Stvaritve Danile Tuljak Bandi

Istrski svet v pesmi in v plastični podobi

Danila Tuljak Bandi s svojimi kipci

KROMA

»Kot svoje poslanstvo čutim, da upodabljam življenje istrske ženske. Ne vem točno, zakaj. Vem le, da se temu klicu moram odzivati, kolikor je pač v mojih močeh.« Tako nam je povedala upokojena šolska sodelavka Danila Tuljak Bandi iz Doline, ki se v zadnjih letih vse intenzivneje posveča likovnemu in pesniškemu ustvarjanju. Rodila se je leta 1945 v Koštaboni v slovenski Istri, v Dolino pa se je preselila leta 1972 po poroki z domačinom Borisom Bandijem. V zakonu sta se rodili dve hčerki.

Ob družini in službi pa je Bandijeva vselej našla tudi čas za kulturno udejstvovanje ter naposled za ustvarjanje. Zlasti po letu 1990 se je začela preizkušati v likovni umetnosti. Svoje stvaritve od vsega začetka daje rada na ogled na dolinski Majenci.

Kmalu je v njej zažuborel tudi pesniški vrecel. Prve verzje je objavila v listu Tabor, glasilu Kulturnega društva Valentin Vodnik iz Doline, oglašala pa se tudi v Jadranskem koledarju, v literarni reviji Fontana in v listu Brazde s trmuna, glasi-

lu krožka Beseda slovenske Istre. Leta 1999 je pri založbi Capris-Koper izdala pesniško zbirko *Žrjavka puđ papelom*, zdaj pa se pripravlja na rojstvo svoje druge pesniške knjige.

Vzporedno s tem je Bandijeva razvijala svoje likovno ustvarjanje. V zadnjih časih se posebno posveča oblikovanju kipev. Gre za 25 do 30 centimetrov visoke figure, ki najpogosteje upodabljajo ženske in sploh like iz kmečkega življenja v Istri, o katerih sicer rada poje tudi v svojih pesmih. Doslej je ustvarila kakih sto kipev, ki jih občasno daje javnosti na ogled. Z njimi je npr. letos spomlad sodelovala na razstavi v Muzeju Parenzana v Izoli.

Sicer pa te kipe Danila Tuljak Bandi hrani v svoji domači kleti. Zaradi zanimanja, ki ga vzbujajo, na svojem domu sprejema vse več obiskovalcev. Gre za res edinstvene stvaritve, v katere Bandijeva vlogo veliko dela, predvsem pa ljubezni. To so pač kmetice, perice, branjevke, pa tudi kosci, lovci, kovači, mizarji in drugi liki, ki prihajajo iz dežele njenega srca. (mb)

TOMIZZEVE DUH

Welcome home

MILAN RAKOVAC

»Guarda amore cosa m'hai fatto fare, iero a dormir'... m'hai fatto risvegliare; cioe' - zaspal sem kot extracomunitario in se zbudil kot Evropejec; ma guarda un po', diria el bon Frassica. Lipa fešta, EU, za nas u Istri je bila najljipša stvar na ten svitu. Zame pa še lepša, ko sem za Radio Pula-Pola-Koper-Capodistria v trojezičnem miš maš mozaiku, in direkta in brez prevajalca govoril v vseh treh domicilnih istrskih jezikih.

Že naslednjega jutra, 1. julija, pa kruta hrvaška in evropska realnost: stavka na tržnicah v celi Hrvaški. V Zdruju je na tržnici prišlo do incidenta, posegla je policija. Množica branjevke je protestirala pred finančnim ministrstvom. Namreč: finančni minister Slavko Linić je uvedel obveznost fiskalnih blagajn tudi na tržnicah, vzpostavil naj bi se neposreden internetni stik prodajalec-ministrstvo: davkov pač ne boste utajevali! Takole pravi minister: »Prodajalec lahko zjutraj paradiznik prodaja po 10 kun, opoldne pa po dve. Fiskalizacijo uvajamo zato, da vidimo od kod je blago prišlo in kje konča gotovina ...«

Svet so obšli posnetki petnajstkilometrski kolone s 1200 tovornjaki, ki čakajo na vstop iz Srbije na Hrvaško. Seveda, to je zdaj zunanja evropska meja, tu je evrocarina. Enaka slika na meji z Bosno in Hercegovino in Črno Goro. Po Zagrebu nemi protesti obubožanih delavk nekdanje uspešne tovarne perila DTR ...

Prišla pa je tudi prva resnejša klufuta za najmlajšo članico: »Hrvaška policija je po ponedeljkovem vstopu države v Evropsko unijo sprejela 84 evropskih nalogov za prijete. Kot so še potrdili na novinarski konferenci v Zagrebu, so prijeli 22 oseb, med njimi pa ni nekdanjega agenta jugoslovanske obveščevalne službe Josipa Perkovića, ki ga zaradi umora izpred treh desetletij išče Nemčija ... Hrvaški parlament je prejšnji teden, le dva dni pred vstopom v EU, sprejel spremembo zakona, s katerimi je omejil izročitev svojih državljanov samo na tiste, ki so kazniva dejanja storili po avgustu 2002 ... Na Hrva-

škem so petkove spremembe že označili za "Lex Perković"... Kritike so prišle tudi iz Bruslja. Evropska komisarka za pravosodje Vivian Reading je v pismu hrvaški vladi zapisala, da mora Zagreb izpolniti svojo zavezo pri uvajanju predpisov EU ... V hrvaških medijih so ocenili, da nemška kanclerka Angela Merkel ni prišla na nedeljsko proslavo vstopa Hrvaške v EU ravno zaradi zapletov z evropskim nalogom za prijete« ...berem v slovenskih medijih.

Na še enem od svojih romanj se znajdem v Genovi, ki proslavlja vstop Hrvaške EU s prireditvami po Cergolyevih verzih »si da ja« ... Trst se (končno) pokloni Tomizzi s poimenovanjem čitalnice v središču mesta, z bleščečo knjigo Tomizzevih tržaških itinerarijev. Govorim z Milošem B.; me par che la Trieste-de-no-se-pol pian pian diventa Trieste-de-pur-se-pol-magari-untantini? Žal mi je le, ker nisem mogel biti na Dragonji, kjer so s šampanjcem ob dvignjenih rampah prepevali Pino Degrassi iz Umaga, Patrizija Vascotto iz Trsta in naši Tomizzijanci iz Kopa.

Fešta v Zagrebu je bila kakor se spodobi: paradni, estradni, protokolarni, umetniški Zagreb se je izkazal ko pravi »mali Dunaj«: »Hrvaški premier Milanović je v nagovoru poudaril, da Hrvaška z vstopom v EU ne bo nikamor zbežala, temveč bo ostala tam, kjer je in bo imela novo odgovornost ... Na nas je, da podamo roko državam v regiji pri čim hitrejšem sprejemanju evropskih kriterijev ... Povezuje nas tudi privrženost vrednotam solidarnosti in svobodini, ki jo želimo še bolj vtisniti v temeljni koncept EU« ... »Vrnili ste Hrvaško tja, kamor pripada, v srce Evrope,« je dejal Barroso ... Herman Van Rompuy: »V preteklih mesecih ste skupaj s Slovenijo pogumno preskočili ovire, tako je bilo tudi z BiH. Na tej isti poti sta tudi Beograd in Priština dosegli zgodovinski sporazum« ... Martin Schulz: »Dobrodošli v EU. Dobrodošli domov« ... Pri Tromostovju v Ljubljani je potekal kulturno-družabni dogodek EU si ti - Dobrodošla Hrvaška, s katerim so obeležili današnji vstop

Hrvaške v EU. Mimoidoči so lahko uživali ob hrvaški glasbi, poskusili tako slovenske kot hrvaške dobrote, program pa sta popestrili tudi folklorna skupina Tine Rožanc in Medžimursko folklorno društvo Ljubljana.«

Kaj pa slovenska Istra? Piše Boris Šuligoj, Delo:

»Marjan Batagelj, lastnik in prvi mož Postojnske jame, ugotavlja, da je že letos v Postojnski jami več gostov kot lani. "Vstop Hrvaške napoveduje stare čase, ko so gostje iz Istre v veliko večjem številu hodili v Postojno. Zato smo letos tudi vložili v promocijo na hrvaški obali, predvsem na plažah". Robert Krajnc, direktor Aerodroma Portorož, pravi da več občin severnega dela hrvaške Istre močno zanimajo za sodelovanje z njihovim letališčem. "Takoj so pripravljene vstopiti v gospodarsko interesno združenje, saj se zavedajo, da ima to letališče zanje velik potencial". Tomaž Može, direktor Primorske gospodarske zbornice Koper: "Odpira se nov trg, nove poslovne možnosti, ponovno se vzpostavljajo stare gospodarske vezi v Istri" ...

Poleg vsega tega veselja, je zdravo ostati realen in kritičen. Oster komentar, objavljen v britanskem Guardianu izpod peres mladih levicarskih intelektualcev Igorja Štiksa in Srečka Horvata: »Hrvaška je tretja v Evropi po stopnji brezposelnosti mladih (51,8 odstotkov). Pred nami sta le Španija in Grčija. Hrvaške vlade, tako desne nacionalistične kot leve socialdemokratske so ubogljivo sledile nasvetom EU glede ostrih varčevalnih ukrepov že pred pristopom Uniji ... Hrvaška je postala polnopravna članica periferije EU ... Hrvaška bi morala opustiti enosmerno komunikacijo z Brusljem. To bo treba zamenjati z mrežo medsebojno solidarnih držav vzhodne Evrope, ki jih tarejo podobne težave ...«

Intanto, come diseva i nostri nelle Zone A e B: chi xe dreto xe dreto, chi xe fora xe fora. Ma ča pak sada, kada smo svi u jenen kotlu? Tutti dreto e tutti fora, po? V veliki družini bo nemara le nekoliko lažje, mar ne?

KAIRO - Začasni predsednik Adly Mansour včeraj razpustil parlament in zamenjal šefa obveščevalne službe

Množica Mursijevih pristašev zahtevala njegovo vrnitev

KAIRO - Na ulicah egiptovskih mest so se včeraj zbrali podporniki odstavljenega predsednika Mohameda Mursija, da bi izrazili nasprotovanje državnemu udaru, ki ga je v sredo izvedla vojska. Pred sedežem republikanske garde, kjer vojska zadržuje Mursija, je izbruhnilo nasilje. Ubitih naj bi bilo najmanj 17 protestnikov, več je bilo ranjenih. Več deset tisoč privržencev Muslimanske bratovščine se je včeraj zbralo na množičnih protestih v Kairu in drugih mestih po Egiptu, kjer so izrazili nestrinjanje z odstavitvijo Mursija.

»Naj Bog postavi Mursija nazaj na oblast!« in »Naj Bog konča spor med nami in vojsko!« je na zborovanju pred mošejo Rab al Adavia v kairski soseski Nasr City med drugim vzklikal imam, ki je tam vodil večrajšnje tradicionalne molitve.

Množica Mursijevih podpornikov se je od mošeje nato pomaknila pred sedež republikanske garde, kjer vojska od srede zadržuje Mursija, in zahtevala njegovo izpustitev. Pri tem je izbruhnilo nasilje, v streljanju naj bi bil ubiti najmanj štiri protestniki, ranjenih je bilo najmanj osem.

Strelji naj bi sledili večkratnemu poskusu enega od protestnikov, da na bodočo žico okrog sedeža vojske namesti sliko Mursija. Čeprav so ga vojaki opozorili, naj se ne približuje ograji, ni odnehal. Padli so prvi strelji, izbruhnila je panika, sledili naj bi strelji z obeh strani. Na koncu so varnostne sile uporabile solzivec in tako razgnale množico.

Glede tega, kdo je streljal, se sicer pojavljajo različna poročila. Vojska je namreč zanikala navedbe očividcev, da je streljala na protestnike. Vodilni predstavnik Muslimanske bratovščine Ahmed Fahmi je po izbruhu nasilja že pozval privržence bratovščine, naj ne izzivajo vojske.

»Egiptovska vojska je rdeča črta, ki se je ne sme prestopiti,« je dejal Fahmi v izjavi, ki so jo objavili državni mediji.

Manj spravljiv pa je bil vrhovni voditelj Muslimanske bratovščine Mohamed Badie, ki je včeraj nagovoril privržence v Kairu. Mediji so sicer v četrtek poročali, da so ga varnostne sile aretirale, a je to včeraj zanikal. Kot je poudaril, bodo protestniki ostali na ulicah, vse dokler se Mursi ne bo vrnil na položaj predsednika.

Več tisoč ljudi se je medtem odpravilo na ulice tudi v drugih egiptovskih mestih - med drugim v Aleksandriji, Luksorju in Damanhurju -, da bi izrazili svoje nasprotovanje »vojaškemu udaru«, ki ga ne priznava. Egiptovska vojska je že pred protesti sporočila, da bo posredovala, če bodo shodi ušli izpod nadzora. Poleg tega je pozvala k spravi in posvarila pred maščevalnimi napadi.

Vojska je namreč na spletnem družbenem omrežju Facebook v četrtek objavila izjavo, v kateri piše, da bi se morali izogniti »izrednim in avtokratskim ukrepom proti kateri koli politični skupini«. »Oborožene sile verjamejo, da odpuščajóca narava Egiptčanov in večne vrednote islama ne dovoljujejo maščevanja in zlobe,« so še zapisali.

K »miroljubnim protestom« na večrajšnji t. i. petek besa je v četrtek pozvalo na novo ustanovljeno Nacionalno zaveznitvo v podporo legitimnosti, ki ga sestavlja več islamističnih strank in gibanj, med njimi Muslimanska bratovščina. Včeraj je nato tudi egiptovska sekularna koalicija Nacionalna osvobodilna fronta nasprotnike odstavljenega predsednika pozvala k novim protestom, s katerimi naj »zaščitijo revolucijo« 30. junija.

Medtem je egiptovski začasni predsednik Adly Mansour včeraj v prvem odloku, odkar je prisegel v četrtek, razpustil šuro, zgornji dom parlamenta.

Šura, ki so jo obvladovali islamisti odstavljenega Mursija, je delovala kot začasno zakonodajno telo z omejenimi pooblastili,

potem ko je ustavno sodišče lani razsodilo, da je zakon, ki ureja volitve v spodnji dom parlamenta, neveljaven. Mansour je tudi imenoval novega vodjo obveščevalnih služb in svojega svetovalca za varnost.

Včeraj se je oglasila tudi Afriška unija in Egipt začasno izključila iz svojih vrst, saj da odstavitev demokratično izvoljenega predsednika s strani vojske ni v skladu z egiptovsko ustavo. Afriška unija se je odločila začasno ustaviti sodelovanje Egipta v svojih aktivnostih, dokler ne bo v državi »ponovno vzpostavljen ustavni red«, so sporočili na srečanju v etiopijski prestolnici, ki je bilo posvečeno prav krizi v Egiptu. Ob tem so še enkrat izrazili obsodbo »kakršnegakoli nezakonitega prevzema oblasti«.

Egiptovski veleposlanik pri Afriški uniji Mohamed Edris je še pred odločitvijo dejal, da »glas in poziv več deset milijonov Egiptčanov morata biti slišana, razumljena in spoštovana«. Egipt po njegovih besedah želi še naprej sodelovati v uniji.

REYKJAVIK Islandija ne sprejme Snowdna

REYKJAVIK / MADRID - Islandski parlament je zavrnil predlog, po katerem bi nekdanjemu pogodbenemu analitik ameriške agencije za nacionalno varnost (NSA) Edwardu Snowdnu podelili islandsko državljanstvo. Vodja španske diplomacije pa je medtem kot prvi uradno potrdil, da je od torkovega zableta z letalom bolivijskega predsednika Eva Moralesa prišlo zaradi Snowdna. 63-članski islandski parlament je v četrtek zvečer glasoval proti predlogu, ki ga je vložilo šest opozicijskih poslancev, med njimi nekdanji notranji minister Ogmundur Jonasson, poročala nemška tiskovna agencija dpa.

Jonasson je v razpravi v parlamentu med drugim poudaril, da »Snowdna lovijo in se ne more nikamor zateči«. Če bi mu Islandija podelila državljanstvo, bi se tako izognili pravni zagati, zaradi katere države ena za drugo zavračajo Snowdneve prošnje za azil. Islandska vlada je pred tem sporočila, da bo njen odgovor na Snowdnevo prošnjo za azil negativen, saj bi jo moral vložiti na islandskem ozemlju.

Snowden, ki je običal na mednarodnem terminalu moskovskega letališča Šeremetjevo, je prošnje za azil poslal po faksu na veleposlaništva različnih držav v Moskvi, vse doslej pa so bile zavrnjene, ker bi jih moral vložiti »v živo« na ozemlju teh držav.

Snowden je sicer za azil prosil 21 držav, vendar pa je bila Islandija verjetno na vrhu njegovega seznama, saj je za britanski časnik Guardian dejal, da si želi v državo, s katero deli skupne vrednote, to pa da najbolj velja za Islandijo.

Španski zunanji minister Jose Manuel Garcia-Margallo je včeraj dejal, da so Španiji in tudi več drugim evropskim državam zatrdili, da je Snowden na letalu bolivijskega predsednika Moralesa. Pri tem minister ni želel razkriti, kdo jim je dal to informacijo. »Povedali so nam, da so prepričani, da je na krovu letala,« je Garcia-Margallo povedal za španske televizije.

Med demonstracijami so odjeknili strelji, pod katerimi je bilo ubitih najmanj deset demonstrantov, več pa jih je bilo ranjenih

ANSA

COCHABAMBA - Latinskoameriške države podpirajo Eva Moralesa Bolivijski predsednik bi lahko zaprl ameriško veleposlaništvo

COCHABAMBA - Bolivijski predsednik Evo Morales je zaradi ravnanja štirih evropskih držav, ki mu v torek niso odobrile preleta čez njihovo ozemlje, ker naj bi se na krovu njegovega letala nahajal Edward Snowden, zagrozil z zaprtjem ameriškega veleposlaništva v Boliviji.

Moralesu je sicer v Boliviji podpora izrazilo več voditeljev latinskoameriških držav. Levičarski voditelji latinskoameriških držav so se v četrtek srečali v bolivijskem mestu Cochabamba, da bi izrazili svojo podporo Moralesu.

Moralesova pot iz Moskve v La Paz se je namreč občutno podaljšala, potem ko so njegovemu letalu Španija, Italija, Francija in Portugalska zaprle zračni prostor zaradi suma, da je na krovu nekdanji analitik ameriške agencije za nacionalno varnost Edward Snowden, ki ga ZDA iščejo zaradi objave zaupnih podatkov. Zato je bilo Moralesovo predsedniško letalo v torek zvečer prisiljeno pristati na dunajskem letališču, kjer je bilo kar 13 ur. Na letalu Snowdna, ki je že nekaj časa ujet na moskovskem letališču, ker nima dokumentov in ker mu nobena država še ni odobrila političnega azila, ni bilo, tako kot je ves čas trdil La Paz.

»Opravičila držav, ki nam niso omogočile preleta čez njihovo ozemlje, niso dovolj,« je pred pogovori z drugimi latinskoameriški voditelji dejal Morales. »Nekatere vlade so se opravičile, češ da je šlo za napako, a to ni bila nobena napaka,« njegove besede povzema francoska tiskovna agencija AFP.

V Bolivijo so v četrtek pripotovali predsedniki Venezuele, Ekvadorja, Urugvaja in Surinama Nicolas Maduro, Rafael Correa, Jose Mujica in Desi Bouterse. Kasneje se jim je pridružila tudi argentinska predsednica Cristina Kirchner. Morales je ob robu srečanja poudaril, da bo po potrebi preučil zaprtje ameriškega veleposlaništva v Boliviji. »V Boliviji ne potrebujemo ameriškega veleposlaništva,« je dejal in napovedal, da ob morebitnem zaprtju osebju ambasade ne bo šel »stisniti roke«. »Imamo ponos, suverenost. Brez ZDA nam politično in demokratično gre bolje,« je še menil.

Bolivijski predsednik je navedel še, da je od ene od štirih držav, ki so odrekle prelet njegovemu letalu, to zahtevala ameriška obveščevalna agencija Cia. »Minister ene od teh evropskih vlad nam je po telefonu osebno povedal, da se bodo opravi-

Demonstranti med zažiganjem ameriške zastave

ANSA

čili, saj so bili presenečeni, in da je naročilo kontroli zračnega prometa dala Cia,« je pojasnil Morales.

Kirchnerjeva je evropske vlade pozvala, naj se javno opravičijo za »kršitve prava«, Maduro pa je menil, da je Evropa »napadla mednarodno imuniteto, ki štiti voditelje držav«. Correa je medtem napovedal, da bodo latinskoameriški voditelji sprejeli odločitve, ki bodo pokazale da »ne bomo sprejemali takšnega poniževanja«. »Predstavljajte si, da bi se to zgodilo voditelju evropske države, da bi se to zgodilo predsedniku ZDA. Verjetno bi bil to povod za vojno,« je dejal ekvadorski predsednik. Correa je tudi pozval k vrhu Združenja južnoameriških držav (Unasur), kjer bi govorili o incidentu. »Če to ne upraviči srečanja voditeljev držav Južne Amerike, kaj ga?« se je vprašal.

Članice Unasurja so tudi številne latinskoameriške države, ki v četrtek niso bile zastopane v Boliviji, čeprav so načeloma obsodile ravnanje evropskih držav. Kolumbijski predsednik Juan Manuel Santos je tako na Twitterju izrazil podporo Moralesu, a posvaril pred »spreobračanjem tega v diplomatsko krizo med Latinsko Ameriko in EU«.

Zaradi incidenta protestirajo tudi Bolivijci na ulicah. Ameriški konzulat v mestu Santa Cruz so v četrtek počekali z rdečimi sovražnimi grafiti, medtem ko je v francosko obveščevalno agencija Cia. »Minister ene od teh evropskih vlad nam je po telefonu osebno povedal, da se bodo opravi-

ZLATO
(999,99%) za kg **30.441,32€ -924,06**

SOD NAFTE
(159 litrov) **107,42\$ +1,78**

EVRO **1,2883 \$ -0,80**

EVROPSKA CENTRALNA BANKA
05. julija 2013

valute	evro (povprečni tečaj)	
	5.7.	4.7.
ameriški dolar	1,2883	1,2984
japonski jen	128,97	129,64
bolgarski lev	1,9558	1,9558
češka krona	25,875	26,050
danska krona	7,4593	7,4603
britanski funt	0,86055	0,85980
madžarski forint	294,80	295,80
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,7019	0,7019
poljski zlot	4,2847	4,3083
romunski lev	4,4408	4,4340
švedska krona	8,6562	8,7080
švicarski frank	1,2348	1,2328
norveška krona	7,9525	7,9350
hrvaška kuna	7,4998	7,4928
ruski rubel	42,7630	43,1050
turška lira	2,5110	2,5343
avstralski dolar	1,4049	1,4239
braziljski real	2,8987	2,9432
kanadski dolar	1,3554	1,3690
kitajski juan	7,9006	7,9537
indijska rupija	77,7680	78,1960
južnoafriški rand	12,8890	13,0791

GORICA-TRŽIČ - Drevi bela noč s podaljšanim urnikom odprtja trgovin

Poživitev mestnih ulic za začetek razprodaj

Stojnice v Ulici Boccaccio v Gorici (desno); lanska bela noč v Tržiču (levo)

BUMBACA

Gorico in Tržič so že sinoči poživile pobude, ki so jih priredili v pričakovanju na današnjo belo noč in začetek sezonskih razprodaj. V Gorici je bilo središče dogajanja postavljeno v Ulico Boccaccio, kjer bo še danes in jutri potekala prireditev Vinylo. V muzeju Svete Klare bo od 10. ure do 19.30 na ogled prodajna razstava vinilnih in CD plošč, medtem ko bodo v Ulici Boccaccio stojnice odprli ob 9.30. Ob 18. uri bo za glasbo poskrbel DJ Best Company Tour, ob 21. uri bo koncert skupin First Aid Shadows, zatem pa bo nastopil še priljubljeni tržaški kantavtor Lorenzo Pilat. V Gorici bo živo tudi na Trgu Battisti, kjer je v teku tradicionalni košarkarski turnir Dudi Krainer.

Ob današnjem začetku sezonskih razprodaj bodo številne goriške trgovine odprte do polnoči, od 22. ure dalje pa bodo kupci lahko izkoristili posebne popuste. Na Verdijevem korzu se bo ob 19. uri v priredbi trgovine Tomani in bara Class Cafè začela modna revija; vlogo manekenk so zaupali dekletom, ki so nastopila na lepoteh tekmovanjih v Sloveniji in Italiji. Na ogled bo tudi več starodobnih vozil. Umetniško-modno revijo bo ob 22. uri na Korzu Italia priredila tudi trgovka Bruna Tiberio, ob 18.30 pa se bo na Korzu Italia začelo tekmovanje v spretnostni vožnji s sta-

rodobnimi avtomobili in Ferrariji. Ukrep proti nočnemu hrupu bo preklican, zato bodo v številnih lokalih v mestu ponujali aperitive ob glasbi in animaciji. Danes bo goriški grad in muzej mogoče obiskati tudi v večernih urah, v ljudskem vrtu pa čakajo na otroke napihljiva igrala.

Na tržiškem Trgu Republike se je včeraj zvrstilo več glasbenih nastopov. Danes se bo niz dogodkov začel ob 18. uri. Združenje Vivacentro prireja kolesarski praznik na Trgu Republike; otroci se bodo lahko pomerili v vožnji med količki, akrobatski kolesar pa bo prikazal razne skoke in akrobatske točke. Združenje Vivacentro bo ravno danes začelo deliti svoje prve kartice zvestobe, njihovi lastniki bodo lahko vse leto koristili popuste in posebne ponudbe. Današnji dan se bo zaključil s koncertom na Trgu Republike; ob 21.30 se bodo poklonili spominu Fabrizia De Andreja. Nastopila bo skupina Mille anni ancora, ki jo sestavlja deset glasbenikov, med katerimi izstopajo Elade Bandini, Mario Arcari in Giorgio Cordini.

Kot znano doživljajo krajevni trgovci hudo krizo, ravno zaradi tega pa so se številni med njimi angažirali, da bi z nizom dogodkov poživili mestni središči in da bi hkrati v svoje trgovine priklicali čim več kupcev.

RONKE - Skupščina delavcev tovarne Selex

»Premalo nas je«

Nobenih odpustov, a vseeno jih skrbi krčenje zaposlenih

Tovarna Selex

BONAVENTURA

Številni so se včeraj udeležili skupščine delavcev na sedežu tovarne Selex Es iz Ronk, kjer je beseda tekla predvsem o težko pričakovanem dogovoru, ki je ronške delavce rešil pred napovedanimi odpusti (vodstvo podjetja je nameravalo odsvoliti kar 33 od skupnih 220 zaposlenih).

Državni koordinator kovinarskega sindikata Fiom-Cgil Massimo Masat se je na srečanju seveda zauzabil pri novostih, ki jih sporazum predvideva, in sicer pri uvedbi solidarnostnih pogodb in predčasnih upokojitev za tiste, ki izpolnjujejo pogoje, ter pri nadaljnjem koriščenju dopolnilne blagajne. Delavci so rešitev pozdravili z velikim olajšanjem, hkrati pa so na včerajšnji skupščini izrazili zaskrbljenost zaradi krčenja števila zaposlenih, saj menijo da je delavcev že danes daleč premalo, novi ukrepi pa bi lahko delo samo oškodovali. Njihovi sindikalni predstavniki so ocenili, da bi v danih pogojih kvečjemu potrebovali dodatno osebje, se pravi dodatne delavce, ki bi lahko jamčili spoštovanje terminov in rokov delovnih obvez. Med težavami glede zaposlenih so tudi opozorili na potrebo po ureditvi pogodb za določen čas.

Pri tovarni Selex so medtem podpisali sporazum o sodelovanju s tehničkim zavodom za aeronavtiko Malignani iz Vidma, ki predvideva v glavnem snovanje niza koordiniranih didaktičnih aktivnosti, raziskovalnih dejavnosti in delavnic za uporabo motornih in eolskih naprav, delavnic za aerodinamiko in podobno. Protokol predvideva med drugim tudi prirejanje seminarjev, srečanj in razstav, kar dokazuje vse večjo pozornost, ki jo ronško podjetje posveča mladim.

Nesreča pri Doberdobu

Na pokrajinski cesti št. 15 se je včeraj nekaj po 8. uri tik pred Doberdobom zgodila prometna nesreča. Avto je zavozil s cestišča, pri čemer se je ena oseba lažje poškodovala.

Petnajst tisoč evrov globe

Gradeški karabinjerji so oglobili šest tujih državljanov, ki so na plaži prodajali brisače, ogrlice, očala in drugo blago brez potrebnih dovoljenj. Štirje Maročani in dva Senegalca, ki imajo bivališča v Gorici, Trstu, Vidmu in Sassariju, bodo morali skupno plačati 15.000 evrov globe.

Moped se bo vrnil v Italijo

V četrtek so policisti v Kidričevi ulici v Novi Gorici ustavili voznika motornege kolesa znamke Honda z italijanskimi registrskimi številkami. Novogoriški policisti so v postopku ugotovili, da je 33-letni motorist iz širše okolice Nove Gorice vozil motorno kolo, ki je bilo ukradeno v Italiji. Vozilo so policisti zasegli, po zaključenem postopku ga bodo vrnilo lastniku, 33-letnega moškega pa bodo kazensko ovadili. Moški je za nameček peljal še brez vozniskega dovoljenja in je odklonil odrejeni strokovni pregled, zato so mu policisti zaradi več kršitev prometne zakonodaje izdali plačilni nalog. (km)

Pregled časopisov

Na pobudo Zelenih in Renata Fiorellija bo jutri med 9.15 in 10.15 pri pokriti tržnici na Verdijevem korzu v Gorici potekal pregled tiska italijanskih in tujih časopisov. Vodil ga bo kolumnist Sandro Scandolara, ki bo v pogovoru z udeleženci komentiral novice nedeljskih časopisov.

Kombi ga je stisnil ob zid

V Selu se je v četrtek huje poškodoval 24-letni moški. Ta je na javni poti pred eno od stanovanjskih hiš parkiral kombi, ki pa se je kmalu začel pomikati po klancu navzdol. Voznik namreč ni zategnil ročne zavore, preden je vozilo zapustil. Moški je kombi sicer skušal zavestaviti, a je vozilo, ki je pri vožnji navzdol začelo pridobivati na hitrosti, moškega stisnilo ob zid tako, da mu je poškodovalo medenico. Policisti so tujo krivdo izključili, voznika pa čaka plačilni nalog, saj mora po pravilih cestnega prometa voznik, ki zapusti vozilo, ukreniti vse potrebno, da se to ne more samo premakniti in ga zavarovati pred neupravičeno uporabo. (km)

Podarijo reklamni plakat

V razstavnih prostorih Fundacije Goriške hranilnice v Gosposki ulici v Gorici bodo danes med 16. in 19. uro ob ogledu razstave »Réclame. Manifesti e bozzetti del primo '900 dal Fondo Passero-Chiesa« na razpolago brezplačne reprodukcije razstavljenega reklamnega plakata v omejenem številu. Kot vsako soboto, nedeljo in ob praznikih bo danes ob 17.30 potekal vodeni ogled razstave; več na www.fondazionecarigo.it, vstop prost.

Lov na klena

Turistično društvo Kanal prireja jutri lov na klena v reki Soči. Nedeljski program bo potekal po naslednjem urniku: med 14. in 14.30 bo sprejem prijav, med 15. in 19. uro bo tekmovanje, sledi tehtanje ulova in razglasitev rezultatov ter podelitev nagrad. Štartnina znaša od 10 do 20 evrov. Nagrada za najdaljšega klena znaša 150 evrov, prvi trije dobijo tudi pokale, prav tako najmlajši in najstarejši ribič in naj ribičica. Prireditve bodo zaključili z zabavo in plesom, poskrbljeno bo tudi za hrano in pijačo. (km)

NOVA GORICA - Jožef Janežič končno na zatožni klopi

Začenja se sojenje

Sodni postopek je povezan s stečajem hranilno-kreditne službe Soča, do katerega je prišlo leta 2003

Na novogoriškem okrožnem sodišču se je včeraj začelo sojenje Jožefu Janežiču, ki ga tožilstvo sumi zlorabe položaja in poslovne goljufije. Sodni postopek je povezan s stečajem hranilno-kreditne službe Soča pred skoraj desetimi leti, v kateri je bil Janežič direktor, vendar krivde za očitana kazniva dejanja ni priznal. Začetek glavne obravnave je novogoriški sodnik Goran Klavara razpisal šele tri mesece po predobrnalnem naroku, ker je Janežič predlagal številne nove dokaze v tem primeru.

Janežič je predlog za začetek

stečaja hranilno-kreditne službe Soča na novogoriško okrožno sodišče vložil 26. avgusta 2003 zaradi plačilne nesposobnosti. Pred stečajem je imela hranilno-kreditna služba Soča približno 200 varčevalcev, skupne terjatve varčevalcev pa so znašale približno 1,5 milijarde tolarjev (okrog šest milijonov evrov). Oškodovanci so ostali brez denarja. Janežič je v izjavi po predobrnalnem naroku sicer dejal, da so med največjimi oškodovanci njegovi trije otroci: »Skupno več kot deset odstotkov vseh terjatev pripada mojim otrokom«.

Novogoriško okrožno sodišče je uvedlo stečaj hranilno-kreditne službe Soča na predlog Banke Slovenije 4. novembra leta 2003. Poplačilo vlog varčevalcev hranilno-kreditne službe Soča je bila odvisna izključno od rezultata (izplena) stečajnega postopka ter sposobnosti njenega ustanovitelja za poravnavo obveznosti. Niti centralna banka niti druge banke in hranilnice ne odgovarjajo za poravnavo obveznosti hranilno-kreditne službe Soča, so tedaj sporočili iz Banke Slovenije. (sta)

POGOVOR Z ODLIČNJAKI - Maturantka znanstveno-tehnološkega liceja Mateja Petejan

Z neizmerno močjo sonca naravnost do stotice

»Vanjo sem potihem upala,« nam je naposled zaupala 18-letna Mateja Petejan iz Sovodnjah, ki si je na letošnji maturi na znanstveno-tehnološkem liceju Simona Gregorčiča v Gorici zagotovila najvišjo oceno, stotico. Vsa leta se je pridno učila, tako da je končna ocena le poplačala vložen trud. Prav gotovo je k uspešnem zagovoru pripomogel tudi referat o neizmerni moči sonca, s katerim je maturantka komisijo povabila na zanimivo popotovanje skozi zgodovino uporabe sonca, se pravi od nekdanjih poganskih ritualov pa vse do najšodnejše fotovoltaike.

Ko bi morala spet izbirati šolo, bi se nedvomno odločila enako, za znanstveno-tehnološki licej, nam je v večrajšnjem pogovoru povedala. Ob samih predmetih, ki so bili dokaj zanimivi, pa bi bila ponovno rada vključena v razred, kakršen je bil njen, v sku-

pino trinajstih prijateljev, ki so se med seboj v vsem razumeli.

Med predmeti, ki so ji najbolj ležali, je Mateja izpostavila predvsem kemijo, »ker je bila zabavna,« predvsem zaradi preizkusov v laboratoriju. Na vprašanje, ali se bo morda septembra odločila za znanstveno fakulteto, za študij kemije na primer, pa je bil odgovor še dokaj nedorečen. Najbrž se bo naposled odločila za inženirstvo v Vidmu, kjer tudi trenira odbojko v B1 ligi pri klubu Atomat, vendar bo končna izbira padla šele po počitnicah.

Po oddihu torej, ki si ga bo privoščila že prihodnji teden na maturantskem izletu po Sloveniji, petdnevemu avtobusnemu odkrivanju slovenskih bisero. Nato pa jo čaka še dvotedensko potovanje po Grčiji. »S starši se bomo vkrcali na trajekt in se ob pristanku z avtomobilom odpeljali od Aten in obšli ves Peloponez. Se-

OSEBNA IZKAZNICA

Zodiakalno znamenje: devica

Najljubša hrana: vse, kar skuha mama

Najljubša pijača: voda

Knjiga na nočni omarici: »Sulle ali delle aquile« Kena Folletta

Najljubši film: »L'uomo che sussurrava ai cavalli« Roberta Redforda

Najljubša televizijska oddaja: /

Najljubša gledališka predstava: Muzikal »We Will Rock You«

Naj osebnost: /

Življenjsko geslo: Žanješ to, kar seješ!

veda pa si bomo ob obisku raznoraznih znamenitosti privoščili tudi morje!«

Sedaj, ko se je rešila knjig za maturo, se bo spet lahko lotila literature, ki ji je bolj pri srcu. Sicer pa pravi, da

bere karkoli, odvisno od obdobja pač. S spominom se za trenutek povrne v šolske klopi: nikakor ne bo pozabila šolskih izletov, predvsem tistih v London ali München, in brezskrbnega druženja. (sas)

ŠTEVERJAN Drevi drugi »rafal« ansamblov

Med Borovci v Števerjanu bo danes drugi tekmovalni večer 43. Festivala narodno-zabavne glasbe, ki ga prireja društvo F.B. Sedej. Od 20. ure dalje se bodo na odru zvrstili ansambli Čepon iz Horjula, Dinamika iz Destrnika, Joc Bend iz Škofje Loke, Kolovrat iz Kamnega, Maj iz Ljubljane, Mladika iz Dramelj, Potep iz Sevnice, Šaljivci iz Limbuša pri Mariboru, Tik-Tak iz Studena pri Postojni, Vikend iz Vinske Gore in Žargon iz Središča ob Dravi.

Jutrišnji finalni del se bo začel ob 17. uri. Na njem bodo nastopili ansambli, ki jih bo določila strokovna komisija; sestavljajo jo predsednik društva F.B. Sedej Filip Hlede ter strokovnjaki na glasbenem področju iz Slovenije, Avstrije in Italije. Ti so Anja Burnik, Mihael Corsi, Bertl Lipusch, Denis Novato, Slavko Avsenik ml., Patrick Quaggiato in Igor Podpečan. V komisiji za besedilo pa so Petra Korsič, Janez Dolinar in Martina Valentinčič.

GORICA - Od 12. do 19. julija Bolonjčan bo poživil Travnik z odbojko

Matteo Munari je vratar reprezentance pilotov

Munari je več let igral odbojko v A-ligi, zdaj pa je še vedno vratar ekipe pilotov

Bolonjčan bo prihodnji teden poživil goriški Travnik z odbojko. »Marca letos sem se iz Bologne preselil v Gorico, kjer je kakovost življenja veliko višja. V Bologni se ne da več živeti, posebno, če imaš kot

jaz dva mala otroka, saj je mesto vse bolj nevarno. Komaj sem prišel na Goriško, od koder je doma moja žena, sem se zaljubil v Travnik in Raštel. Ker sem dolga leta igral odbojko, sem si takoj želel prispevati k pozitivitvi osrednjega mestnega trga z odbojgarskim turnirjem, pri organizaciji katerega so mi pomagali moji novi goriški prijatelji, še največ Luka Lavrenčič in predsednik OK Val Sandro Corva.« Tako je včeraj na goriškem županstvu povedal Matteo Munari, potem ko je tudi župan Ettore Romoli »blagoslovil« odbojgarski turnir, ki bo na spopredju na goriškem Travniku med 12. in 19. julijem. »Vsaka pobuda, ki prispeva k pozitivitvi mesta, je več kot dobrodošla, to še zlasti velja za Travnik,« je dejal župan, nato pa je Munari s svojo navdušenostjo in vizijo dokazal, da zaspana Gorica še kako potrebuje tako ambicioznih ljudi, kot je on.

Munari je v preteklosti več let igral odbojko v A-ligi v Forliju in Bologni v vlogi korektorja in kirlnega tolkača. »Zadnjo sezono sem odigral z ekipo Jeans Hatù Bologna leta 1996/1997. Naslednje leto je v Bologno prišel Matej Černic, jaz pa sem takrat postal odbornik društva Zinella, tako da sem se odpravil po Mateja, ko je po avtocesti prišel v mesto,« pravi Munari, ki je družinsko vezan tudi na avtomobilistične športe. Njegov oče je namreč legendarni dirkač Sandro Munari, ki je leta 1977 za volanom dirkalnika Lancia Stratos postal svetovni prvak v reliju. Tudi Matteo Munari je v mladih letih dirkal, nato pa se je pridružil reprezentanci pilotov, s katero še vedno igra. Med njegovimi soigralci so Schumacker, Alonso, Vettel in številni drugi piloti. »Fischella me bo prišel obiskat v Gorico v kratkem; upam, da se bo to zgodilo ravno med turnirjem,« še pravi Munari, ki ima cel kup idej in projektov tudi za prihodnost. V Gorico bi rad pripeljal reprezentanco pilotov, čeprav je že ugotovil, da je goriški stadion malce dotrajan in verjetno neprimeren za organizacijo odmevnejše tekme.

»Na Travniku bomo postavili tudi igrišče za mini-volley za otroke in bazen, po katerem bodo malčki pluli z malimi čolni. Poleg tega bo na voljo tudi zumba, imeli bomo dva kioska, poskrbljeno bo za glasbo v živo,« glede odbojgarskega turnirja našteva Munari. Ekipe bodo sestavljali po štirje igralci, med katerimi bo vsaj ena ženska. Dospel se je prijavi 14 ekip, tako da manjkata le še dve. Med nastopajočimi bo tudi števerjanski prvligaš Loris Manià.

Prišepetavanja za doživljanje domačega prostora

SPREHODI V OKOLICO GORICE

Sotočje v Sovodnjah

Na uredništvu Primorskega dnevnika smo pripravili nekaj spodbud za doživljanje goriške okolice zaradi duševnega sproščanja in bogatenja zavesti o krajih, za katere vemo, a se jim ne posvečamo. Danes je na vrsti drugo prišepetavanje: Sotočje v Sovodnjah.

Vozilo pustimo ob cesti nekje za sovodenskim županstvom in se peš podamo skozi vas, najprej v dolgem levem in nato desnem zavoju z blagim spustom. Hodimo med lično zgrajenimi hišami in skrbno urejenimi vrtovi, dvorišči in »b'rjači«, a tudi med starimi domačijami, opustelimi skednji in lopami s kakim traktorjem, cisterno za gnojnico in kosilnico. Kmalu opazimo na desni razstavo pod milim nebom z ducatom plugov, stiskalnico za grozdje in drugo kmečko ostalino.

Po asfaltu sledi makadam z velikimi lužami, ki se vije med vinogradi, njivami in polji. Pred nami je sedaj že delovišče tretjega avtocestnega traku. Na njem so razdrapani tla in nedokončani jarki, dostop do Soče je otežen. Nas sicer zanima prodnata cesta, po kateri pridemo do gozdnega roba in začetka širokega kolovoza. Naenkrat smo v hladu, tišini in umirjenosti okolja. Skozi bujno rastlinje se premikamo po mehkih tleh, tu pa tam prekrikih s peskom, ostankom visokih vodostajev, ko reka preplavi gozdnato površino do Vipave, ki teče več kot sto metrov daleč na levi.

Ko zaslutimo ali celo slišimo, da sta reki levo in desno že zelo blizu, se kolovoz zoži v stezo. Še nekaj deset metrov in pred sabo zagledamo široko vodno površino: Soča in Vipava tu premešata vode, ki prihajajo iz Julijcev in s Trnovske planote, Gore in deloma Nanosa. Kopno med njima se zaključuje z ostro špicco. Z nekaj domišljije se lahko poistovetimo z glavnim igralcem na Titanicu, ko stoji na premcu in v vetru objema izvoljenko, ki krili z rokama. Bolj stvarno, a še vedno romantično, pa tod trepeče s svojimi dvoj-

nimi krili nešteto kačjih pastirjev.

Zazremo se gorvodno po soški strugi in si zamislimo, približno pol kilometra više, namesto avtocestnega viadukta rimski most na hlohkih, ki je na cesti imenovani Gemina omogočal osvajanje Vzhoda. Kasneje so v obratni smeri tukajšnje plitvine dovolile poplavo različnih plemen, ki so se premikala v smeri Furlanije in Padske nižine.

Pogled gorvodno do avtocestnega viadukta in nekdanjega rimskega mostu (zgoraj); ob sotočju je speljan metanovod (zgoraj desno); umirjen objem Soče in Vipave (desno)

FOTO A.R.

Še malo postanemo in se zazremo v polzenje skupnega toka proti Petovljam, Gradišču, Zagraju in morju. Skrivnostno čarobna je optična zaznava, ko se na obeh straneh rečna tokova premikata mimo nas, sami pa imamo občutek, da pravzaprav polzimo vzvratno. Če zavzeto doživljamo in ozavestimo domači prostor, morebiti preprečimo njegovo odtujitev.

Aldo Rupel

JAZBINE - Predstavitev knjige na kmetiji Aleša Komjanca

Trpljenje in potlačitev

Na domačiji Aleša Komjanca na Jazbinah, kjer te ob vhodu pozdravi plapolajoča modra rodbinska zastava z grbom in krajevno obarvanimi oznakami orla, srnjaka in grozda, je v četrtek zvečer potekala kulturna pobuda s predstavitvijo knjige Sofferenza e rimozioni (Trpljenje in potlačitev) s podnaslovom Problemi di frontiera (Vprašanja ob meji). Štiri-ročno sta jo napisala Adam Seli in Kristina Martelanc. Prvi je vzgojitelj in glasbenik s študijem filozofije, druga je socialna delavka s študijem psihologije na ljubljanski univerzi. Oba delujeta in tudi živita kot zakonca v Trstu.

Druženje se je pričelo že nad dvorišču s pokušnjo ekstradeviškega oljčnega olja, ki blagodejno vpliva na prebavila in zlasti pomirja želodec. Poslušalci so se nato premaknili v sobo za degustacijo vin, a je na vrsto prišla duševna hrana. Goste je pozdravil pobudnik in hišni gospodar Robert Komjanc, ki je potrdil usmerjenost družinske vinogradniške dejavnosti v srečanja s kulturno in zgodovinsko vsebino. Predstavitev je usklajeval novinar Roberto Covaz in v začetno razmišljanje ponudil prisotnim stavek iz knjige: »Vsakdo je sam odgovoren za tisto, kar nosi v sebi, saj lahko izbira med zadevami, ki ga tlačijo, in onimi, ki ga osvobajajo.«

Luigina Cotti je postavljala vprašanja in bolj specifično posegla v knjižno vsebino ter opozorila na različne vidike psihološke konzultacije, ki pa se nujno mora osnovati na poslušanju. Martelancova se je posvetila razlagi izraza psihosocialne konzultacije. Slednja je uspešna in odlična, ko so odnosi med dvema akterjema jasni. To pa pomeni, da moramo sprejemati sebe takšne, kakršni pač smo. Če skrivamo nekatere značilnosti, če jih potlačimo v globino, bo stalno viselo nad nami nekaj, kar

Mazanje spomenikov in večjezičnih tabel je ena izmed oblik tlačenja jezikovne in etnične istovetnosti ljudi

ARHIV

nas bo motilo in bo kvarilo odnose z drugimi. V tej točki je vsebina srečanja upravičila zgornji podnaslov.

Gre namreč za težave, ko okolije tlači v osebah njihovo jezikovno in etnično istovetnost. Že to je zelo stresno, če pa se pritisk poveča in osebe same zabrišejo del svoje družbene biti z zanikanjem izvora in jezika, se protislovja zasidrajo globlje. Nimajo se več »radi«, kar se kaže tudi v odnosu z drugimi. Ko nekdo trpi, se pogosto duševno anestezira in noče imeti opravka z drugimi, a se mu pri tem nelagodje povečuje.

Štirje večerni gostje so se lotili še vrste drugih vprašanj: o sedanji globalni krizi in odnosa do nje, o pomembnosti izrečenih besed, ki so lahko težke kot kamen, o težavah in napetostih med šolsko populacijo, o pretirani šolski in družbeni tekmovalnosti, o pomanjkljivosti dejstva, da na šolah ni psihosocialne službe, o odvisnosti od računalništva, o odgovornosti staršev in učnega osebja, o odtenkih označevanja z opredelitvami »sloveno« - »slavo« - »ščavo«... (a.r.)

GORICA - V četrtek, 11. julija

Jože Možina gost srečanja Pod lipami

Raziskovalni časnikar Jože Možina bo v četrtek, 11. julija, ob 20.30 gost niza poletnih večerov Pod lipami, ki potekajo na tlakovanem dvorišču za Kulturnim centrom Lojze Bratuž v Gorici, pod lipami, ki so jih vsadili, ko so gradili nekdanji Katoliški dom. Možina je po rodu iz Vipavske, saj se je rodil v Dobravljah in je na Goriško in Gorico zelo navezan in v rodni kraj redno zahaja, čeprav deluje v Ljubljani.

Znan je kot odličan in prodoren avtor dokumentarnih filmov, za katere je prejel številne nagrade; v zadnjem obdobju za film o misijonarju na Madagaskarju Pedru Opeki, ki je tako s strani publike kot s strani kritike žel aplavze in nagrade. V pripravi ima tudi nov dokumentarec o drugem svetniškem

misijonarju, ki je bil po rodu ravno tako iz Vipavske, in sicer Ernestu Saksidi, ki je umrl pred nekaj meseci in je deloval v Braziliji. Sicer pa je svoje raziskovalno novinarstvo usmeril tudi v boleče rane naše polpreteklosti z dokumentarcema Zločin, ki ne zastara in Zamolčani - moč preživetja. V obdobju 2006-2010 je bil tudi direktor TV Slovenija.

Skratka, tematik za sproščen pogovor z njim o njegovem preteklem in najnovejšem delu kot tudi o sedanji družbeno-politični sliki v matični Sloveniji ne bo manjkalo. Z Možino se bo na četrtek večer, ki je v organizaciji Kulturnega centra Lojze Bratuž in Krožka za družbena vprašanja Anton Gregorčič, pogovarjala časnikarka Erika Jazbar.

GORICA - Poletno središče v Dijaškem domu Simona Gregorčiča

Odkrivajo skupni prostor

V pričakovanju na kosilo, ki jim ga vsak dan pripravi gospa Marina, so se udeleženci poletnega središča v goriškem Dijaškem domu Simona Gregorčiča v prijetni senci pod drevesi na dvorišču posvečali ustvarjanju s kartončki, igranju na igralih oz. čofotanju v napihljivem bazenu. Za njimi je teden doživetij in pletenja novih prijateljstev, ustvarjanja, gibanja, predvsem pa uživanja.

Vzgojiteljica Nataša nam predstavi obiskovalce središča, to je 60 otrok od 3. do 14. leta starosti, ki se po skupinah posveča raznoraznim dejavnostim pod skupnim geslom »Narava je zabava«. Z njo, Jani, Karen, Andrejo, Robijem, Davidom in Chiaro se metuljčki, delfinčki, morski psi in morske deklice, kot so se poimenovali, po delavnicah preizkušajo v oblikovanju s papirjem, kartonom ali lesom, spoznavajo nove tehnike likovnega ustvarjanja, rišejo, barvajo, plešejo, pojejo, poslušajo pravljice in se seveda igrajo. Po kosilu pa si privoščijo krajšo risanko ali film, seveda v slovenščini, da utrjujejo jezik.

»Veliko stavimo na jezik in na spoznavanje tega našega širšega prostora, zlasti tistega, kar je na drugi strani, onkraj nekdanje meje,« pravi ravnateljica Dijaškega doma Kristina Knez, ki nam pojasni, da je tretjina gostov središča letos iz Romjana, kjer je ponudba dejavnosti oz. varstva v slovenskem jeziku precej omejena, nekaj pa je tudi malčkov iz Ajdovščine in Nove Gorice. Ravno v ta

Najmlajši udeleženci poletnega središča na kmetiji

FOTO D.D.

namen so pred meseci načrtovali tečaj italijanščine za malčke iz Slovenije oz. tečaj slovenščine za italijanske otroke, ki naj bi potekal vzporedno s poletnim središčem. Žal pa je bil odziv nanj medel, zato so se odločili, da bodo običajni program poletnega središča nekoliko prilagodili jezikovnemu spoznavanju in di-

namičnemu srečevanju z drugimi realnostmi. V ta namen so obiskali vrstnike v poletnem središču italijanske ludoteke, se odpeljali v novogoriški dijaški dom na srečanje z udeleženci poletnega središča jezikovne šole Papagaj in si ogledali tudi knjižnico v Novi Gorici. Udeleženci so tako, na lastni koži, spoznali, da je premi-

kanje v skupnem prostoru nekaj čisto naravnega. »Z idejo o tečaju smo štartali prepozno, vendar verjamem, da bomo prihodnje leto bolj uspešni.«

Kljub temu, se malčki niso nikoli dolgočasili: obiskali so krajevno kmetijo in se naučili, kako sadimo baziliko, kako krmimo živali ter prvič videli oslička, sprehodili so se do novogoriškega bazena, s kombiji so se odpeljali na morje v Sesljan, se podali na Panovec ali obiskali ledeno jamo na Lokvah, večji otroci pa so se celo topopljali v miramarskem morskem rezervatu.

Vzporedno s središčem poteka že 10 let tudi športna šola pod vodstvom vzgojitelja Roberta, ki je namenjena udeležencem, ki so zaključili 5. razred oz. obiskujejo že srednjo šolo. Letos spoznavajo nekoliko manj znane športe kot so badminton, hokej ali tenis, nam je povedal Robi in dodal, da je bil ta teden posebno zanimiv, saj so priredili zanje tečaj kajakaštva v sodelovanju s kajakaškim klubom Soške elektrarne iz Solkana. »Danes smo se spustili iz Solkana do Podgore,« pravi Robert, ki je tudi sam ljubitelj kajakaštva. V preteklih tednih pa so središče obiskali tudi vrhunski trenerji košarke in odbojke, ki so malčke dan za dnem uvajali v šport.

Poletno središče se bo v Dijaškem domu nadaljevalo do 19. julija (začeli so 17. junija), po premoru pa bodo spet začeli z delom 26. avgusta vse do 6. septembra. (sas)

NOVA GORICA Vladni predlogi razburjajo

»Virantov predlog je zastrašujoč! Dejstvo je, da je treba marsikaj racionalizirati, tudi popraviti, a nesporečno je, da se čedalje bolj krepi nek duh, da smo vsi krivi, vsi do zadnjega naj bi bili nepošteni, nagnjeni h kraji, korupciji. A problemi te družbe so nastali od vrha navzdol,« je predsednik Zveze za Primorsko (ZZP), Pavel Gregorčič, kritičen do predloga ministra za notranje zadeve in javno upravo Gregorja Viranta, po katerem naj bi se v Sloveniji ukinilo občine, ki imajo manj kot 5.000 prebivalcev. Na ožjem Goriškem sta takšni občini Renče-Vogrsko in Miren-Kostanjevica. V stranki opozarjajo, da lokalne skupnosti niso temeljni vzrok za nastalo stanje v državi. »Pričakujem, da bodo občine reagirale, to, kar počnejo ni v skladu z ustavo niti z Evropsko listino o regionalnem razvoju,« pravi Gregorčič. »Smo ena najbolj centraliziranih držav v Evropi. Države, ki so decentralizirane, bolj uspešno prebrodijo krizo. Ukinjanje občin pa je le pesek v oči, da se ne bi lotili pravih problemov. Strošek ukinjanja bo večji kot bodo prihranki,« je prepričan Peter Velikonja, član programskega-strateškega sveta pri ZZP.

Aleksander Lemut, predsednik gospodarskega foruma ZZP, sicer pa direktor in solastnik trgovske verige Fama Vipava na podlagi svojih podjetniških izkušenj pravi, da že uresničeni in napovedani vladni ukrepi podjetnikom v državi ne prinašajo razloga za optimizem. Sam pravi, da je bil še letos spomladi, ko so odprli trgovini v Trenti in v Pobegih in s tem v tistih krajih ustvarili skupno pet delovnih mest, poln optimizma. Z načrtovanimi davki na nepremičnine, dvigom DDV in podobnimi ukrepi, pa razloga za optimizem ni več, pravi. »Prisiljen sem bil ustaviti vse nadaljnje načrte. Pobrli nam bodo ves denar, ki smo ga namenili investicijam do konca leta in v drugem letu. V Sežani, na primer, za eno nepremičnino plačujemo 3.200 evrov, po novem predlogu davka na nepremičnine bi morali plačevati 18.400 evrov. Tega mi enostavno ne moremo prenesti. Nimam od kod vzeti. Poti enostavno ne vidimo. Vsi ti ukrepi, ki prihajajo, ki naj bi bile reforme ... so izven pameti! Vzamejo vso energijo, voljo do dela. Delajo tako, kot bi zavestno in načrtno želeli vse uničiti, še tistim, ki imajo željo in voljo. Pri nas je vse zgorelo v osnovi!« je prepričan Lemut. »Obupujemo nad to politiko, nad njeno pripravljenostjo, da bi kaj rešila, nad rešitvami, ki jih ponujajo,« pritegne še Gregorčič, ki je prepričan, da je treba državo začeti drugače upravljati, boji pa se, da se to ne bo zgodilo po mirni poti.

»To državo je treba začeti drugače upravljati. Treba je spreminiti zakonodajo, narediti tudi srednje nivoje. Predlagamo politične spremembe, vprašanje pa je, kako bo do njih prišlo. Na vstajniški način, gotovo ne, prišlo pa bo slej ali prej do tega, ker bo nujno. Napovedujem, da bo v tej državi prišlo do družbenih sprememb. To stanje sicer spominja na srednji vek, saj želijo obvladovati informacije, vse, kaj ljudje mislijo... Med ljudmi počasi vre in kmalu bo prišlo do vrelišča,« napoveduje predsednik ZZP Pavel Gregorčič. (km)

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
MARZINI, Korzo Italia 89, tel. 0481-531443.

DEŽURNA LEKARNA V TRZIUČU
OBČINSKA 2, Ul. Manlio 14 A/B, tel. 0481-480405.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
STACUL, Ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

DEŽURNA LEKARNA V KOPRIVNEM CORAZZA, Ul. Buonarroti 10, tel. 0481-808074.

DEŽURNA LEKARNA V ZAGRAJU
LUCIANI, Ul. Dante 41, tel. 0481-99214.

Gledališče

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČU NOVA GORICA prireja Mednarodni festival uličnega gledališča »Ana Desetnica«: v torek, 9. julija, 19.30 na Bevkovem trgu v Novi Gorici nastopa GAM & LJUD & mednarodna zasedba z delom »Mati korajža«; vstop prost, informacije na blagajna.sng@siol.net in po tel. 003865-3352247.

V SKLOPU NIZA »INSEGUI LA TUA STORIA« v organizaciji občine Romans, studia Maninarte in pod pokroviteljstvom goriške pokrajine, Fundacije Goriške hranilnice in združenja Gradisca na Trgu Centa v Coronu pri Marianu v ponedeljek, 8. julija, ob 20.30 bo Lotar S nchez Arcos nastopil s predstavo »Signor Scimmia cantastorie«. Ob slabem vremenu bo prireditve v avditoriju srednje šole.

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 18.00 - 21.00 »The Lone Ranger«.
Dvorana 2: 17.40 - 19.50 - 22.10 »World War Z«.
Dvorana 3: 16.00 »Dino e la macchina del tempo«; 18.00 »Cha cha cha«; 20.00 - 22.00 »Il caso Kerenes«.

DANES V TRZIUČU

KINEMAX Dvorana 1: 18.00 - 21.00 »The Lone Ranger«.
Dvorana 2: 17.30 - 19.50 - 22.10 »World War Z«.
Dvorana 3: 17.10 »Questi sono i 40«; 19.40 »L'uomo d'acciaio«; 22.10 »The Lone Ranger«.
Dvorana 4: 17.00 »Dino e la macchina del tempo«; 18.30 - 20.10 - 22.10 »Vogliamo vivere!«.
Dvorana 5: 17.45 - 20.00 - 22.00 »Paulette«.

Razstave

PALAČA CORONINI CRONBERG na Drevoredu 20. septembra v Gorici je odprta med 10. in 13. uro ter med 14. in 18. uro, zaprta je ob ponedeljkih.
ZDRUŽENJE AMICI DELL'ARTE FELICE vabi na ogled razstave z naslovom »Palpiti del bosco. Animali di legno di Giorgio Burgnigh« v lokalu Hic Caffè v Ul. don Bosco 165 v Gorici; do 31. avgusta od ponedeljka do sobote 8.00-13.30, 15.30-21.00, ob nedeljah 8.00-13.00; vstop prost, informacije na hiccaffe@libero.it.

V POKRAJINSKIH MUZEJIH v grajskem naselju v Gorici je na ogled razstava z naslovom »La Provincia di Gorizia e Gradisca: autonomia e governo 1861/1914. Letture di un territorio«; do 3. novembra 9.00-19.00 od torka do nedelje.

V GOSTILNI MILJO pri Devetakih bo do 28. avgusta na ogled razstava računalniškega umetnika Bogdana Sobana iz Vrtojbe.

V GALERIJU MARIA DI IORIA v državni knjižnici v Gorici je na ogled razstava akvarelov Andreja Kosiča; še danes, 6. julija, 10.30-13.30.

V RAZSTAVNIH PROSTORIH FUNDACIJE GORIŠKE HRANILNICE v Gosposki ul. (Ul. Carducci) 2 v Gorici bodo samo danes, 6. julija, med 16. in 19. uro ob ogledu razstave »Réclame

me. Manifesti e bozzetti del primo '900 dal Fondo Passero-Chiesa« na razpolago brezplačne reprodukcije razstavljenega reklamnega plakata v omejenem številu; več na www.fondazioneclarigo.it; vstop prost.

V GALERIJU LA FORTEZZA v Ul. Ciotti 25 v Gradišču je na ogled razstava umetnice Qing Yue z naslovom »The Dragon's Lair«; do 10. julija ob četrtkih, petkih in sobotah 10.30-12.30, 17.30-19.30, ob nedeljah 10.00-12.30.

V MUZEJU TERITORIJA v palači Locatelli (Trg 24 Maggio 22) v Krminu je na ogled fotografska razstava z naslovom »Il tempo di 1 click« (razstavljajo Rossano Bertolo, Maurizio Frullani in Paul David Redfern); do 14. julija od četrtka do sobote 16.00-20.00, ob nedeljah 10.30-12.30, 16.00-20.00; vstop prost.

Koncerti

»LIFE MUSICHE DI SCONFINE« poteka do 20. julija: 13. in 14. julija glasbena delavnica Giorgia Pacoriga (informacije in vpisovanje na in@dobialab.net) z naslovom »L'improvvisazione non si improvvisa« v razstavnih dvoranah Delbianco v Ul. E.lli Zamboni 2 v Štarancu; ob koncu delavnice v petek, 14. julija, zvečer bo na sedežu Dobialab v Ul. Vittorio Veneto 32 - Dobbia - Štarancan koncert udeležencev; več na www.dobialab.net.

FESTIVAL OB 17. MEDNARODNEM SREČANJU SAKSOFONISTOV V NOVI GORICI: danes, 6. julija, ob 19. uri v veliki dvorani Kulturnega doma Nova Gorica koncert finalistov 7. mednarodnega tekmovanja saksofonistov in Simfoničnega orkestra RTV Slovenija; vstop prost; več na www.kulturnidom-ng.si.

»SOUND OF WAVES FESTIVAL« na plaži »Costa Azzurra« v Gradežu: 7. julija ob 19. uri DJ Nari and Milani, vstop prost. 13. julija, ob 21.30 Benny Benassi, informacije za predprodajo www.azalea.it in www.ticketone.it. 14. julija ob 19. uri »Sunset Sunday«, vstop prost. 21. julija, ob 19. uri Albertino radia DJ, vstop prost. 26. julija, ob 21.30 Elio e le storie tese, informacije za predprodajo www.azalea.it in www.ticketone.it. 28. julija ob 19. uri »Sunset Sunday«, vstop prost. 4. avgusta, ob 19. uri »7.2 Tommy Vee - Mauro Ferrucci«, vstop prost. 11. avgusta ob 19. uri »First Class«, vstop prost. 15. avgusta ob 21. uri »The Birthday Party, vstop prost«. 18. avgusta ob 19. uri »Sunset Sunday«, vstop prost. 25. avgusta ob 19. uri »Closing Party«, vstop prost; več na www.soundofwaves.it.

AŠKD KREMENJAK prireja 17. zamejski festival »Diaton 2013« 12., 13. in 14. julija v večnamenskem centru v Jamljah. Na programu bo v petek, 12. julija, ob 20. uri tekmovanje v briškoli; v soboto, 13. julija, ob 18. uri otroški ex tempore, ob 20. uri nastop folklorne skupine Gradina iz Ilirske Bistrice, nagrajevanje zmagovalcev ex temporeja in ples ob zvokih tria Atomix. V nedeljo, 14. julija, od 14. do 15.30 vpisovanje godcev na diatonično harmoniko, ob 16. uri začetek nastopov, sledila bosta podelitev priznanj udeležencem in nagrad zmagovalcem festivala ter ples ob zvokih tria Atomix. Deloval bo dobro založen bife s pristnimi zvrstmi na žaru in z domačo kapljico.

V KC LOJZE BRATUŽ v Gorici bodo od sobote, 13., do nedelje, 21. julija, potekali simpoziji, koncerti in 52. Mednarodno zborovsko tekmovanje Cesare Augusto Seghizzi v sodelovanju z društvom Incontri Culturali Mitteleuropei: 13. julija, ob 20. uri bo koncert slovenskega pianista Vladimirja Mlinariča; 14. julija, ob 16.30 Glasbeni simpozij in ob 20. uri koncert Godalnega kvarteta iz Konservatorija Adria; 15. julija, ob 20. uri koncert pianista Igorja Cognolata; 17. julija ob 20. uri koncert Gunnar Berg Ebsemble iz Salzburga; 18. julija, ob 21. uri otvoritveni koncert 52. Mednarodnega

tekmovanja, nastopal bo Mepz Collegium Musicale iz Tallina v Estoniji; 19. julija, ob 14. in 21. uri tekmovanja v kategoriji glasbe 20. stoletja in sodobne glasbe; 20. julija, ob 9. uri tekmovanje v vrstni lahke glasbe, jazz, blues, gospel; 20. julija ob 14. uri tekmovanje v ljudski glasbi; 21. julija, ob 9. uri tekmovanje v kategoriji 19. stoletja. V gledališču Verdi v Gorici bo 21. julija ob 12. uri vokalno instrumentalni koncert ob 200-letnici rojstva G. Verdija, ob 16.30 Grand Prix Seghizzi in ob 21.15 zaključni gala koncert in podelitev nagrad.

Šolske vesti

SLOVIK - poletne dejavnosti za dijake od 26. avgusta dalje. »Trening« pred začetkom novega šolskega leta: slovenščina, angleščina in matematika, po izbiri še latinščina, grščina ali nemščina. Program in prijavnica sta na spletni strani www.slovik.org. Izpolnjene prijavnice zbirajo na naslovu info@slovik.org do 15. julija. Informacije: info@slovik.org ali tel. 0481-530412 (torek-četrtrek 10.00-12.00).

URAD ZA SLOVENSKE ŠOLE sporoča, da je z ministrskim dopisom AODGPER 6604 bil objavljen ministrski odlok št. 572 z dne 28. junija 2013. Učno osebje, ki je že pogojno vključeno v pokrajinske lestvice in do predvidenega roka za predstavitve vloge pridobi predvideno habilitacijo oz. naslov podpornega učitelja ali profesorja, lahko vložijo prošnjo za polnopravno vključitev v pokrajinske lestvice oz. sezname. Vse prošnje mora zainteresirano učno osebje vložiti preko procedure »Istanze on line« na spletni strani ministrstva za šolstvo do 14. ure dne 17. julija 2013.

POLETNOSTI 2013: Mladinski dom obvešča, da bosta med 26. avgustom in 6. septembrom pripravi na začetek pouka »Šola za šalo« za osnovnošolce in »Srednja na štartu« za srednješolce; med 2. in 6. septembrom tečaj »Vstop v srednjo šolo« za peto-prvošolce; informacije in vpisi po tel. 334-1243766, 328-3155040, 0481-546549 / 536455 ali po elektronski pošti mladinskidom@libero.it.

SLOVIK - razpis in prijavnica za programe 2013-2014, namenjene dijakom in študentom, sta objavljena na spletni strani www.slovik.org. Izpolnjene prijavnice zbiramo na naslovu info@slovik.org do 15. septembra. Informacije: info@slovik.org ali tel. 0481-530412 (torek-četrtrek 10.00-12.00).

Izleti

SPDG organizira dvodnevni izlet na Storžič 6. in 7. julija. Zbirališče danes, 6. julija, ob 13.30 na parkirišču pri Rdeči hiši. Obvezna čelada in plezalni pas; informacije po tel. 340-8247660.

SEKCIJA VZPI-ANPI Z VRHA sporoča udeležencem izleta na Pokljuko, da bo avtobus v soboto, 13. julija, odpeljal iz Doberdoba ob 6.30, nato bo vozil skozi Vrh, Sovodnje, Štandrež in Podgorro. Organizatorji priporočajo točnost.

ZDRUŽENJE TEMPO LIBERO COOP CONSUMATORI NORDEST prireja ob 100-letnici opere v Veroni in ob 200-letnici rojstva Giuseppeja Verdija dva izleta v Verono: 13. julija za opero »Messa da Requiem« in 24. avgusta za opero »L'Aida«; informacije in vpisovanje v veleblagovnicah Cop Consumatori Nordest ali po tel. 335-7835183 do zasedbe mest.

DRUŠTVO SLOVENSКИH UPOKOJENCEV za Goriško prireja v nedeljo, 4. avgusta, piknik, povezan z izletom v Tolmin. V jutranjih urah si bodo udeleženci ogledali muzej, v katerem je letos na ogled razstava ob 300-letnici Tolminskega upora. Popoldne bo družjenje v Brjah (Dobravlje). Vpisovanje bo do 26. julija oz. do zasedbe mest na avtobusu. Prijave po tel.: 0481-390697 (Marija Č.), 0481-882183 (Dragica V.), 0481-20801 (Sonja K.), 0481-884156 (Andrej F.), 347-1042156 (Rozina F.). Na račun 20 evrov.

Čestitke

V Štandrežu danes naš JAN 18. rojstni dan slavi, zato mu iz srca vse najboljše voščimo mi vsi! Ostani zdrav, priden in vesel, da boš skupaj z nami še mnogo srečnih in lepih dni preživel! Vsi domači, ki te imamo radi.

Obvestila

1. ODOBKARSKI TURNIR MESTA GORICE bo potekal na Travniku v Gorici med 12. in 19. julijem od 20. ure dalje; ob tekmah glasba z DJ Persom, zumba in enogastronske stojnice; informacije in vpisovanje na turnir po tel. 392-9797662 in na torneovolley.gorizia@libero.it.

DRUŽBA se dobi v nedeljo, 7. julija, ob 13. uri.

GLASBENA MATICA GORICA bo do 31. avgusta odprta po poletnem urniku: od ponedeljka do četrtek 11.00-12.00, ob petkih zaprto.

KNJIŽNICA DAMIR FEIGEL v Gorici bo od 1. julija do 31. avgusta odprta po poletnem urniku: od ponedeljka do petka 8.00-16.00; zaprta bo zaradi dopusta od 5. do 16. avgusta.

OBČINSKA KNJIŽNICA v Sovodnjah bo zaprta od 15. julija do 15. avgusta.

ZVEZA SLOVENSКИH KULTURNIH DRUŠTEV obvešča, da bodo uradi v Gorici, Trstu in Solbici odprti javno od 1. julija do 6. septembra po poletnem urniku (9.00-13.00). Zaprti bodo med 12. in 16. avgustom.

BREZPLAČNA AVTOBUSNA POUČNA OVERNIGHT bo potekala vsako soboto, od 13. julija do 10. avgusta in 15. avgusta ter bo povezovala Gorico in Trzic z Gradežem; več na www.apgorizia.it/it/13852/Over-night.

OBČINA DOBERDOB obvešča, da bodo julija in avgusta vsi občinski uradi v popoldanskih urah zaprti.

ODBOR ZA ŽENSKO PODJETNIŠTVO PRI GORIŠKI TRGOVINSKI ZBORNICI prireja nagradni natečaj »Magicamente imprenditrice«, namenjen ženskim podjetjem v goriški pokrajini. Zainteresirane podjetnice imajo čas za prijavo do 10. septembra; informacije in obrazec za vložitev prošnje na spletni strani www.go.camcom.gov.it ali v uradu goriške Trgovinske zbornice »Spazio Impresa« (spazio.impresa@go.camcom.it, tel. 0481-384202/261).

PROJEKT »PRIMORCI BEREMO!« poteka do ponedeljka, 11. novembra, v Feiglovi knjižnici v Gorici, kjer je na razpolago 51 proznih del in 9 pesniških zbirk slovenskih ustvarjalcev; sodelujejo lahko člani knjižnice, ki so starejši od 15 let.

TRŽNICA V KANALU poteka vsako 2. in 4. soboto v mesecu med 8. in 12. uro. Lokalni ponudniki prodajajo zelenjave, moke, čaje, med, mleko in mlečne izdelke, izdelke iz gline, lesa in tekstila, naravne kozmetike; informacije in prijave po tel. 003865-3981213 (Turistično informacijski center Kanal).

V OBČINSKEM PARKU ob goriški občini poteka brezplačno vsako soboto med 8.30 in 9.30 tečaj telovadbe do 13. julija; informacije ASD Palestra Spazio, tel. 329-7334318.

GORIŠKI URAD ZŠDI-JA bo zaprt od ponedeljka, 8. julija, do vključno ponedeljka 15. julija.

AŠD SOVODNJE vabi na redni občni zbor v ponedeljek, 15. julija, ob 20.30 v prvem in ob 21. uri v drugem sklicu in dvorani Zadržne banke Doberdob in Sovodnje v Prvomajski ulici 120/a v Sovodnjah.

URAD KROŽKA KRUT v Gorici bo zaprt do 22. julija, nato bo odprt vsak torek od 9. do 12. ure; zainteresirani lahko kličejo urad v Trstu, tel. 040-360072.

Dragi Sandro,

ker danes praznuješ 60. rojstni dan, naj sreča k tebi se poda, naj izpolni vse želje tvojega srca, naj v srcu prijateljstvo živi in naj bo ljubezen vodnik vseh poti!

Tatiana, Tjaša, David in Vilma

Štandrež, 06.07.2013

Prireditve

POLETJE 2013 V PARKU BASAGLIA v okviru projekta »Dolcemente«: vsak četrtek med 17. in 18. uro bo zdravnik Flavio Komauli vodil sprostilna srečanja s tehnikami proti stresu in med 18. in 19. uro bo Annamaria Zin telesne vaje chi kunga z bambusovimi palicami. Srečanja bodo potekala v parku Basaglia v Ul. Vittorio Veneto 174 v Gorici, ob slabem vremenu v prostorih dnevnega centra; vstop prost.

PREGLED TISKA italijanskih in tujih časopisov na pobudo Zelenih in Renata Fiorellija bo potekal v nedeljo, 7. julija, med 9.15 in 10.15 pri pokriti tržnici na Verdijevem korzu v Gorici. Vodil ga bo kolumnist Sandro Scandolara, ki bo v pogovoru z udeleženci komentiral novice nedeljskih časopisov.

JEHOVE PRIČE prireajo za slovenske vernike tridnevno zborovanje z naslovom »Božja Beseda je resnica!« danes, 6. julija, med 9.20 in 16.55 in v nedeljo, 7. julija, med 9.20 in 15.40 v Celju, Dečkova 1, dvorana L1 na Celjskem sejmu. Na programu predavanje z naslovom »Kaj je resnica?« in dve gledališki predstavi o biblijskih pripovedih; vstop prost.

»PERCORSI DI-VERSI« - srečanja s prostim vstopom z branjem poezij, glasbo in gladališkimi delavnici v parku Basaglia v Ul. Vittorio Veneto 174 v Gorici ob 18. uri: 8. julija srečanje s Fabianom Alberghezzijem, glasba Giancarla Lombardija; 9. julija gledališka delavnica z Donatom Acamporo in Ano Saksida; 15. julija srečanje z Robertom Cesconom in Luigino Lorenzini, glasba tria Paolo Gregorig; 22. julija srečanje z Lussio Di Uanis in Fulviom Segatom, glasba Mattea Bucciola; 29. julija srečanje z Guidom Cupanijem in Antoniom Di Biasiom, glasba Sandra Bucciola. Ob zaključku vsakega srečanja kdor želi bo lahko prebral svoja dela; 7. oktobra bo zaključna družabnost z videoprojkcijo srečanj. Informacije po tel. 328-8292437 (Valter) in tel. 328-8381969 (Eleonora).

FUNDACIJA GORIŠKE HRANILNICE vabi, ob razstavi »Réclame«, na sedež Fundacije v Gosposki ulici (Ul. Carducci) 2 v Gorici v sredo, 10. julija, ob 21. uri na koncert mladinskega pevskega zbora Io tu noi iz Vileša; vstop prost.

Mali oglasi

V NAJEM dajem povsem opremljeno stanovanje v Gorici, veliko 60 m². Najemnina po zakonsko predvideni ceni. Tel. 348-5298655.

Pogrebi

DANES V GRADIŠČU: 10.30, Alma Tofful por. Fuser (iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi Sv. Duha, sledila bo upepelitev.

DANES V TRZIUČU: 10.00, Savino Ferletic iz bolnišnice v cerkev Sv. Nikolaja in na pokopališče.

SLIKOVNA KRIŽANKA - legende našega športa

	SESTAVIL LAKO	POKLON	VEČJI KOS POHIŠTVA	NEKDANJI ITALJANSKI POLITIK PRODI	ALOJZ REBULA	
	ITALJANSKA REKA (BALTEA, RIPARIA)					
	RIMSKI BOG LJUBEZNI					
	GRŠKI FILOZOF	NEOKUSEN IZDELEK	POMNILNIK RAČUNALNIKA MOHAMEDANSKA VERA		SOUL PEVEC BURKE	
MESTO NA KRIMU			ETIOPSKI NASLOV OTOK V POLINEZIJU		BERI PRIMORSKI DNEVNIK	REKA V EVROPSKEM DELU RUSIJE
MESTO PRI CAGLIARIJU					ZNAMKA ITALJANSKIH KAMIONOV	OSKAR DANON
NULA			REKA V LOMBARDIJI	REKA V LOMBARDIJI		
JOSIP STRITAR		NORVEŠKI BAND		SCENA PLIN BREZ BARVE IN VONJA		
NAUK O DELU MOLEKULE					GARI KASPAROV	
MEDNARODNI OLIMPIJSKI KOMITE			MARŠAL JOSIP BROZ ...	AVSTRALSKI TENISAČ (ROD)	ANNA OXA	
PREBIVALEC APENINSKEGA POLOTOKA					PRAKANTON V ŠVICI	BOJAN ADAMIČ
LUPA, POVEČEVALNO STEKLO			ELDA NANUT	VLADAR JUŽ-NOAMERIŠKIH INDIJANCEV	DRŽAVNI PREVRAT	SPOR V RAZPRAVLJANJU
ITALJANSKI SPOLNIK		DOMAČA ŠALA	KEMIJSKI ZNAK ZA SILICIJ		ITALJANSKI FILOZOF (PIETRO)	ZAPUSTNIK
SLOVENSKI ALPINIST (TOMO)				NOGOMETAŠ VELIKEGA TORINA		ADAN BOHORIC
PRIMORSKI DNEVNIK, TVOJ DNEVNIK	NAŠ MARINIST (ALBERT)			ŠPANSKI SPOLNIK	NEIL SEDEKA	SKUPŠČINA MED NOB
						VODNA RASTLINA
		NEBEŠKI SEL				AMERIŠKI DRAMATIK (WILLIAM)
						OTIS REDDING
						REKA V NEMČIJI
						VPREŽNA ŽIVAL
						KEM. ZNAK ZA TITAN
						VULKAN NA VRHU
						ITALJANSKI KANTAVTOR
						CARBONI
						LJUBKOVALNO ŽENSKO IME

MALA SLIKOVNA KRIŽANKA

	SESTAVIL LAKO	ITALJANSKA VOJAŠKA PODMORNICA	PREIZKUS ZNANJA	KRILLO RIMSKE LEGIJE		LIRSKA PESEM IZ ŠESTIH KITIC	TANJA ROMANO
	AVSTRISKI SKLADATELJ IN DIRIGENT (GUSTAV)						
	OČE ADOLFA HITLERJA						AFRIŠKA JEZIKOVNA IN PLEMENSKA SKUPINA
	STANJE, KO JE KDO BREZ STIKOV						
	BERI PRIMORSKI DNEVNIK	TRAVA DRUGE KOŠNJE	PRVI RIMSKI ZALOŽNIK	GORA NAD BOVCEM			
	OLIMPIJSKI KOMITE SLOVENIJE					KEM. ZNAK ZA NATRIJ	MESTO V LOMBARDIJI
	NIZOZEMSKI POMORŠČAK (ABEL)						
	SLAPU PODOBNA IZSTOPAJOČA STENA					VŠEČNA MELODIJA	ANDREJ ZAMEJEC
	GLAVNO MESTO AVSTRILIJE (MEDN.)						
	TITANOV MINERAL						
	PRIMORSKI DNEVNIK, TVOJ DNEVNIK	DRŽAVNO PRVENSTVO	NASILNA TATVINA	EUGENE IONESCO			REBULA ALOJZ
	GLAVNO MESTO KOLORADA						
	SISTEM ČRKOVIH ZNAKOV						

SLOVARČEK (za oba lika) - AKAN = afriška jezikovna skupina • INGE = ameriški dramatik • MAHLER = avstrijski skladatelj • OLONA = reka v Lombardiji • PRINI = italijanski filozof • SAKI = mesto na Krimu • TASMAN = nizozemski pomorščak

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	11					12				
	13					14				
	15		16	17		18				
	19	20				21		22	23	
24	25		26			27		28		
29		30			31			32		
	33									34

KRIŽANKA - slovenski pesnik (Iako)

VODORAVNO: 1. snov, ki ostane pri gorenju; 6. narkoza, opoj; 11. mesto v Laciju; 12. frankovsko-rimski cesar; 13. nekdanja hitrostna drsalka NDR (Karin); 14. rastlinski organ pri trti; 15. Škerl Silvester; 16. železov oksid; 18. vse v redu (angl.); 19. vinski cvet; 21. pokrivalo brez krajcev; 24. začetek akorda; 26. popis, seznam; 28. lila brez vokalov; 29. reka v Romuniji; 31. italijanski slikar (Giovanni); 33. nemški pisatelj (Thomas); 34. gnojna okužba. NAVPIČNO: 1. slovenski pesnik na sliki (France); 2. nemški fizik (Albert); 3. izdelovalec kruha; 4. plošča iz cementa in azbesta; 5. kemijski znak za litij; 6. vzdevek Oliverja Mlakarja; 7. dirka po raznolikem zemljišču; 8. gorata grška pokrajina; 9. sestavni del škotskih priimkov; 10. nadav, naplačilo; 14. naš košarkarski trener Vatovec; 17. naš dramski pisatelj Tavčar; 20. začetek agresije; 22. zarodek, sad; 23. ameriški igralec Pacino; 24. visoka igralna karta; 25. avstrijska tovarna motociklov; 27. otok v Novih Hebridih; 30. egipčanski bog sonca; 32. kemijski znak za lantan.

REŠITVE: Slikovna križanka, vodoravno: Dora, Amor, RAM, Saki, ras, Orstano, OM, ničla, Olona, J.S., A-ha, oder, atomizem, G.K., MOK, Tito, A.O., Italijan, B.A. leča, E.N., udar, il, vic, Prini, Česen, Loka, A.B., Sirk, el, AV-NOJ, angel, Inge, Samo, Aar, Titov, Tl, Kokorovec, Kras, Luca; na slikah: Sonja Milič, Marko Ban, Arlana Bog-anta, Vienna, anataz, rop, Denver, pisava: Eliot; Križanka, vodoravno: 1. pepel; 6. omam; 11. Rieti; 12. Lotar; 13. Enke; 14. vitca; 15. S.S.; 16. rja; 18. O.K.; 19. etanol; 21. kapa; 24. ak; 26. register; 28. Il; 29. Strej; 31. Trepolo; 33. Mann; 34. prasad; na sliki: (France) Prešeren.

Šport

Ulica dei Montecchi 6

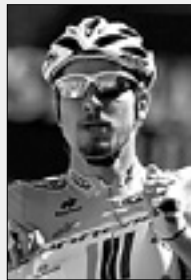
tel. 040 7786350

faks 040 7786339

sport@primorski.eu

Primorski
dnevnik

Sagan prvi, danes na Pireneje

MONTPELLIER - Slovak Peter Sagan je zmagovalac sedme etape kolesarske dirke po Franciji. Član ekipe Cannondale je v ciljnem sprintu 205,5 kilometra dolge preizkušnje med Montpellierem in Albijem ugnal Nemca Johna Degenkolba (Argos Shimano) in Italijana Danieleja Bennatija (Saxo). Skupno vodstvo je z naskokom peščice sekund zadržal Daryl Impey (Orica GreenEdge). Danes čaka kolesarje napornejša etapa v Pirenejih. Medtem je včeraj odstopil Američan Christian Vande Velde

Naslednji teden Cavani pri PSG-ju?

PARIZ - Vse kaže, da je Cavani vse bližji PSG-ju. Pariški klub naj bi Napoliju ponudil 63 milijonov. Uradno naj bi se dogovorili v začetku naslednjega tedna. Medtem prihaja k Interju alžirski napadalec Ishakom Belfodilom, v Veroni bo odslej igral nekdanji italijanski reprezentant Luca Toni (na fotografiji ANSA). Slovenec Miha Mevlja bo nosil dres švicarskega prvotigaša Lausanne Sport.

KOŠARKA - Jadran se je vključil v zvezo

Ligi se (še) ne bo odpovedal

Borut Ban

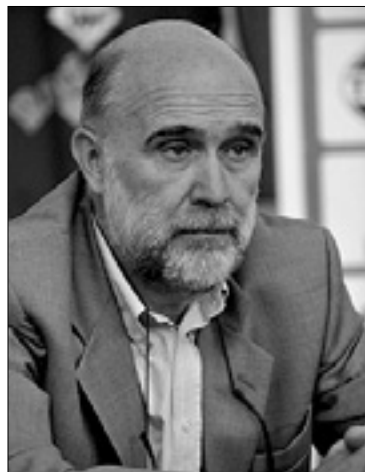
KROMA

KOŠARKA - Odločitev je padla

Bor še v C-ligi

Doslej 70 % budžeta - Dodatno bodo rezali stroške, letos pri »tujih« igralcih

Košarkarski klub Bor bo tudi v naslednji sezoni s svojo člansko ekipo nastopal v deželni C-ligi. Včeraj je vodstvo kluba odločitev sporočilo v tiskovnem sporočilu. Po precejšnjem naporu vseh odbornikov, ob prepričanju, da predstavljajo zgodovinsko, najstarejše slovensko košarkarsko društvo v tržaškem mestnem središču, piše v sporočilu, so si naposled zagotovili finančna sredstva, da bodo lahko člansko ekipo redno vpisali v deželno C-ligo. »Imamo sicer še 70 % vseh potrebnih finančnih sredstev, vendar nam vsota vsekakor daje določene gotovosti,« je pojasnil podpredsednik Renato Štokelj. Vodstvo bo še naprej iskalo dodatna finančna sredstva, hkrati pa bo skušalo še dodatno zmanjšati stroške v primerjavi z lani. »Ker ne bomo rezali ne v mladinskem sektorju in niti pri trenerjih, bomo najbrž zreducirali število registriranih igralcev, ki niso dozorili v našem klubu,« je strnil načrte Štokelj. Lani je v članski ekipi igralo 5 »tujih« igralcev (Babich, Contento, Fumarola, Meden in Zivic), kar pomeni, da je klub zanje plačal 6000 evrov (za vsakega 1200 evrov). Komu se bodo odpovedali, še ne vedo, saj bo to z vodstvom in športnim direktorjem določil nov trener, ki pa ga še niso določili. Svoje mesto ima sicer že skoraj zagotovljeno Marko Meden, ki ob igranju tudi trenira mladinske ekipe Bora.

Renato Štokelj

KROMA

Glede trenerja pa bodo pri KK Bor preverili, ali bi lahko na klop spet posedel slovenski strateg, sicer pa bodo iskali druge rešitve.

KK Bor bo še naprej podpiral glavni sponzor Radenska, ki se mu vodstvo v tiskovnem sporočilu posebej zahvaljuje: »Zahvala gre v prvi vrsti dolgoletnemu glavnemu sponzorju Radenski, ki je tako kot vsi ostali pokrovitelji (nekateri so bili sicer zaradi gospodarske krize primorani zmanjšati svoj prispevek) potrdil svoje partnerstvo in s tem skupaj z drugimi dokazal, da ceni delo Borovih športnih delavcev, in hkrati razumevanje do težkega trenutka za AKK Bor.« (V.S.)

ODBOJKA Trofeja dežel: moški 12., ženske 5.

Deželna odbojarska reprezentanca U16 je na Trofeji dežel v Markah osvojila končno 12. mesto. Včeraj so varovanci Schiavona, med katerimi sta bila tudi odbojarka Olympie Manuel Manfreda in Manuel Luppli, izgubili proti Apuliji, nato še proti Kalabriji, obakrat z 2:0. Ženska izbrana vrsta FJK pa je zaključila na 5. mestu po zmagi z Emilijo Romagno z 2:0. V današnji finale sta se uvrstili Marke in Lombardia med moškimi, med ženskami pa Lombardia in Lazio.

Obvestila

ŠD KONTOVEL obvešča, da bo tradicionalna Ribada v torek 9. julija od 20.00 dalje na igrišču na Kontovelu. Vabljeni športniki, člani, sponzorji, starši in prijatelji.

ŠZ BOR sklicuje v petek, 12. julija 2013, ob 19.30 v drugem sklicanju, svoj redni letni občni zbor, v prostorih KD Slavko Škamperle, na Stadionu 1. Maja, Vrdelska cesta, 7.

A.Š.D. SOVODNJE vabi na redni občni zbor, ki bo v ponedeljek, 15. julija 2013 ob 20.30 v prvem sklicu in ob 21.00 v drugem sklicu v dvorani Zadrzne banke Doberdob in Sovodnje na Prvomajski ulici 120/a v Sovodnjah ob Soči.

ŠD POLET obvešča, da se je začel tečaj kotkanja namenjen otrokom do 10. leta starosti. Prijave ob ponedeljkih in petkih od 17. do 18. ure na Pikelcu pri Poletu, Repentaborska ulica 32 na Opcinah ali ob isti uri na telefonski številki 040-211758. Vabljeni.

ŠZ GAJA sekcija za orientacijski tek obvešča, da bo v soboto, 13. julija, v sklopu vaškega praznika v športnem centru Gaje na Padričah tekmovanje v orientacijskem teku namenjeno tako izkušenim kot začetnikom in družinam. Na razpolago bo dolga, srednja, kratka in družinska proga. Zbirališče ob 17. uri, start ob 18.00. Vpisovanje in informacije: 3496932994 in www.origajait.

ŠPORTNA ŠOLA TRSTA, ŠZ BOR, DIJAŠKI DOM SREČKA KOŠOVELA in ZŠSDI organizirajo športni kamp za otroke od 6. do 10. leta na Stadionu 1. maja v Trstu. Prvi teden: 8.-12. julij, drugi teden: 15.-19. julij. Informacije in vpisi: ŠZ Bor, 04051377, e-pošta: urad.bor@gmail.com; Dijaški dom, 040573141, urad@dijski.it.

Veronika Sossa

Ali bo Jadran igral v državni diviziji C, je še vprašljivo. Včeraj nam je predsednik Adriano Sossi potrdil, da se je klub vključil v zvezo (it. affiliazione), saj bi sicer izgubil vse pravice do igralcev (članov in mladincev) in tudi kodo zveze (it. codice FIP). Avtomatično bo tudi članska ekipa vpisana v prvenstvo, saj se ligi Jadran do 9. julija – ko zapade rok za vpis – ne misli odpovedati. To pa še ne pomeni, poudarja Sossi, da bo ekipa igrala v državni ligi. Kot kaže, je finančnih neznank še veliko. Doslej so si odborniki zagotovili minimalno vsoto, manj kot 50 % sredstev, »odgovora, ali bodo ostala sredstva le prišla do nas, pa do 9. julija ne bomo še dobili. Zato se zdaj v pisu ne bomo odpovedali, ampak bomo sprejeli riziko, da se ligi odpovemo kasneje, po 9. juliju, a s posledicami. Če bo do tega prišlo, nas bo namreč doletela globa (3.000 evrov, op.a.) ter ukor predsednika in športnega direktorja kluba. Nočemo pa si že zdaj zapreti vseh vrat, zato bomo tvegali,« je dejal Sossi. Pravilnik namreč dovoljuje izpis iz prvenstva do polnoči 9. julija, kasnejše odpovedi pa so kaznovane.

Takega nedorečenega stanja pa pri Jadranu nočejo zavlačevati, saj bi radi čim prej dali konkreten odgovor tudi igralcem, ki so do zdaj čakali na razplet. Odgovor bi jim radi dali najkasneje do konca julija.

Dodatne težave povzročajo Jadranu še napovedi, da se bodo stroški še dodatno povečali. Ker veliko ekip napoveduje odpoved nastopanja, bodo najbrž gostovanja daljša, kar bo od kluba zahtevalo več finančnih sredstev, hkrati pa še večjo angažiranost odbornikov.

Iskanje rešitev se bo tako nadaljevalo. Odzivov na alarmni zvonec je bilo doslej vsekakor malo, je pojasnil blagajnik Peter Žerjal, ki meni, da bo odločilen ravno doprinos krovnih organizacij: pogovore z njimi vodi za Jadran ZŠSDI, vendar kaj se bo iz tega izcimilo, je še vprašljivo. Odborniki vedo, da tam iščejo rešitve, koliko se bo prelo iz tistega računa, pa ne vedo.

Nasploh prevladuje med odborniki pesimizem, je potrdil Sossi. »Zavestno smo se odločili za riziko. Tvegamo, da se bo res zgodilo to, kar smo napovedali: odpoved nastopanja.«

NOGOMET - Promocijska liga

Pri kriški Vesni potrdili trenerja

Andrea Zanuttig, trener Vesne, bo na klopi kriškega kluba sedel tudi v naslednji sezoni. Pri klubu so bili z opravljenim delom zadovoljni, zato bo Zanuttig svoje poslanstvo nadaljeval v Križu. Ostalih novosti v igralskem kadru pa še ni.

3. DOBERDOBSKI TURNIR SE JE ZAČEL - Na nogometnem igrišču v Doberdobu se je v ponedeljek, 1. julija v organizaciji AŠZ Mladost začel 3. Doberdobski turnir v malem nogometu (7:7) za moške in ženske ekipe. Finalni tekmi bosta v soboto 13. julija. Nastopajoče ekipe - ženske: Doberdob, Poljane, Štandrez, Sovodnje, Bum Bum Lady in Mathilda.; moški: Skupina A: Why always me?, Poljane, Amatori pro, Despar Ronchi; skupina B: Autofficina Bastiani, Pan Pacor, Massan-

go, Pensionati Inside; skupina C: Amatori Staranzano, Sglevio, Calda la mandorla, Vrh.

ZMAGOVALKE »SE VRNEMO TAKOJ« - Nogometni turnir na Padričah se bliža koncu. Včeraj je končno 1. mesto med ženskami osvojila ekipa Se vrnemo takoj, ki je s 3:1 premagala gorjansko, tretje mesto je zasedla ekipa Gro-padriče. Danes bo na vrsti moški polfinale: 19.00 I cazzavides - Afrika Unite; 20.00 Rhe boncis - Bidu. Jutri: ob 19.00 za 3. mesto, ob 20.00 za 1. mesto.

COSTRUZIONI EDILGEE GORETTI ZMAGOVALCI - Na igrišču v Trebčah se je končal 4. Turnir Prijateljstva - ASI Trieste za igralce over 45, na katerem je nastopilo 6 ekip. Zasluzeno je zmagala ekipa Costruzioni Edilgea Goretiti pred Srbijo Sport in Parijadsom.

TENIS

V finalu Đoković in Murray

WIMBLEDON - Novak Đoković in Andy Murray se bosta pomerila v finalu turnirja za grand slam v Wimbledonu. Prvi nosilec Đoković je premagal Juana Martina Del Potra v petih nizih s 7:5, 4:6, 7:6 (2), 6:7 (8), 6:3. Dvoboj je trajal štiri ure in 43 minut, s čimer sta Srb in Argentinac odigrala najdaljši polfinale v zgodovini turnirja v Wimbledonu. 26-letni Škot Murray pa se je drugič zapored prebil v finale na Church Roadu, s 6:7, 6:4, 6:4 in 6:3 je izločil Jerzyja Janowicza.

Edina Slovenka Katarina Srebotnik pa je v polfinalu mešanih dvojic končala nastope v Wimbledonu.

V finale mladinskega turnirja pa se je uvrstil Italijan Gianluigi Quinzi.

PORTOROŽ - V polfinalu turnirja v Portorožu bosta danes igrala Aljaž Bedene in Grego Zemljo.

KOŠARKA - EP

Maljković izbral šestnajsterico

ZREČE - Selektor slovenske košarkarske reprezentance Božidar Maljković je včeraj v Zrečah zbral 16 reprezentantov za Eurobasket, konec avgusta pa bo znana dvanajsterica. Na aktualnem seznamu selektorja so ostali: organizatorji igre Beno Udrih, Goran Dragić, Jaka Lakovič; branilci Jaka Blažič, Zoran Dragić, Klemen Prepelic; krila Boštjan Nachbar, Edo Murić, Domen Lorbek, Luka Lapornik; krilni centri Jure Balazič, Jaka Brodnik, Gezim Morina in centri Mirza Begić, Uroš Slokar in Gašper Vidmar. Tako na evropskem prvenstvu ne bo Sanija Bećirovića, Erazma Lorbka, Matjaža Smodiša in Primoža Brezca. Že na prvem seznamu ni bilo Saše Vujačića.

»Težko smo se odločili, a smo raje izbirali mlajše igralce. Za mojim izborom stoji strategija zmagovanja,« je seznam komentiral slovenski selektor.

Bojkot dirke F1?

NÜRBURGRING - Vozniki formule ena so pred dirko na Nürburgringu zagrozili z bojkotom zaradi zapletov z gumami v Silverstonu. »Prenehali bomo dirkati, če se bodo pojavili kakršni koli znaki nevarnosti z gumami,« so zapisali.

Belinelli bližji San Antoniu

SAN ANTONIO - Marco Belinelli je vse bližji dogovoru s San Antonio Spurs, ki so letos igrali v finalu lige NBA.

Jutri slovenski superpokal

MARIBOR - S superpokalnimi obračunom med Mariborom in Olimpijo, ki bo jutri (20.00) v Celju, se začneja nova sezona slovenskega nogometa.

V Trstu Joe Montana

TRST - Gorst kampa American Bowl Camp na stadionu Rocco od 1. do 3. avgusta bo Joe Montana, štirikratni zmagovalac Super Bowla NFL.

RIM - Vlada gre v parlament s svojim zakonskim osnutkom

Ukinitev pokrajin z ustavnim zakonom

RIM - Kot je včeraj na tiskovni konferenci povedal predsednik vlade Enrico Letta je ministrski svet napovedal ustavni zakonski usutek, s katerim bodo iz besedila ustave črtali ime »pokrajine« in jih tako dejansko ukinili. Ukrep je vlada morala sprejeti, potem ko je ustavno sodišče razsodilo, da je reforma, ki ukinja pokrajine neustavna. Tako je bil proces ukinitve pokrajin blokiran. Letta pa je dejal, da bo s predlogom ustavnega zakona ukinitev pokrajin pospešena in tako je tudi prav, kajti njihova ukinitev je sestavni del programa vladne koalicije, ki je dobila zaupnico v parlamentu.

Vladni osnutek ima samo tri člene in v bistvu zamenjuje dosedanj člen 114 ustave, v katerem bo po novem pisalo, da republiko sestavljajo Občine, Dežele in Država, Pokrajin pa v novem besedilu ne bo več. Postopek predvideva, da bodo pokrajine ukinjene šest mesecev potem, ko bo stopil v veljavo spremenjeni člen ustave.

Ob tem je predsednik vlade podudiril, da bo za uslužbenca pokrajin poskrbljeno, za njihove kompetence in pristojnosti se bo treba v prehodni fazi dogovoriti. Letta je izrazil upanje, da bo parlament čim prej odobril ustavni zakon, ki ga predlaga vlada. Kar zadeva pokrajinske organe, ki jim zapade mandat, bo vlada sprejela posebne ukrepe v prihodnjih tednih.

O predlogu vlade je spregovoril tudi minister Gaetano Quagliariello, ki je dejal, da se bo s tem zakonom izpeljala reorganizacija krajevnih ustanov in se bo tako zaključil »anarhični policentrizem«, kot se je izrazil minister.

Na stališče vlade je ostro odgovoril predsednik Združenja italijanskih pokrajin Antonio Saitta, ki je postavil vprašanje, ali vlada res misli, da si bo

z izbrisom imena pokrajine iz ustave 150 let po rojstvu države pridobila zaupanje državljanov. »Če vlada resnično misli, da se lahko z ukinitvijo pokrajinskih uprav prikrijejo pravi problemi, potem res ne pozna države, je dejal Saitta.

Kar zadeva reforme je Quagliariello napovedal da se bo v prihodnjih dneh o tej temi začela spletna konzultacija državljanov.

Letta je na tiskovni konferenci govoril tudi o davku Imu, glede katerega vlada ohranja svoje stališče ne-

glede na ocene Mednarodnega denarnega sklada, ki je v preteklih dneh izrekel stališče, da mora davek ostati v veljavi. Torej bo vlada reformirala davek tako, kot je bilo dogovorjeno, je povedal Letta. Minister Alfano je dodal ugotovitev, da Mednarodni monetarni sklad daje Italiji veliko nasvetov, od katerih so nekateri sprjemljivi, drugi pa ne. Sarkastično se je o skladu izrazil tudi Enrico Brunetta, češ, naj se bavi z makroekonomskimi zadevami, ki so v njegovi pristojnosti, malo suverenosti pa lahko Italiji tudi pusti.

Predsednik vlade Enrico Letta

ANSA

VATIKAN - Dokument je podpisal papež Frančišek, a je večji del spisal njegov predhodnik

Enciklika »dveh papežev«

Enciklika *Lumen fidei* (Luč vere) poudarja, da bi morala vera služiti »skupnemu dobremu«, med drugim pa izraža tudi nasprotovanje istospolnim porokam

Levo papež Ratzinger in Bergoglio ob snidenju v Vatikanu, desno naslovnica enciklike

ANSA

VATIKAN - Vatikan je včeraj objavil religiozni tekst brez primere - encikliko, katere vsebino sta prispevala tako papež Frančišek kot njegov predhodnik in sedanjí zaslužni papež Be-

nedikt XVI. Enciklika *Lumen fidei* (Luč vere) poudarja, da bi morala vera služiti »skupnemu dobremu«, med drugim pa izraža tudi nasprotovanje istospolnim porokam. Papež Frančišek je poudaril, da je večji del enciklike spisal njegov predhodnik papež Benedikt, ki je februarja odstopil in dokument pustil nedokončan. »Vzel sem njegovo odlično delo in dodal še nekaj svojih prispevkov,« je dejal Frančišek o 88 strani dolgem dokumentu, ki sicer nosi le njegov podpis.

Doslej se v zgodovini Rimskokatoliške cerkve še ni zgodilo, da bi tovrstni dokument napisala dva še živeča papeža, poroča nemška tiskovna agencija dpa. Papež Frančišek je po ocenah analitikov z izrekom za slug svojemu predhodniku izrazil pripravljenost na sodelovanje z Benediktom kljub zaskrbljenosti nekaterih tradicionalistov, da bi lahko situacija »dveh papežev« spodbudila Frančiškovo avtoriteto. Benediktov odstop je bil prvi odstop kaknega papeža v skoraj 600 letih.

Delo »štirih rok«, kot ga je poimenoval Frančišek, se dotika številnih tem, ki so bile blizu Benediktu, na primer odnosa med vero in razumom in sreče ob osebnem srečanju s Kristusom. Benediktov teološki stil je predvsem razviden v prvih treh poglavjih, Frančiškove prioritete pa pridejo do izraza v zadnjem, četrtem poglavju, kjer Argentinec izpostavlja vlogo vere pri služenju skupnemu dobremu in vlivanju upanja trpečim.

Enciklika potrjuje superiornost vere nad znanstvenim stanjem ali političnimi prepričanji. Dotika se tudi področij, ki jih razsvetljuje vera, začeni z družino, ki temelji na zakonu, ki je »trdna zveza med moškim in žensko«.

Dokument navaja tudi, da bi morala vera katoličane voditi v spoštovanje narave, prizadevanje za poštenost v politiki in gospodarstvu, izobraževanje otrok, pri sprejetju trpljenja in smrti in pri odprtosti za dialog z nevernimi in pripadniki drugih verstev. »Luč vere je edinstvena, saj je sposobna razsvetliti vsak vidik človeškega obstoja,« navaja *Lumen fidei*.

Enciklika je najbolj določen dokument, ki ga lahko opiše papež v vprašanih katoliške doktrine. Včeraj objavljena dopolnjuje trilogijo, ki jo je začel Benedikt, ki se ukvarja tudi z upanjem in ljubeznijo.

Uradni datum dokumenta je sicer 29. junij, datum, ko katoličani praznujejo praznik sv. Petra in Pavla. (STA)

RIM - Obsodba Globa 1000 € za »usrano« državo

RIM - Vrhovno sodišče v Rimu je potrdilo sodbo proti 71-letnemu vozniku, ki je Italijo označil za »usrano« državo, potem ko so ga policisti kaznovali zaradi prekrška. Zaradi razžalitve naroda mora plačati 1000 evrov kazni, poroča avstrijska tiskovna agencija APA. Tako so se odločili sodniki vrhovnega sodišča v Rimu, ki so s tem dokončno potrdili sodbo sodišča v južnoitalijanskem mestu Campobasso. To je 71-letnika obsodilo na denarno kazen, ker je zmerjal karabinjerje.

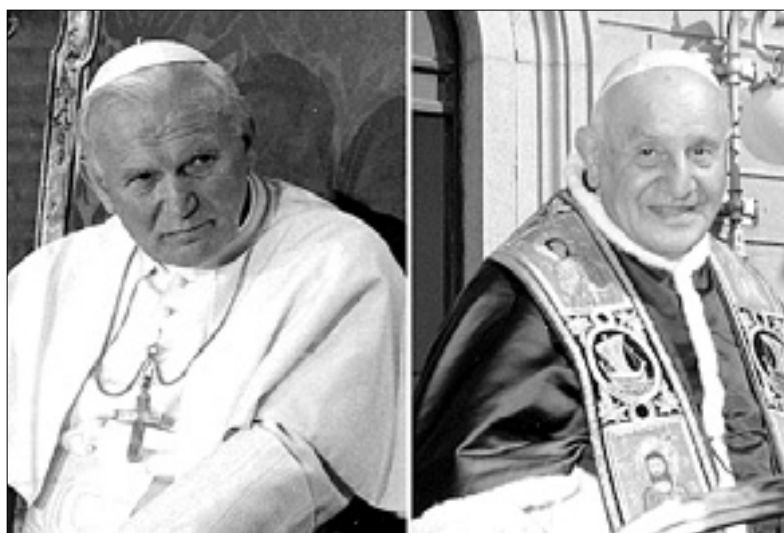
Vojaški policisti so voznika ustavili, ker mu je med vožnjo v temi deloval en sam žaromet. Razsrjeni upokojenec je začel zmerjati karabinjerje, ki so mu hoteli napisati kazen, in pri tem Italijo opisal kot »usrano« državo. Pravica do lastnega mnenja se ne sme izroditi v surove žalitve, ki nimajo ničesar skupnega z objektivno kritiko, so v utemeljitvi sodbe poudarili vrhovni sodniki. Moški je prekršil 291. člen italijanskega kazenskega prava, saj je razžalil ugled in čast celotne narodne skupnosti.

VATIKAN - Papež Frančišek podpisal dekret

Papeža Janez Pavel II. in Janez XXIII. bosta svetnika še pred koncem leta

VATIKAN - Pokojnega papeža Janeza Pavla II. bodo razglasili za svetnika, je sporočil Vatikan, potem ko je papež Frančišek podpisal ustrezen dekret. Zadnji pogoj za to je bil izpolnjen nedavno, ko je vatikanska kongregacija za zadeve svetnikov priznala njegov drugi čudež. Za svetnika bodo razglasili tudi papeža Janeza XXIII. Datum kanonizacije še ni znan. »Papež je odobril kanonizacijo blaženega Janeza XXIII. in se odločil sklicati konzistorij glede kanonizacije blaženega Janeza Pavla II.,« je v izjavi včeraj sporočil Vatikan.

Datum kanonizacije obeh papežev še ni znan, bi ju pa lahko za svetnika razglasili še pred koncem leta, navajajo v Vatikanu. Točen datum bodo določili na konzistoriju, zboru kardinalov, poroča francoska tiskovna agencija AFP. Papež Frančišek je razglasitev papeža Janeza Pavla II. za svetnika odobril po srečanju s kardinalom Angelom Amatom, ki je na čelu kongregacije za zadeve svetnikov. Uradno je odobril tudi njegov drugi čudež, kar je pogoj za svetništvo. Dolga pot do svetništva zahteva dva »potrjena« čudeža, pri čemer je prvi potreben za beatifikacijo. Za blaženega so papeža razglasili že maja 2011.

Papeža Janez Pavel II. in Janez XXIII.

ANSA

Pri prvem čudežu gre za ozdravitev francoske nune Marie Simon-Pierre, ki je prebolela Parkinsonovo bolezen, ko je molila za pokojnega Janeza Pavla II. Za njeno ozdravitev ni bilo medicinske razlage. Drugi čudež naj bi se zgodil 1. maja 2011, ko je bil Janez Pavel II. na trgu svetega Petra razglašen za blaženega, pri čemer naj bi ozdravela ženska iz Kostarike. Za po-

trditev čudeža mora biti ozdravitev takojšnja, trajna in brez znanstvene razlage.

Papež Janez XXIII., ki je bil na čelu Katoliške cerkve med letoma 1958 in 1963, ima sicer priznan le en čudež, a je papež vseeno potrdil njegovo kanonizacijo. Papež je znan po prijaznosti in številni ga primerjajo s trenutnim papežem Frančiškom, še piše AFP. (STA)

Rai Tre bis

SLOVENSKI PROGRAM
Na kanalu 103

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.30 Deželni TV dnevnik, sledita Utrip
Evangelija in Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

Rai Uno

7.00 8.00, 9.00 Dnevnik 7.05 Rai Parlamento Setteregioni 8.20 15.25 Quark Atlante 9.10 Dreams road 10.05 Nad.: La casa del guardaboschi 11.40 Nad.: Un ciclone in convento 13.30 Dnevnik 14.00 Linea blu 16.10 Dok.: Road Italy 17.00 Dnevnik 17.15 Aktualno: A sua immagine 17.45 Nad.: Homicide Hills 18.50 Igra: Reazione a catena 20.00 Dnevnik 20.35 Techetechetè, vista la rivista 21.15 Film: Sissi la giovane Imperatrice 23.20 Dok.: In viaggio nella fede

Rai Due

7.00 Risanke 9.25 Voyager Factory 10.10 Sulla Via di Damasco 10.45 Parlamento Punto Europa 11.25 Nan.: Il nostro amico Charly 12.10 Nan.: La nostra amica Robbie 13.00 Dnevnik 13.30 Sereno variabile 14.00 Film: Air Bud 2 - Eroee quattro zampe 15.30 Nan.: Squadra Speciale Colonia 16.30 Nan.: Squadra Speciale Stoccarda 17.15 Terre Meravigliose

18.05 **Avtomobilizem: Formula 1, VN Nemčije (Hockenheim) 19.35** Nan.: Una scatenata coppia di sbirri 20.30 23.40 Dnevnik 21.05 Resn. show: Il mattino dopo 22.35 Nan.: Criminal Minds

Rai Tre

7.05 Rai Educational Italia in 4D 8.00 Rai Educational 9.00 Film: I terribili sette 10.30 Nad.: Doc Martin 12.00 Dnevnik in šport 12.15 Aktualno: Tgr Il Settimanale 12.45 Timbuctu - I viaggi di Davide 13.10 Nad.: Kingdom 14.00 Deželni dnevnik, sledi Dnevnik, Tg3 Pixel 14.50 Kolesarstvo: Tour de France 17.35 Tour Replay 18.05 Nad.: I misteri di Murdoch 18.55 Dnevnik, deželni dnevnik in vremenska napoved 20.00 Variete: Blob 20.25 Nan.: Common Law 21.05 Film: I lunghi giorni della vendetta 23.20 Dnevnik in deželni dnevnik 23.40 Un giorno in pretura

Rete 4

7.40 Nad.: L'avvocato Porta 9.35 Nan.: Di-stretto di polizia 10.30 Ricette all'italiana 11.30 Dnevnik in vremenska napoved 12.00 Nan.: Renegade 14.00 Dnevnik, in vremenska napoved 14.45 Aktualno: Lo sportello di Forum (v. R. Dalla Chiesa) 15.30 Le storie di viaggio a... 16.00 Film: Perry Mason - Un fotogramma dal cielo 18.00 Come si cambia - Academy 18.55 Dnevnik in vremenska napoved 19.35 Nad.: Tierra de Lobos 20.30 Nan.: Tempesta d'amore 21.15 Film: I nuovi eroi 23.25 Film: La recluta

Canale 5

6.00 Dnevnik - Pregled tiska 7.55 Prometne informacije in vremenska napoved 8.00

Dnevnik in vremenska napoved 9.10 Supercinema 10.00 Melaverde - Estate 11.00 Forum 13.00 Dnevnik in vremenska napoved 13.40 Nan.: Better with you 14.10 Nad.: Hart of Dixie 15.10 Film: Una ragazza speciale 16.50 Film: Rosamundo Pilcher - Per amore e per passione 18.50 Igra: Avanti un altro! 20.00 Dnevnik in vremenska napoved 20.40 Paperissima Sprint 21.10 Panariello non esiste 0.00 X-Style

Italia 1

6.45 Nan.: Buona fortuna, Charlie! 7.10 Risanke 10.40 Nad.: Merlin 12.25 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti 13.40 Film: Life (kom.) 15.50 Film: Carlito alla conquista di un sogno (kom.) 18.10 Nan.: Mr. Bean 18.30 Dnevnik 19.00 Film: Star-gate (fant.) 21.25 Film: The Librarian - Alla ricerca della lancia perduta (akc.) 23.25 Nad.: No ordinary family

La 7

7.00 7.50 Aktualno: Omnibus 7.30 Dnevnik 9.50 Coffee Break 11.00 Show: Cuochi e fiamme 12.30 Nad.: Grey's anatomy 13.30 Dnevnik 14.05 Kronika 14.40 Nad.: Cuore d'Africa 16.30 Nan.: The District 18.10 Nan.: L'ispettore Barnaby 20.00 Dnevnik 20.30 The Show must go on 21.10 Atlantide - Storie di uomini e di mondi 23.15 Nan.: NYPD Blue

Tele 4

7.00 8.30, 13.20 Dnevnik 7.25 12.45 Rotocalco Adnkronos 7.40 Nad.: Poliziotti con il cuore 13.00 Le ricette di Giorgia 13.45 Variete: Voci in piazza 17.00 19.30, 20.30, 23.00 Dnevnik 17.30 Happy Hour 18.00 20.00, 21.00 Qui studio a voi stadio 19.05 Tg Confartigianato 23.30 Trieste in diretta

Slovenija 1

7.10 Zgodbe iz školjke 7.40 10.20 Otroške oddaje in risane nanizanke 9.40 Male sive celice 10.45 Moja soba 11.15 Trpljenje mlade Igorja, 3. del 11.50 Nad.: Čudovito potovanje Nilsa Holgersona 13.00 Poročila, športne vesti, vremenska napoved 13.25 Tednik 14.15 Prava ideja! 14.55 Na lepše 15.25 Dok. serija: Kako živijo slovenski gradovi 15.50 Dok. odd.: Zazidan kamen Krasa 16.20 O živalih in ljudeh 17.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti 17.15 Na vrtu 17.40 Dok. serija: Skriti kotiček sveta 18.35 Ozare 18.40 Risanke 18.55 23.50 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti 19.25 Utrip 20.00 Film: Lju-bezen v kovčku 21.20 Melodije morja in sonca

Slovenija 2

10.05 Skozi čas 10.45 Poletna scena 11.10 Opus 11.40 Slovenci v Italiji 12.15 Kajak kanu - svetovni pokal: slalom, prenos 13.55 Formula 1: velika nagrada Nemčije - kvalifikacije, prenos 15.15 Film: Zgodovina atletskih svetovnih prvenstev - Goeteborg 1995 16.05 Planet šport 16.40 35 vrtnic za Melodije morja in sonca 17.35 Poletna noč 19.15 Žogarija 20.00 Odprtje 61. Ljubljana festivala 20.55 Opus 21.25 Film: Berlin, Boxhagener Platz 23.05 Na lepše 23.35 Zabavni infokanal

Slovenija 3

6.00 Sporočamo 6.35 Primorska kronika 7.40 Slovenska kronika 8.05 Odslikave slovenstva - 13. vseslovensko srečanje 14.05 Satirično oko 14.30 Prvi dnevnik 17.30 Poročila ob petih 17.50 Kronika 19.00 Dnevnik 20.00 20.50, 23.15 Satirično oko 20.15 Politik, to sem jaz! 21.30 Žarišče 22.00 Omizje z nekdanjimi ministri za zdravje o stanju v slovenskem zdravstvu

Koper

14.00 23.45 Čezmejna Tv 14.20 Euronews 14.30 Voci nostre 2008 16.05 Segnatempo

naturali 17.10 Arhivski posnetki 18.00 Na vrtu 18.20 Village folk 18.35 Vreme 18.40 Primorska kronika 19.00 22.00 Vsedanes - TV dnevnik 19.25 Šport 19.30 Jutri je nedelja - verska oddaja 19.40 Avtomobilizem 20.25 L'appuntamento 21.05 "Q" 22.00 Rivedere che piacere

Tv Primorka

11.00 Dnevnik, Tv Primorka, vreme, Kultura, Napovedujemo... 11.30 Tv prodajno okno 12.00 Videostrani 16.30 Tv prodajno okno 17.00 Prijatelji ostanimo prijatelji, 1. del 18.00 Na kavi z Giannijem 18.30 Žogarija v Gornji Radgoni 19.00 Pravljica 19.15 Duhovna misel 19.30 Tedenski pregled 20.00 Evropski večer Lojzeta Peterleta 21.15 Fama - Primorski trgovec z vizijo 22.45 Tedenski pregled 23.15 Glasbeni večer

POP Pop TV

7.00 Risane in otr. Serije 10.30 Nad.: Nora Roberts 12.15 Film: Odrski spopadi 14.20 Serija: Opremljevalci za milijon dolarjev 15.15 Nan.: Kamera teče 15.45 Nan.: Očetje pod krinko 16.55 Film: Madagaskar (anim.) 18.25 Nad.: Trafika 18.55 24UR - vreme 19.00 24UR - novice

20.00 Film: King Kong ('05, i. N. Watts, J. Black) 23.15 Film: Mesto greha (akc., ZDA, '05, i. B. Willis)

Kanal A

8.25 23.20 Film: Veliki Bud Spencer 10.00 19.10 Serija: Newyorški gasilci 10.50 Astro Tv 12.25 Tv Prodaja 12.40 Naj posnetki z interneta 13.00 Nan.: Nove pustolovščine stare Christine 13.30 Film: Poletna nevihta 15.20 Film: Sled nevarnosti 16.55 Serija: Posel mojega življenja 17.50 Pazi, kamera! 18.20 Odklop 20.00 Film: Jezik denarja 21.45 Film: Vampirji so bedni

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Koledar in napovednik; 7.25 Prva izmena: dobro jutro; Kulturni dogodki; 9.00 V kraljestvu samospeva; 10.00 Poročila; 10.15 Kralj čardasa; 11.00 Studio D - Chic; 12.00 Ta rozajanski glas; 12.30 Otroški kotiček, sledi Music box; 13.20 Glasba po želja; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Music box; 14.30 Tretja izmena; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Jazz odtenki; 18.00 Mala scena: A.P.Čehov - A. Rustja: Labodji spev - radijska monodrama v interpretaciji Adrijana Rustje; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM) 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 14.30 Poročila; 5.00 Jutro na RK; 5.50 Kronika; 7.00 Jutranjnik; 8.00 Pregled tiska; 8.10 Pogovor s sinoptikom; 9.00 Sobota in pol; 9.10 Prireditve danes; 10.00 Torklja; 12.00 Kulinarčni kotiček; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Glasba po želja; 14.00 Oddaja o morju in pomorščakah; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.16 Svezem-odra selekcija; 17.30 Primorski dnevnik; 19.00 Radijski dnevnik in kronika; 20.00 Legende; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 KOKTa. **RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)** 6.00 Dobro jutro; 6.15, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.00, 12.28, 13.30, 14.30, 15.28, 16.30, 17.30, 18.30, 19.28 Dnevnik,

Sobota, 6. julija Rai 1, ob 21.15

Sissi, la giovane imperatrice

Avstrija 1956
Režija: Ernst Marischka
Igrajo: Romy Schneider, Karlheinz Bohm, Magda Schneider in Gustav Knuth

Eden štirih filmov, ki so jih v Avstriji posneli in posvetili cesarici Sissi med leti 1954 in 1957, se v resnici nekoliko oddaljuje od zgodovinske resnice in pripoveduj o mladi cesarici, ki mora potovanje po Balkanu predčasno prekiniti zaradi pljučne bolezni. Zdravniki jo na okrevanje pošljejo na Madeiro in Krf, daleč stran od cesarja Franca Jožefa.

Ko končno ozdravi, pa gre z možem na državniški obisk v Italijo. Najprej v Milan in nato v Benetke, kjer pa veje precejšnje nasprotovanje do cesarske družine. V obeh mestih bo cesarski par dležen protestov. Predvsem v Milanu, kjer se meščanski sloj odloči, da se ne bo udeležil večera v opemnem gledišču Scala in da bo na svoje meseto poslal služinčad. V Benetkah pa bo atmosfera nekoliko različna, saj bo Sissi na trgu Svetga Marca, po več letih spet srečala malo hčerkico in to bo raznežilo tudi tiste, ki so ji do tedaj nasprotovali.

VREDNO OGLEDA

vremenska napoved in prometne informacije; 7.15 Jutranji dnevnik; 8.00 Calle degli orti grandi; 8.05 Horoskop; 8.40 Robe del mio orto; 8.50, 15.00 Pesem tedna; 9.00 Gostje tedna; 9.35 Appuntamenti d'estate; 10.15, 19.20 Sigla single; 10.25 Televizijski in radijski programi; 10.35, 14.35, 19.00, 20.30 Glasbena lestvica; 11.00 Per un'ora di radio; 12.01 Ora musica; 12.30 Dogodki dneva; 13.00 Glasbena lestvica; 13.35 My chance on air; 14.00 Slot Parade/Playlist; 15.30 Dogodki dneva; 16.00 E... state freschi; 18.00 London Calling; 19.30 Večerni dnevnik; 20.00 Luoghi e sapori; 21.00 Radio Indie music like; 21.30 Sconfinando; 22.30 Sonoricamente Puglia; 23.00 Rock '90; 0.00 Nottetempo.

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00, 0.00 Poročila; 6.10 Rekreativa; 6.15 112, 113 - nočna kronika; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 pregled slovenskega tiska; 7.40 Čitalnica; 7.45 Vremenska napoved; 8.05 Ringaraja; 9.05 Program za mlade; 10.10 Kulturoamat; 10.30 Gori, doli, naokoli; 10.50, 16.15, 19.30 Obvestila; 11.10 Fortissimo; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Ura slov. glasbe - vmes; 12.30 Navseti; 13.00 Danes do 13.ih; 13.20 Obvestila in osmrtnice; 13.45 Labirinti sveta; 14.30 Sobotno branje; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 DIO; 16.30 Razkošje v glavi; 17.05 Tedenski aktualni mozaik; 19.00 Dnevnik; 19.40, 22.20 Iz sporedov; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Sobotni glasbeni večer; 22.00 Zrcalo dneva; 22.20 Iz sporedov; 22.30 Informativna odd. v angl. in nem.; 22.40 Kratka radijska igra; 23.05 Literarni nokturno.

SLOVENIJA 2

5.00, 6.00, 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30, 0.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 5.30, 6.40, 19.30 Športna zgodba; 7.00 Kronika; 7.30 Vreme po Sloveniji; 8.15 Dobro jutro; 8.25 Vremenska napoved; 8.45 Kulturne prireditve; 8.55, 13.30, 18.50 Sporedi; 9.15, 17.45 Naval na šport; 9.35, 16.08 Popevki tedna; 10.00 Reakcija; 10.45 Zapisi iz močvirja; 11.35, 14.20, 17.35 Obvestila; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Kulturnice; 14.45 Aktualno; 15.03 RS napoveduje; 15.30 DIO; 17.00 Proti etru; 18.50 Sporedi; 19.00 Dnevnik; 19.30 Športna sobota; 22.00 Zrcalo dneva; 22.25 Glasba svetov.

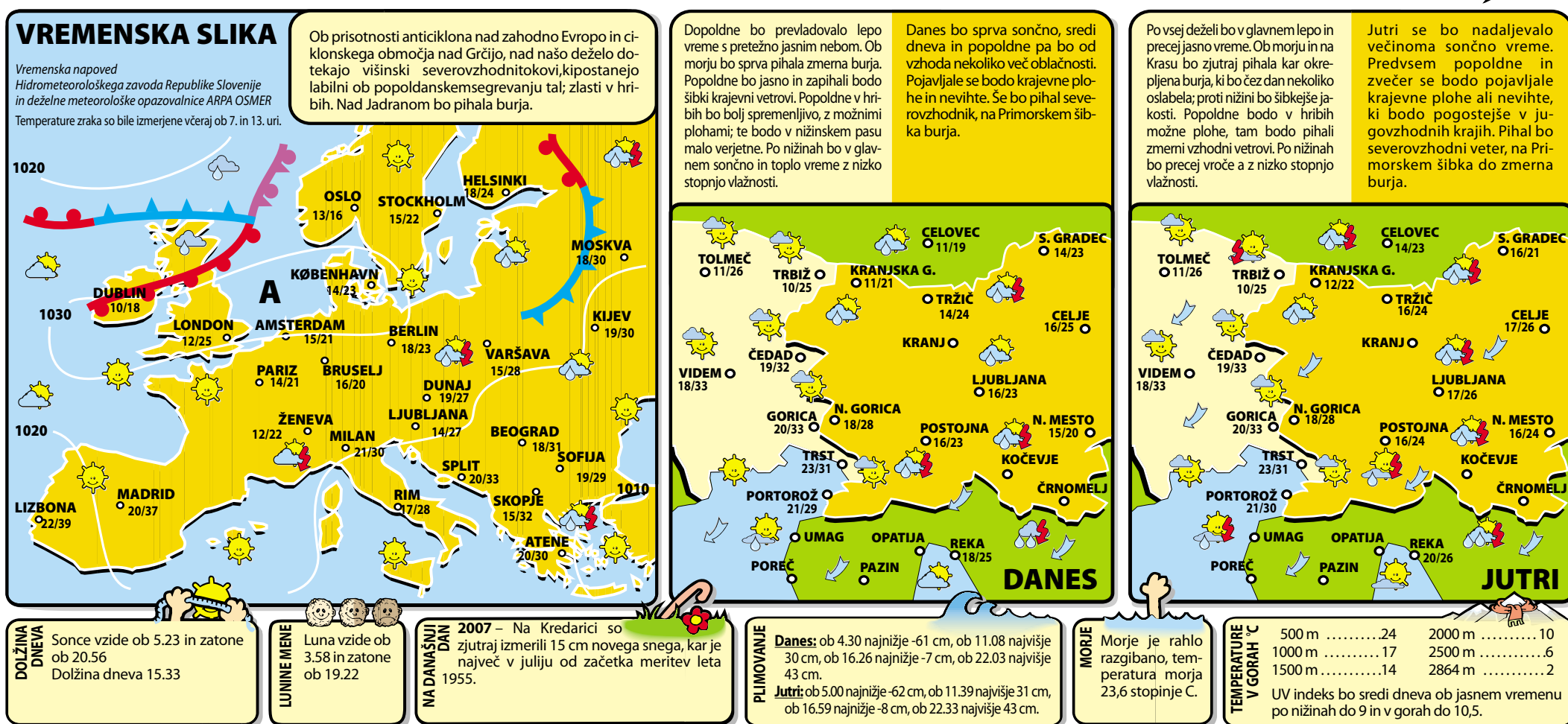
SLOVENIJA 3

6.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.20 Spored; 7.25 Glasbena jutranjica; 8.00 Lirični utrinek; 10.05 Zborovski panoptikum; 11.05 Naši umetniki pred mikrofonom; 11.25 Na ljudsko temo; 12.05 Arsove spominčice; 13.05 Kulturna panorama; 14.05 Divertimento; 14.30 Razgledi in razmisleki; 15.00 Filmska glasba; 15.30 DIO; 16.05 Sporedi; 16.10 Operni recital; 18.00 Izbrana proza; 18.30 Arsov sobotni večer; 20.00 Operni večer; 22.40 Slovenski koncert; 23.55 Lirični utrinek (pon.).

RADIO KOROŠKA

6.00-9.00 Dobro jutro; 9.00-10.00 Bi-Ba-Bo veseli vrtljak; 12.00-13.00 Studio ob 12-ih; 15.00-18.00 Farant; vmes 17.00-17.30 Studio ob 17-ih; Radio Agora: 13.00-15.00 Agora - Divan; 18.00-6.00 svobodni radio; Radio Dva: 10.00-12.00 Mozaik (105,5 MHz).

Primorski dnevnik
Lastnik: Zadruga Primorski dnevnik d.o.o. - Trst
Izdajatelj: Družba za založniške pobude DZP doo z enim družabnikom PRAE srl con unico socio Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381
Tisk: EDIGRAF srl, Trst
Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ
Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, faks 040 7786339
email: trst@primorski.eu
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 356320, faks 0481 356329
email: gorica@primorski.eu
Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, faks 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506
Internet: <http://www.primorski.eu/>
Naročniško - prodajna služba
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, faks 040 7786339
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 356320 faks 0481 356329
Cena: 1,20 €
Celoletna naročnina za leto 2013 220,00 €
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347
Cena za Slovenijo: 1,20 €
Letna naročnina za Slovenijo za leto 2013 220,00 € plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizanska 75, Sežana, tel. 05-7070262, fax. 05-7300480
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v Sežani, št. 03179-1009112643
Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990
OGLAŠEVANJE
Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.
www.tmedia.it
GORICA, ul. Malta 6
TRST, ul. Montecchi 6
KOMERCIJALNI OGLASI
advertising@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800129452
Iz tujine +39.0481.32879
Faks +39.0481.32844
Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €, finančni in legalni 92,00 €, ob praznikih povisek 20%
NEKOMERCIJALNI OGLASI
oglasit@tmedia.it
Brezplačna tel.št. 800912775
Faks +39.0481.32844
Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglasi po formatu, osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale na besedo. DDV - IVA 21%
Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG
Primorski dnevnik je včlanjen v Evropsko zvezo manjšinskih dnevnikov MIDAS
Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v tujini in za zvezo.

Več ljudi poškodovanih zaradi ognjemeta

LOS ANGELES - Med praznovanjem ameriškega dneva neodvisnosti v bližini Los Angelesa so zaradi napake rakete ognjemeta poleteli med množico, pri čemer je bilo po podatkih policije poškodovanih 28 ljudi, poroča francoska tiskovna agencija AFP. Starostni razpon poškodovancev je bil od osem do 78 let, stanje štirih med njimi pa je resno, je povedal predstavnik policije. V kraju 40 kilometrov zahodno od Los Angelesa se je v parku zbrala množica od 8000 do 10.000 ljudi. Do napake pri vžigu pirotehnike naj bi prišlo že takoj na začetku ognjemeta, tako da je nekaj raket poletelo med množico, je pojasnil predstavnik policije. Na televizijskih posnetkih je bilo videti svetlo, barvito eksplozijo in iskre, ki so bruhale med navzoče.

Kiti nasedejo v begu pred glasnim sonarjem podmornic

LONDON - Kiti bežijo pred glasnim vojaškim sonarjem, ki ga mornarice uporabljajo za iskanje podmornic, kažejo raziskave, ki jih povzema britanski časnik The Guardian. Raziskave so razlaga za predhodne ugotovitve raziskovalcev, ki so opazili, da kiti in delfini ne navadno pogosto nasedejo, kadar v bližini potekajo vaje mornarice. Kljunasti kiti, ki najpogosteje nasedejo, so sodeč po ugotovitvah raziskovalcev zelo občutljivi na sonar. Raziskava pa je nepričakovano pokazala, da so tudi sinji kiti, največje živali na Zemlji, katerih populacija se je v zadnjem stoletju zmanjšala za 95 odstotkov, ob hrupu sonarja prekinili hranjenje in se hitro umaknili.

LONDON - Po oceni inštituta Pasteur Smrtonosni koronavirus (še) ne predstavlja grožnje

LONDON - Smrtonosni koronavirus, podoben sarsu, ki se je pojavil lani, se trenutno ne zdi dovolj nalezljiv, da bi predstavljal globalno grožnjo, ocenjujejo raziskovalci pariškega inštituta Pasteur. Raziskali so 55 primerov okuženih ljudi in ugotovili, da virus zaenkrat le stežka napreduje med ljudmi. Seveda pa obstaja grožnja mutacije. Sev koronavirusa, imenovan MERS-CoV, so prvič odkrili lani pri moškem iz Savdske Arabije. Primere okužb z omenjenim virusom so po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) doslej odkrili tudi v Franciji, Jordaniji, Katarju, Združenih arabskih emiratih, Nemčiji, Tuniziji, Veliki Britaniji in Italiji.

Po zadnjih podatkih, ki jih je WHO objavila 26. junija, so po vsem svetu potrili 77 okužb, smrtnih žrtev od septembra dalje pa je bilo 41. Okuženi so bili večinoma z območja Bližnjega vzhoda ali pa so se pred kratkim od tam vrnili. V Veliki Britaniji je v četrtek umrl državljani Katarja, potem ko se je okužil s tem koronavirusom. Študija, objavljena v reviji Lancet, kaže, da bi trenutno vsak okuženi z virusom okužil 0,69 drugega. Tako bi trije okuženi prenesli virus na dva druga človeka. Virus torej zaenkrat ni sposoben začeti epidemije, je za britanski BBC dejal profesor Arnaud Fontanet.

Sicer pa raziskovalci opozarjajo, da ugotovitve ljudi ne bi smele zadovoljiti do te mere, da bi jih zadeva nehala skrbeti. «Sedaj je idealen čas za prepoznavo gostitelja in zaustavitev virusa,» je poudaril Fontanet.

Homoseksualnim parom enake davčne pravice

BERLIN - Nemški parlament je včeraj potrdil zakon, ki homoseksualnim parom priznava enake davčne pravice kot heteroseksualnim. Glasovanje v zgornjem domu nemškega parlamenta je sledilo razsodbi ustavnega sodišča, ki je junija odločilo, da je zanižanje davčnih olajšav kršitev državljskih pravic istospolnih parov. Nemško ustavno sodišče je 6. junija razsodilo, da imajo istospolni pari v civilnem partnerstvu enake pravice do davčnih ugodnosti kot poročni heteroseksualni pari. Spodnji dom nemškega parlamenta je zakon že podprl kljub nasprotovanju desnosredinske koalicije kanclerke Angele Merkel.

Zakonu je nasprotoval predvsem konservativni del Krščansko-demokratske unije (CDU) ter še bolj Krščansko-socialna unija (CSU), ki se boji, da bi lahko zakonodaja odvrnila konservativne volivce pred septembrskimi parlamentarnimi volitvami. Zakon v skladu z odločitvijo sodišča velja tudi za nazaj, in sicer do 1. avgusta 2011, ko so v Nemčiji uveljavili t. i. civilna partnerstva.

V Nemčiji so imeli doslej poročeni pari z veliko razliko v plačah ali kjer eden od partnerjev sploh ne dela, možnost delitve prihodkov pri obračunu davkov. Istospolnim parom, ki so sklenili civilna partnerstva, so to pravico doslej odrekli.

Odločitev sodišča pomeni tudi, da bodo morale davčne oblasti parom, ki so preplačali dohodnino, izplačati več milijonov evrov. Skupen strošek naj bi znašal okoli 150 milijonov evrov.

V Nemčiji je trenutno sklenjenih okoli 34.000 istospolnih civilnih partnerstev.

CIUDAD DE MEXICO - Mehiški vulkan se spet prebuja Zaradi aktivnosti Popocatepetla odpovedani mednarodni poleti

CIUDAD DE MEXICO - Štiri ameriške letalske družbe so bile včeraj prisiljene odpovedati več deset poletov na mednarodno letališče v Ciudad de Mexico, potem ko je vulkan Popocatepetl začel bruhati pepel in paro. Čeprav je letališče ostalo odprto, so se letalske družbe iz previdnosti odločile za odpovedi letov, poroča francoska tiskovna agencija AFP. Letalske družbe

American Airlines, US Airways, Delta Airlines in Alaska Airlines so se odločile odpovedati skupno 47 poletov. Peti ameriški prevoznik Spirit Airlines pa je odpovedal polete na letališče Toluca, ki leži kakih 68 kilometrov zahodno od mehiške prestolnice.

Na letališču poudarjajo, da je koncentracija pepela v zraku minimalna in ne dosega obsega, ki bi lah-

ko motil delovanje instrumentov. Končna odločitev pa je seveda v rokah letalskih družb. Mehiški letalski prevozniki medtem letijo nemoteno.

Popocatepetl leži kakih 65 kilometrov jugovhodno od Ciudad de Mexica. Njegova aktivnost se je od maja okrepila, oblasti pa so razglasile «umemi alarm tretje stopnje», kar je ena stopnja pred evakuacijami.